דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
בטאון פועלי ארץ ישראל
מיסודו ועורכו הראשון ברל כצנלסון ז"ל
נאמר עם לשרתו

/ י"א בכסלו תשל"ד, 6 בדצמבר 1973 ● גליון 14851 ● השנה הארבעים ותשע

היום 12 עמודים ● המחיר 65 אגורות

היום ב"דבר":

- ועדות שחרורים ויעילות משקית / יוסי ביילין
- עד טיפת הדלק האחרונה / שלמה גינוסר
- לקח הבחירות בדנמרק / שלמה שפיר
- הדרוזים בישראל ובסוריה / יואל דר
- בני מרוקו מצטרפים ליהדות ארה"ב / בן פרנק
- הרכבת הוכיחה חיוניותה / עמוס כרמלי
- גיוס אמצעים לחיפושי נפט / דוד ליפקין
- שינוי השיטה החברתית / מיכאל קון
- מדריך לבידור, ביקורת ספר, רדיו וטלוויזיה / עמ' 11

מזג האוויר

הטמפרטורות הצפויות: ירושלים 11—19 מעלות, תל־אביב 22—9, חיפה 23—13, רמת הגולן 16—8, חדרה 22—8, צפת 16—9, טבריה 24—10, נצרת 21—11, עפולה 26—6, הר שומרון 22—12, לוד 24—8, יריחו 26—10, קצה 26—11 המפרץ שלמה 25—14, מב־ 23—9, באר־שבע 23—8, אילת 23—8 ...

SEIKO
מעבדת שרות ארצית
דיזנגוף 154 ת"א

המדיני של מרכז העבודה

מאיר תובעת הצבעת אמון חשאית בקלפי

קרא לג. מאיר להרכיב הממשלה הבאה מצוות חדש; דיין מוכן לוותר אך ייאבק נגד הקמת מדינה פלשתינאית

...ת דן פתיר, סופר "דבר"

...מפלגת העבודה, כל יום אתמול ...יני מקיף, בהש־ רוב אישי צמרת להתקבל אחרי ...כומים מוסכמים. רוב המשתתפים השתמעה תמיכה 14 העקרונות" ליו הסכימה כבר שעבר ועדת 15 מפלגת העבודה, ...ש חטיבותיה. ...מרכז מפלגת העבודה, ...תכם על ידי ראש הממ־

במפלגה, תבע ח"כ א. אליאב ל־ העמיד להצבעה חשאית במרכז את הצעתו לבטל את "מסמך גלי־ לי".

ידיעה זו אין ודאות לגבי עריכת הצבעה על הסתייגויות או הצעות נוספות. ח"כ לובה אליאב אשר הודיע קודם לכן על כוונתו לתבוע דיון במרכז על שני סעיפים מס־ פים ל־14 העקרונות, המתייחסים לביטול "מסמך גלילי" ולשינויים בהנהגה, כסר למרכז כי יעביר את הצעותיו לוועדת המצע. לשכת מפלגת העבודה שהתכנסה בצהרי יום אתמול, סיכמה לצרף להסרת הצעות נוספות מסדר יומו של ה־ מרכז ולהגמר לאישורו של מסמך 14 העקרונות.

בדיון מקיף זה, שנערך ביוזמתה של ראש הממשלה, עלו חילוקי דעות סביב שורה של נושאים בכ־ ללם "מסמך גלילי", עמדותיה של המדיניות המוצהרת של מפלגת ה־ עבודה והממשלה במבחני השבי־ עות האחרונים; נוהלי קבלת החל־ טות ממלכתיות; והתמיכה בהנהגה והתביעה לשינויים בה. אף־על־ פי כן בלטה התביעה הכמ־

בתולדות שיבת ציון של יהודי היה בן־גוריון תופעה ביהודה במינה, חזיון מופלא כאחד; לא כל דור בחיי תנועה ובחיי עם זוכה להתג־ לות כזאת ולהתגלמות כזאת של אישיותו, כאוויר ושל הישגיו בי אישיות אחת". המרכז כיבד בקימה את זכרו של ד. בן־גוריון ז"ל. אשר תמונתו, עטופה בשחורים, התנוססה מעל הבמה.

במהלך הדיון בלטו במיוחד הדו־ נשים הבאים:

● נכונותה המותנית של ראש הממשלה לעמוד בראש רשימת המערך ולהרכיב מטעמו את הממשלה הב־ אה: בקריאת ביניים משמעותית בתגובה על דברי סגן ראש ה־ ממשלה י. אלון, כי הוא מכוה־ נע שלכל חברי המרכז אמון מלא בגולדה, כמנהיגת הרשימה ומר־ כיבת הממשלה, אמרה ג. מאיר: "לא בכל הבניה, ולא בכל פר־ הטי".

● קריאתו של סגן ראש הממשלה י. אלון לראש ה־ ממשלה לבחור בצוות חדש בהרכבת את הממשלה הב־ אה: "כדי להקל עליה במשימה המורכבת, אני מציע שכולנו, כל שליחי המערך בממשלה, נודיע שהננו רואים את עצמנו בבחינת מתפטרים. על כל פנים — כך לדעתי יש לנהוג, וכך אנהג". י. אלון, אשר לא פירש אם ב־ כוונתו להודיע על התפטרות, ה־ ביע את המשאלה שראש הממ־ שלה תיענה למשאלת הציבור, לדבריו, ותודיע ברבים על בחי־ רת צוות חדש "שיהיה מורכב מאנשים שהוכיחו את עצמם ב־ עבר, ומאנשים מוכשרים חדשים".

● מידת תקפותו של "מסמך גלילי": סביב סוגיה זו נתעוררה מחלוקת בעקבות דבריו של סגן ראש הממשלה י. אלון אשר אמר: "יש מי בינינו שהמסמך בו (במסמך גלילי) כשום שראה בו היסוד בעצבו ויש בי שעשה בו. כמוני למשל. כהסרה לא יגו־ נה בתנאי הסבך הפנימי ששרר אז במפלגה שלתוכו נקלעתנו ב־ עקבות הרגילי הישיבה על הגדר". י. אלון סען מרגע שיקבל המרכז את המיסמך החדש של 14 ה־ עקרונות, רק הוא יהיה המיסמך התקף כה גם שלדבריו, "מיסמך גלילי" לא בא לעולם ביוזמת מנהגו אלא "נועד להלין את ה־ מפלגה מהוכנית אחרת, קיצונית, כמשה דיין ניסה לאסוף עליה". קריאתו זו של סגן ראש הממ־ שלה נתקלה בביקורת חריפה ב־ צד כמה ממשתתפי הדיון בכללם השר ש. הלל, ח"כ ח. צדוק ה־ שר מ. דיין עצמו: כעד הסעיים הראשונים שללים את גירסת האכיפה. סגן שר־הבטחון, כי לא העמיד שום תנאים אולטימטי־ ביים.

● דרישות להתפטרות שר הבטחון: כצוד רק אחד המש־ תתפים (א. כידן) תבע בגלוי מב. להסיק את המסקנות מב־ שיאתו באחריות ואחד פרופ' (י. לוין) תבע נשיאה באחריות לה־ ליכים פרלמנטריים, אמר שר־ הבטחון עצמו כי בציה זו ("ש־ אני לא אהיה שר הבטחון") היא

(המשך בעמוד 2, טור 5)

עם כללית להתלכד סביב הנהגת המפלגה והמסמך 14 העקרונות שהוצע לאישור המרכז, תוך חיוב החשתתפות בוועידת השלום בז'נבה, ולקראת הבחירות בסוף ה־ חודש.

לישיבת אתמול של מרכז מפלגת העבודה קדמו תמוהה ומהומות מ־ כייבת על רקע תהיות של גילויי ניגודים קשים, פנימיים, אישיים ומדיניים.

בפתיחת המרכז עלה הבמה ונשמעו חילופי דברים נסערים כמעט ל־ פסם בביוזר סביב הויכוח על ביי־ טולו או הקיפותו של "מסמך גלי־ לי".

זכרו של בן־גוריון

בראשית הישיבה הועלה זכרו של ד. בן־גוריון. כנביא בפלגת העבודה ח"כ א. ידלין, אמר "כי

...ית פאיר ובהצבעה על 14 העקרונות ...הדירים ...בה אליאב אשר בכוד־ ...להבע דיון והצבעה בי ...שני סעיפים נוספים ...עים, המתייחסים לבי־ ...מך גלילי, במהלך היום ...תאמר כי מתבייתו זו ...את הצעותיו לוועדת ה־ ...קוב להצות. חזר בו ...ת. הדבר קרא ביצועם ...י דברים בעקבות דברי ...גלילי אשר, הדגיש כי ...הקשולה לארבע השנים ...לרבות תכנית ההתנחלו־ ...דה וקיומה שלום שכל ...ות משגנות בהחלטות

ראש הממשלה ג' מאיר, סגן רה"מ י' אלון ושר־האוצר פ' ספיר בדיוני מרכז מפלגת העבודה

...רגע האחרון

...הממשלה גולדה ...תבעה אמש לאחר ...בפתח הדברים לסי־ ...דיון המדיני במרכז ...יה לקיום הצבעת ...אישית השאות, עוד ...בדבר מעמדותה ...רשימת מפלגת העי־ ...בראש הממשלה ב־ ...המערך.

...כאשר הודיעה, כי היא ...רוב של 70—90 אחוז ...הסאת כאשר רוב של ...אז בהצבעה גלויה. ...זית דבריה אמרה גולדה ...כי בתוקף עקרון האחריות ...ויבה של הממשלה, כל ...אחראים להצלחות ולחד־ ...אך גם לא עשות כבך ...בלחות ולמעשים. ...מסירת הידיעה מבטיבה ...ממשלה בדבריה.

שה"ח ההולנדי: אין התרחקות מישראל

האג, (צי"ן). — שר החוץ ההולנדי מקס ואן דר שטול אמר אתמול, כי אין כל התרחקות מישראל במדי־ ניות המוצהרת תיכוניות של ארצו.

בתשובה לשאילתות שהופנו ב־ בית הנבחרים הוסיף שר החוץ: "לא היתה כל סטיה מן המדיניות, כפי שנקבעה בהצהרת השוק המשותף ביום ה־6 בנובמבר.

דובר פרלמנטרי לצנזי מדיניות חוץ אמר אתמול בהאג, כי אינו רואה בהודעת דובר משרד החוץ ההולנדי מלשום בעניין כיבוש השטחים הערביים על ידי ישראל "הצהרה רכמתית". יו"ר ועדת ה־ חוץ של בית הנבחרים ההולנדי פיט דאנקרט אמר, כי יתכנו ל־ הצגת הממשלה. הוא הוסיף, כי אם סטה הדובר מהמדיניות הרש־ מית "יש לנקוט בצעדים נאותים".

דובר משרד החוץ, שהתבקש שלשום להבהיר את מדיניותה של הולנד במזרח התיכון אמר לעתונ־ אים: "באורח עקרוני פירושה של הצהרת הקהיליה האירופית מה־6 בנובמבר, היא, שעל ישראל ל־ צאת מהשטחים הנתונים תחת כי־ בושה מאז מלחמת ששת הימים. "כשהיא דבקה ללא הסתייגות בעמדה זו, סבורה ממשלת הולנד שהנוכחות הישראלית בשטחים כבושים היא בלתי חוקית".

היתה זו הפעם הראשונה ש־ דובר הולנדי השמיע הצהרה מ־ עין זו.

ההצהרה זכתה לתגובה חריפה יותר בהולנד מאשר במזרח התי־ כון. רדיו קאהיר מסר על ההו־ דעה, בלא כל דברי פרשנות.

מתיחות גוברת בקווים; צה"ל בכוננות מלאה

מאת סופרו הצבאי של "דבר"

בעקבות ההתפתחויות לאורך קווי ההפסקת האש גוברת המתיחות אתמול כמספר התקריות בחזית המצרית. החזית הסורית היתה שקטה לחלוטין.

נוכח האפשרות של חידוש הל־ חימה על ידי המצרים והסורים הגבירה ישראל את עירנותה. כו־ חות צה"ל בחזיתות הדרום והצפון מקיימים כוננות רבה בעקבות ה־ היערכות של צבאות מצרים וסו־ ריה, שהשליכו ביניהם את הצ־ טייזות מחדש בבכוחות הנבשק ה־ גדולות שהוזרמו אליהם ברה"מ בכקום אלה שאבדו להם בקרבות.

אש נשק קל בחזית מצרים

במשך יום אתמול פתחו המצ־ רים כמה פעמים באש נשק קל לעבר כוחות צה"ל מבחרת לאגם המר הקטן ולאר אל־באלח. לא היו נפגעים לכוחות צה"ל.

שלשום נהרגו שני חיילי צה"ל וחייל נפצע בעלות רכבם על מוקש, כאשר שימשו בתפקיד אבטחה למכוניות או"ם, כמוך לק"מ ה־101.

למשפחות נמסרה הודעה.

מצרים בודה הצלת פאגאום

דובר צה"ל הכחיש בתוקף הו־ דעה מצרית על הפלת מטוס פאנ־ טום ישראלי.

בהודעה המצרית נטען, כי ה־ כוחות המצריים הפילו אחד משני מטוסי "פאנטום" ישראליים, אשר חדרו למרחב האווירי המצרי.

דובר צבאי בקאהיר טען, ש־ המטוס הופל בצהרי היום בעת שטס בעל למחות הכצריים באזור איסמאעיליה.

קצין בכיר: לא יהיה חידוש אש ביוזמת ישראל

אם תחודש האש בחזיתות לא יהיה זה ביוזמת ישראל. אנו לא נפתח במלחמה, אם כי אנו ערוכים לקראתה, הן בחזית סוריה והן בחזית מצרים, ואף בגיזרה הירד־ נית, אם נותקף בה. דברים אלה אמר אתמול קצין בכיר בצה"ל, בפגישה עם כתבי־חוץ בבית סוקו־ לוב בתל־אביב.

בתשובה על השאלות הרבות ש־ הציגו הכתבים אמר הקצין הבכיר בין היותר, כי אין להסיק מהיפר־ כותגו בכל הגזרות כי צה"ל מכין מלחמה חדשה. לשאלה נוספת אמר, כי אין בידינו עובדות חדשות על תכונה מיוחדת בגיזרה הירדנית, אולם "עלינו להיות מוכנים לכל סוג של תקפנות בכל חזית שהיא — ביבשה, בים ובאוויר". בקשר לכך הוסיף, כי כוחות צה"ל חזקים דיים — ואולי אף יותר כאשר קודם — כדי להחזיק בכל העמדות ולהדוף פעולות איבה.

בהתייחסו להפסקת השיחות עם המצרים בק"מ ה־101 אמר הדו־ בר, כי אנו רואים את הסיבה ל־ הפסקת השיחות אצל המצרים. ה־ ללו דרישו קו נסיגה ישראלי עד לראס־מחמד—אל־עריש, שהוא ר־ חוק בהרבה כמה שניתן להעריך כסביר. מה שישראל הבינה כבר־ ביצוע באצבעות שיחות הקים ה־ 101 הוא — הפרדה מבסית בין הכוחות, עם אפשרות של הסארה איזור חיץ ביניהם ואפשרות כו־

לוין של חיץ זה ע"י כוחות או"ם. הצעה זו לא זכתה להסכמה של המצרים ויתכן, לפיכך, כי המגע הבא עמהם יהיה בשיחות השלום בז'נבה.

שאלה: האין לראות בהילופי האש בחזית המצרית והבדרית ב־ אנזר, חידוש פעולות האיבה?

תשובה: מה שקורה בחזית ה־ צפון הוא נסיון לספר עמדות. לעתים ייתכן אפילו שזהו נסיון הנעשה בתום־לב. אשר לחזית ה־ דרום — אכן אלה פעולה איבה, אבל בקנה מידה מקומי, ואינני סבור שהפעולות כוונות או אף נשלטות ע"י המיפקדה הגבוהה.

שאלה: לאור המצב המצרי־ הי בשטח, כיצד אתה כעריך את סיכויי חידוש המלחמה?

תשובה: אנחנו לא נגרום לה.

אולם אם הערבים יפתחו במלחמה — זאת אינני יודע.

כאשר נתבקש הקצין הבכיר ל־ העריך את כעריך כוחות האויב השיב: "כל אשר אוכל לציין ב־ נושא זה הוא, כי מבחינת כמות הציוד יש בידי הגורים המצרים כל מה שהיה להם לפני המלחמה."

שאלה: האם יש לראות את מצרי באנב"אל־מנדב כיום, כפתו־ חים לשיט ישראלי?

תשובה: אינני יכול לפרט ב־ עניין זה, אך אוכל לציין כי אין לנו בפיות שם, בשלב זה.

על שאלה בדבר פעולות הסיד־ רור האחרונות השיב הקצין הב־ כיר, כי אין לראות בפעולה הללו הידרדרות.

סאדאת עודנו מונע תשובתו בעניין חידוש השיחות

מאת סופר "דבר" לעניינים ערביים

הנשיא סאדאת עדיין משהה את תשובתו על הו־ צעת מפקד כוח או"ם גנ־ ראל סילאסוואו בדבר חי־ דוש שיחות הקצינים בקי־ לומטר ה־101. מצרים הו־ דיעה אתמול לגנראל הפי־ ני, כי "טרם קיבלה החלט־ בעניין זה.

ואולם בקורות מצרים "הודי־ פוי" לכתבים מערביים ידיעה, ש־ מכשלום הוזמת את ההצעה, אלא אם יובטח כראש שיהול שינוי בעמדה הישראלית בשאלת הפר־ דת הכוחות והחזרה ל"קוי ה־22 באוקטובר".

שר החוץ המצרי איסמאעיל פה־ מי עמד להיפגש אמש פעם נוספת עם שגרירי ברה"מ וארה"ב לדיון בנושא זה. פהמי גם התלונן בפ־ ני השגריר האמריקאי הרמן איל־

טס על טיסות ביון של מטוסים אמריקאיים מבריטניה.

"אל אהראם" אף דוחה ביתיים את הרמזים על הבנית הסדר אב־ ריקאית באמרו, כי כה שנראה לוואשינגטון כפתרון סביר, אינו בהכרח צודק בעיני הערבים. ה־ עתון מדגיש, כי "ההסדר מסובך" לבעיית ירושלים — לא יעלה בקנה אחד עם ההחלטות עצרת או"ם בגבות הסיפה לישראל. כן תוקף העתון את ההצהרות ה־ פרו ישראליות של סגן על והדינק קנת ראש בירושלים.

רי"ם דרום תימן: נתנגד לביטאם באב אל־מנדב

ביירות, (צי"ן). — "המשכיונות לביטאם את מצרי באב־אל־מאנ־ דב נכשלו עוד בתקופת הקלאסי־ אליהם. כל חזרה על נסיון כזה היום תזכה התנגדות ברצונו ב־ שחרור לאמי" — הצהיר ראש ממשלת דרום תימן. עלי נאסר מוחמד. בהודעה שהובאה בסכ־ עון הלבנוני "א־סיאסה".

מוחמד הוסיף: "לא נוותר על חלק כלשהו מן הטריטוריה שלנו, מן האיים שלנו וכן הים הסרי־ טוריאלים כלנו".

גורמי הדיק שבחים לקיסינג'ר

קאהיר, (צי"ן). — השגריר המצרי של עניינו, מצרים בוא־ שינגטון אשרף גורבאל, הצהיר בראיון בפורום אתמול בשבועון המצרי "אחר סאעה", כי שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר הוא איש "ישר ונאמן".

"קיסינג'ר הוא גלוי לב, רוצה להיות אובייקטיבי, שעה שהבעיה אשר בה הוא מטפל נראית יהו־ דית ותכבכת בהנסקות אינתסי־ — אמר.

גורבאל אמר עוד, כי "ארה"ב שינתה את היסודות של מדיניותה במזרח התיכון, לאחר מלחמה אוק־ טובר.

גנרל סילאסוואו הועלה בדרגה

הלסינקי, (צי"ר). — נשיא פינלנד אורהו קקונן העלה את מייג'ור גנראל אנסיו סי־ לאסוואו, מפקד כוח החירום של או"ם במזרח התיכון לדר־ גת לויטננט גנראל — נמסר אתמול רשמית בהלסינקי.

הגנראל סילאסוואו בן 51 שירת במבצעים קודמים של או"ם בלבנון, בישראל, במצ־ ריים ובקפריסין מאז 1957. ו־ שימש בעבר כסגנו של מפקד כוח או"ם אזד ב"ה. הוא הת־ מנה כמפקד כוח החירום של או"ם באוקטובר 1973.

הסכמה מלאה בין ישראל לארה"ב

מטרת ועידת ז'נבה לכונן שלום חוזי הכולל גם פיוס

מאת חגי אשד, סופר "דבר"

בין ישראל לבין ארה"ב קיימת הסכמה מלאה, כי מטרת ועידת ז'נבה היא ל־ כונן בין ישראל לבין שכ־ נותיה שלום חוזי, הכולל גם פיוס, משכונות הנוסח ה־ מוסכם על ישראל וארה"ב היא לשלום מלא ומחייב, במובן המקביל למונח הער־ בי "סולח" ולא למונח "סא־ לאם", שבו משתמשים ה־ ערבים בדרך כלל, ואשר משמעותו אינה אלא שביתת נשק או הפסקת לוחמה.

כן הוסכם בין ישראל לארה"ב כי לוועידה בז'נבה יוזמנו ישראל והמדינות הערביות השכנות וב־ כללן לבנון — ולא רק מצרים, סוריה וירדן — וכי כל הזמנה למדינה או למעתתף נוסף כלשהו ישלחו רק בתנאי כבה ישראל וגם יתר ארבע המדינות הערביות יסכימו לכך. הכללת לבנון בהר־ כב הוועידה נמנה "מטרת את הב־ גלי" של הודיעה סביב המדינות הקיימות בשכנות לישראל.

הוסכם גם כי רוב דיוני הוועידה יוערכו רק בהשת־ תפות הצדדים הנוגעים לדבר ו־ אילו נציגי ארה"ב וברית־ המועצות ישתתפו רק בחד־ לק מן הישיבות, שבהן ישת־ תף גם נציגו של מזכיר או"ם במשקיף.

ארה"ב מציית תעשה כל כה שביכולתה כדי למנוע התערבות או הפרעה מצד מועצת הבטחון או כל גוף אחר של או"ם בדיוני "ועידת השלום", או בדיוני הק־ צינים בק"מ ה־101. לדברי ש־ ארה"ב הסכל נסיון לקבל החלטה של או"ם בנושא הנידון בין יש־ ראל לבין שכנותיה, בעני הפורו־ מים הללו.

אשר לפרידה — מתקבל על הדעת שישראל לא תי־ בנס לדיונים אותה, בלי שתמלא התחייבויות מסוי־ מים מקובלות בעניין השבו־ יים.

ההבנה בין ישראל לארה"ב על ועידת ז'נבה סוכמה בכתב ואין היא כוללת שום נושא מהות־ כמו גבולות. סידורי בטחון וכו'. אלא רק את ההגדרה המלאה והבהירה ביותר, כאמור, לגבי אפיו של תוחת השלום, שצריך להיות מוצג בוועידה.

בינתיים גוברת המתיחות בשטח בעיקר בחזית הישראלית—מצ־ רית. נוכח העובדה שהמצרים נמ־ נעים מלקיים את הבטחתם להודיע פגישות הקצינים בק"מ ה־101, דבר שהיה צפוי לאתמול או להי־ ום. תוך שהם טוברים ומקלי־ מים את כוננותם והיערכותם הק־ רבית בשטח.

נראה כי האמריקאים מפעילים להפעיל את מירב מאמציהם כדי למנוע את חידוש האש על ידי המצרים וכדי להביא לחידוש פגי־ שות הקצינים ולו רק כאמצעי ל־ הרפיית המתיחות ההולכת וגוב־ רה.

פיצוץ באוטובוס "אגד" בדרך לנתניה

נפצע קשה צעיר מתול־כרם שישב ליד התפוצצות המטען; עוד 14 נפצעו קל

מאת סופר "דבר" בנתניה

בהתפוצצות מיטען חבלה בתוך אוטובוס "אגד" אתמול בשעה 10.45 לפני הצהריים נפצעו 15 נוסעים, מהם 14 קל. הפצוע קשה, שנשאר ב־ בית החולים, הוא צעיר ע־ רבי מטול כרם כבן 20. הוא נפצע קשה במפשעתו וידו נקטעה. ההתפוצצות ארעה כתחת למושב האחורי שם ישב הצעיר שנפגע.

יתכן כאשר המטען ההבלה לא היה מיועד להתפוצץ בתוך האוטובוס אלא במקום אחר.

האוטובוס, בהגה בידי שבתאי יקר מנתניה, היה בדרך מתל אביב לנתניה בכביש השרון. הפקרה ארע

בכל אילנות, כ־4 ק"מ דרומית מנ־ תניה ליד. הפצועים הועברו לבתי החולים הלל יפה בחדרה ולבית החולים מאיר בכפר סבא ו־14 מהם נשלחו הביתה לאחר טיפול. לדברי נוסעי שריטות או פצעים קלים כרסיסי המיטען או כרסיסי שב־ שות האוטובוס שנופצו. בין הנוס־ עים היו עוד שני תושבים מטול־ כרם.

כתוצאה מהפיצוץ נעקר ממקומו המסבל האחורי באוטובוס אך לא נגרם נזק אחר. המיסען התפוצץ בקול אדיר והאוטובוס נבלם מיד.

החקירה בשלב מתקדם

כעשרות הנפה הקימה צוות חקי־ רה ביהוד בראשות פקד יוסף לוי לתפקידים מיוחדים. הוטל איפול בלא על החקירה ולא נמסר אם היו עצורים. אך נראה שהחקירה נמצ־ את בשלב מתקדם, למקום הגיע

(המשך בעמ' 2 טור 3)

"וואשינגטון סטאר ניוז"

שגריר ברה"מ הזהיר את קיסינג'ר מהתקפה המצרית

ב־25 באוקטובר הוציאו הרוסים ראשי הנפץ הגרעיניים ממצרים

מאת נתוב ברזני, סופר "דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (סיוחד ל"דבר") — מקורות בשירותי הביון בארה"ב מוסרים, כי יכוש ספורים לפני ההתקפה של הי"ט באוקטובר רמז שגריר ברה"מ בארה"ב אנטולי דוברינין לשר החוץ האמ־ ריקאי ד"ר הנרי קיסינג'ר שההתקפה ממשמשת ובאה — כך טען אתמול הכתב

הדיפלומאטי של "וואשינג־ טון סטאר־ניוז".

בוכמי הביון אומרים שרק ק־ סינג'ר הנשיא ידעו מה אמר דוברינין לקיסינג'ר ביממותיים ערב המלחמה, אך עובדה היא שבעקבות השיחה ביקש קיסינג'ר שלום פעמים הערכה של מומחי ביון אמריקאים וישראליים על סיכויי המלחמה. בכבם לאותו, כיצוב המקורות, אין ספק כהד רוסים היוזרו מראש שהמלחמה עבודה לפרוץ והיו ספקים לב־ בי תוצאותיה. בגלל הסובייטים של הסובייטים כהשפעת המלחמה על ההפשרה הבין גושית בשלח דוברינין להזהיר את קיסינג'ר.

אבל, טוענים מקורות הביון, ל־ אחר ארבעת ימי הלחימה הראשו־ נים נעשו הסובייטים נחרדים מאוד, על רקע ההצלחות הצב־ איות של המצרים והסורים. ב־10 באוקטובר החלה רכבת אווירית על 24 שעות ביממה. כתוך אמו־ נה שההצלחה הערבית תעניק להם ולסובייטים עליונות בשיחות על ההסדר.

לדברי המקורות, עדיין לא ברור תפקידם המדויק של טילי "סקאד" שהגיעו הסובייטים למצ־ רים אותו זמן, הנעיא סאדאת ביקש מהסובייטים במשך כמה טילים אלה, אך נתקל בסירוב. לדעת המקורות הטילים, שהגיעו ללא ראשי נפץ גרעיניים, איפ־ שרו לסאדאת לאיים על ישראל ב־16 באוקטובר בשיגוש בטילי "צפור" כצריים, עצה שההכוון לטילי "סקאד".

ראשי הנפץ הגרעיניים הוחזרו לברה"מ

קיים ויכוח בין האמריקאים מה קרה כאן, האם ראשות הגרעי־ ניים שנקלטו בספינת סובייטית שעברה בבוספורוס בדרכן למצ־ רים ב־20 בחודש באו כראשים של טילי "סקאד". ב־25 לאוקטו־ בר הוחזר כנראה המבנן הגרעיני לברה"מ.

בכל בקרה, טוענים המקורות, אין קשר בין ביצור הטילים ל־ שאלה מכוננות בצבא ארה"ב. כא־ שר הביקו הישראלים לבתר את הארמיה ה־3 המצרית ואף לאחר הסכמי כיוקרה, איימו הסובייטים בהתערבות כבאית כדי להגן על האינטרסים שלהם במזרח, כה, שהיו לדעתם בסכנה הנזרה כ־ תוצאה כהמלחמה הכבאית היש־ ראלית.

לבת בגיל גיוס! לקבלת עזרה מקצועית לפטור משרות בבאי
פני אל: מסכרה ת. ד. 6519 ירושלים
(ראי מודעה בעמוד 5)

השקעתך הטובה ביותר: בטחון המדינה!

השקע מכספך במלווה המלחמה.

מלווה מלחמה מרצון תשל"ד

הייה גם אתה בתמונה.

מודעה זו נתרמה ע"י החברה הישראלית לסיגריות בע"מ

חברת צים
קווי נוסעים
מודיעה
אנית הנוסעים "נילי" מפליגה לגנואה
ביום ד', 12.12.73
מנמל חיפה.
בא לפנה לסוכני האניה בארץ.

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
מועצת פועלי חיפה
ביום שישי 7.12.73 בשעה 11.30 לפני הצהריים
באולם הישיבות של מפ"ה, רח' החלוץ 45
במה חודשית
מועצת פועלי חיפה מארחת
את שר העבודה
יוסף אלמוגי
דברי פתיחה:
אליעזר מולק
מזכיר מועצת פועלי חיפה
מפגש חברותי ייערך משעה 11.00 לפנה"צ

ביום חמישי, 13.12.73 בשעה 21.00 בערב
תתקיים במשכנו
אזכרה לזכרו של
קונדי ז"ל
המפקדים המבקשים לשחרר את חבריהם לערב זה.
בית מלכיה

תודתנו נתונה
לכל המוסדות והידידים,
אשר הביעו לנו תנחומיהם
על מות
נחום ורלינסקי ז"ל
המשפחה

"ברית ראשונים"
ארגון עסקים ותיקים
אבלה על הסתלקותו של
דוד בן־גוריון
כבוד נכבד של האיחוד הזה

אלון קורא לג. מאיר להרכיב הממשלה כבר עכשיו מצוות חדש

קורא לחברי הממשלה לראות עצמם מתפטרים „יש מי שאחראי יותר על־פי תפקידו"; מסמך גלילי נועד לחלץ מתכנית קיצונית שניסה דיין לאכוף

סגן ראש הממשלה יגאל אלון, קרא אתמול בישיבת מרכז מפלגת העבודה ב„בית ארלוזורוב" בת"א לראש הממשלה גולדה מאיר, להרכיב כבר עכשיו את הממשלה החדשה, או להודיע כי הממשלה הבאה, לאחר הבחירות, תהיה מורכבת מצוות חדש, שיהיה מורכב מאנשים אשר הוכיחו את עצמם בעבר, ומאנשים מוכשרים חדשים — צוות שיהיה מסוגל להתמודד ביחד עם האתגרים החמורים הצפויים.

„כדי להקל עליה במעשה המרכבה, אני מציע שכולנו, כל שליחי המערך בממשלה, נודיע שהננו רואים את עצמנו בבחינת מתפטרים. על כל פנים, כך, לדעתי, יש לנהוג וכך אנהג", הכריז אלון.

כאשר הביע אלון אמון מלא בגולדה מאיר בהרכבת הממשלה הבאה, קראה לעומתו ראש הממשלה: „לא בכל תכנית ולא בכל פירוש". בהמשך דבריו אמר אלון: „אם מגיע למישהו הזוהר של כיבוי המלחמה הזו, הוא מגיע קודם־כל לגולדה. היא היתה גם הכוח המכריע במאבק הקשה על תנאי הפסקת האש".

המפלגה חייבת להפיק מלוא הלקחים והמסקנות

בדברו על האחריות למחדלים ולמשגים במלחמה, אמר אלון, כי מפלגת העבודה, הנושאת באחריות העיקרית לממשלה, אחראית למישגים כפי שהיתה אחראית להישגים ולנצחונות. „אולי לא כולנו אחראים במידה שווה", אמר. „יש מי שאחראי יותר, על פי תפקידו, ומי שאחראי פחות, מי שאחראי במישרין ומי שאחראי בעקיפין. המפלגה חייבת להפיק את מלוא הלקחים ולהוציא את מלוא המסקנות ממה שאירע".

לדעתו, יחזק צעד כזה את אמון הציבור, ומי שינסה לטיח ולחזור לדפוסי האתמול, לא יזכה באמון זה. „הציבור חייב לדעת עבור מי הוא מצביע, מה היא מדיניותו ומי הצוות שיבצע אותה", אמר.

אלון קידם בברכה את „מיסמך העקרונות", המצמצם את „הסופרמרקטים המדיניים" של המפלגה והדגיש, כי זה המיסמך האחרון שמחייב את המפלגה. בהקשר זה הצהיר, כי תמך בשעתו ב„מיסמך גלילי" כ„הכרח לאי־גיונה", מכיוון שבמפלגה שרר אז סבך פנימי „שלתוכו נקלענו בעקבות תרגילי הדחיקה על הגדה" (בכך רמז לאמונו של שר־הבטחון משה דיין לפני קבלת „מיסמך גלילי").

המיסמך האחרון — הוא המחייב

„מיסמך גלילי לא בא לעולם בזיקה מנוסה. הוא נועד לחלץ את המפלגה מתכנית קיצונית, שמשה דיין ניסה לאכוף עליה. כשלעצמי אני מוכן בהחלט לוותר גם על התכנית של דיין, ומה־גם על המיסמך, שגיורל אותה. ספק אם היו רלבנטיים למצבנו המדיני הנוכחי, לא־כל־שכן עכשיו. ההסתכלות אל האיש שנטל לעצמו מלאכה כפוית טובה בשם כולנו, איננה במקומה", אמר.

„אין טעם בכל הויכוח אם המיסמך החדש יבטל מסמכים קודמים. כרגע שיאושר בבוכה — רק הוא יהיה המיסמך התקף", אמר.

לדעתו יש להפיק שלושה לקחים מהמלחמה, ללא קשר למסקנות ועדת החקירה: א. להעמיק את השורשים המוסריים, ההומניים והחברתיים בכל דרגות צה"ל, נוסף לחיזוקו באמצעי־לחימה חדישים בכמויות מספיקות ושיפור מערכיו הלוגיסטיים. ב. יש צורך ב־2—3 מרכזים, במסגרת של רשויות נפרדות, להערכת החומר המודיעיני, ואין לסמוך על מרכז אחד. ג. יש להשתחרר אחת ולתמיד מקונספציות קולקטיביות ואישיות. היחס אל הערכות והכרעות צבאיות חייב להיות רציונאלי וביקורתי.

אנו הולכים לוועידת ז'נווה לא בעל־כרחנו

בתחילת דבריו אמר אלון, כי יש לקוות שהשיחות בקילומטר ה־101 יתחדשו בהקדם. „צריך להיות ברור שקוי ייצוב הפסקת־האש והפרדת הכוחות אינם מכוונים ליצירתו של סטאטוס־קוו חדש. הסטאטוס־קוו בנוסח שבת 2—1971, עיד מי שראה בו שלום דה־פקטו לאורך שנים, מת ונקבר אחת ולתמיד. הייצוב וההפרדה נועדו לשמש תחנה ומנוף בדרך לכרים ולשלום. אם לא תפרוץ מלחמה, יהיה השלב הגדול הבא: שלב שיחות השלום".

להלן אמר, כי אנו הולכים לוועידת ז'נווה לא בעל־כורחנו, אלא מתוך רצון ויוזמה בעלת מעוף. אין נוסחת קסם להשגת השלום. הדיונים יהיו ממושכים ומורטי עצבים, וייתכן שילווה במשברים. ייתכנו גם חילוקי־דעות בינינו ובין ארה"ב, אך בויכוח זה יש לנו מרחב תמרון.

עלינו למצות כל סדק לשלום — המשיך אלון — ואם הנס ייכשל ידע העולם, שהערבים הכשילו אותו. חוזה־שלום אינו רק פיסת נייר, אלא מרכיב חשוב בבטחון, וחתימתו תהיה הישג היסטורי ממדרגה ראשונה. עם זאת יש להדגיש, כי לא נפקיר בוצמה את בטחוננו. נעמוד על גבולות בני־הגנה.

באשר לרעיון של ברית צבאית (עם ארה"ב) אמר אלון, כי היא יכולה להבטיח לנו מקור לאספקה צבאית ואולי לפתוח את הדלת לשוק האירופי, אך איננה תחליף ליכולת הגנתנו.

לא נדרוש במו"מ יותר משדרוש לבטחוננו

יש להימנע, לדעתו, משירטוט מפות בפומבי. אך „לא הסתלקתי מעקרונות המפה המקובלת עליי", אמר.

בדברו על המצב הצבאי, אמר אלון כי הוא רחוק מלהיות תיקו, כפי שחושבים הערבים. המעצמות טועות כשהן חושבות שנחלשו עמדות־המיקוח שלנו. אם תתלקח מלחמה, אין לנו ספק בתוצאות המערכה. „איננו באים לדרוש במו"מ יותר ממה שדרוש לבטחוננו. זו הפעם הראשונה שבאה לידי ביטוי ב„מיסמך העקרונות" ההכרה בזהות העצמית של הפלסטינאים, וללא פתרון הבעיה הפלסטינאית לא נגיע לשלום אמת".

בסיום דבריו קרא אלון לבטל את משבר האמון במפלגה, ואמר כי „אם לא נאכזב את העם — העם לא יאכזב אותנו". (ע)

יעקבי דוחה דברי אלון

סגן שר התחבורה גד יעקובי אמר, כי יש לעשות שינויים בקצב ובהיקף האופרטיבי של מסמך גלילי, אבל ועדת ה־15 לא ביטלה אותו. יש לדחות את דברי אלון, כאילו אין תוקף למסמך וכי הצביעו בעדו מתוך פחד בחשבון.

לדבריו, חילופים בהנהגה הם דבר מבורך בחיים הפוליטיים, אבל אלה הנעשים כיום מתכוונים לשינוי המדיניות ונטישת העקרונות. אין להתערות בויתורים לערבים, אין מקום לפטליזם.

להלן טען, כי יש פער רב בין החלטות ועידת אלג'יר לבין מסמך העקרונות, וזה צריך להדאיג לכל את הממשלה. אם לא יקום ישוב יהודי גדול בפיתחת רפיח, יהיה זה הישוב היהודי האחרון בגבול זה.

מזכיר המשמרת הצעירה יחיאל לקט אמר, כי כיום, ערב הבחירות, אין טעם בהתפטרות הממשלה, אבל אין לאטום אוזניים למה שמתרחש בציבור. אין לבטל את מיסמך גלילי, אבל את תכנית הפעולה בשטחים יש לבדוק לפי המצב הנוכחי.

הכהן: על דיין להשתתף בוועידת ז'נווה

דוד הכהן, יצא בנאום נלהב להגנתו של משה דיין, בקראו, כי פרט לבן־גוריון הוא הביא את היוקרה הגדולה למדינה עד כה. „על הגבורה — משה דיין הוציאו עליו כבר פסק־דין בלי בדיקה ואת ערב נסיעתו לארה"ב" — אמר. לדבריו צריך דיין להשתתף בוועידת ז'נווה, כי הוא בולם הבוסתנות, אך יודע גם להזהר.

הוא טען, כי לא מסמך גלילי גרם למלחמה אלא הערבים הם שרצו תמיד שלא נתקיים. עם זאת, צריך היה להקים את ועדת החקירה מיד לאחר הפסקת האש, כדי להפסיק את הדיבורים. להלן טען הכהן, כי אין מקום לגימגום, שאין לנהל מו"מ עם ערפאת, כי שום שהוא איננו נציג מדינה.

כאן קראה גולדה מאיר: „ערפאת הוא נציג ארגון טירוריסטי ויש לו מדיניות לחסל אותנו. יש פטורה על שכם ולא על חיים ובוחה".

דוד הכהן: „ערפאת מקובל על השמאלנים בעולם. הרבה מבחור..."

גי המדינות היושבות באיים, היו מנהיגים של ארגונים טירוריסטיים".

שר המשטרה שלמה הילל אמר, כי גבולות בטוחים אינם יכולים למנוע פתיחת מלחמה, אבל הם יכולים למנוע כשלון במלחמה. הוא יצא נגד הגירסה, כאילו מלחמת יום הכיפורים פרצה בגלל מיסמך גלילי ובגלל ההתנחלות בשטחים.

קרגמן נגד חשבונות אישיים

יו"ר ועדת הכספים של הכנסת ישראל קרגמן, אמר כי מפלגת העבודה מסוגלת ללכד את העם סביב תורת־אמת שתכליתה היא עשיית שלום תוך ויתורים טריטוריאליים. הוא אמר, שמיסמך 14 הנקודות יכול לספק את המפלגה והעם וכי מיסמך גלילי חלוש עתה מן המציאות של הליכה למו"מ. עם זאת, יצא נגד חשבונות אישיים, היתפסות בעניינים פרסונאליים והלקאה עצמית.

עמית: מה שקרה — תולדה של מערכת שלימה

מנכ"ל כור, מאיר עמית, אמר כי איננו יכול לקבל את התגובה כפי שהובעה ע"י השר שמעון פרס, כי ב־5 באוקטובר היו 3 ימים קשים ותו לא. מה שקרה הוא תולדה של מערכת שלימה שפעלה לאורך זמן ואשר טעונה בדק בית יסודי.

לדעת עמית היתה ישראל נוקשה מדי בשנים האחרונות, ומפלגת העבודה, אף אם לא דבקה ממש במדיניות של „אף שעל" — היא היתה שבויה בידי קונצפציה זו. ההינתקות ממנה איננה קלה. יחד עם זאת הזהיר מר עמית בפני חזרה לקיצוניות שניה, של „מכירה כללית", שאינה פחות חמורה מן הראשונה. לדעתו מיסמך 14 הסעיפים הוא טוב ועונה על הכל.

ישובי העמקים נערכים לאפשרות מלחמה מירדן

מאת דוד שליו, סופר „דבר"

סבורים, כי ירדן עלולה לפתוח חזית שלישית, אם תחודש המלחמה בין ישראל לבין מצרים וסוריה.

כדי שלא לתת לארגוני הטירור הפלסטינאיים דריסת רגל בממלכת ירדן, הוטל כנראה על הלגיון הערבי, הנאמן למלך חוסיין, המשימה לפתוח בחזית שלישית נגד ישראל. בכך מקווה חוסיין לפצות חוגים שונים בקרב הקצונה של הלגיון הירדני, שהתאכזבו מהימנעותו של חוסיין לקחת חלק במלחמת יום הכיפורים.

אמצעים ביישובי העמקים

ישובים בעמק הירדן ובבקעת בית שאן, המודעים לכך כי פתיחת חזית שלישית מצד ירדן איננה בלתי נמנעת נקטו באחרונה אמצעים קפדניים להבטחת הישובים מבחינת ההתגוננות הפסיבית. גם זרועות הבטחון הגבירו את עירנותן ולמגינתם כדי לקדם את העלול לקרות בגיזרה זו.

עתון לבנוני: נעצרו קצינים ירדניים שתבעו השתתפות במלחמה

ביירות, (ע"ן). — 22 קצינים של הצבא הירדני נעצרו בסוף החודש שעבר, באשמת נסיון לארגן קשר נגד המלך חוסיין — מוסר העתון הלבנוני „אל־ליוואא".

בהסתמכו על ידיעות מרבת עמון, מספר העתון כי חברי „תנועת הקצינים הפטריוטיים" בצבא הירדני קיימו פגישה חשאית, זמן קצר לאחר הפסקת האש, כדי לדון בעצומה שנשלחה למפקד המשטר הירדני „לאור סירובו לפתוח חזית שלישית נגד האויב במלחמת אוקטובר".

הקצינים שהשתתפו באותה פגישה, שלחו למלך חוסיין ולמפקדת הצבא הירדני מכתב, ובו שלוש דרישות:

- ● ציחוד המיידי של הצבא הירדני בנשק מודרני.
- ● שחרור מיידי של כל הקצינים העצורים.
- ● השתתפות ירדנית „נמרצת ויעילה" במקרה של חידוש הקרבות.

ג. מאיר

(המשך מעמ' 1)

בעיה קלה ביותר, וכי „כל מה שצריך לעשות בעניין זה, שראש הממשלה תקבל את התפטרותי, ולא ראש עיריית הרצליה ולא שר המשפטים, כי אני אחראי אחריות פרלמנטרית... לא הדבקתי לממשלה לא נתפסתי לכסא... אפשר לרענן אותי מהממשלה הזאת על ידי רמז אחד, ואשר לממשלה הבאה — לא נתבקשתי להיות בה ולא ביקשתי להיות בה".

אזהרותיו של דיין:

שר הבטחון הדגיש כי תכנית 14 העקרונות מקובלת עליו, ולפיה אין להקים מדינה פלשתינאית בין ישראל לירדן, אך הוא הזהיר בפרישתו האפשרית אם תתקבל החלטה המאפשרת לערביי השטחים להקים מדינה עצמאית, בראשותו של ערפאת: „אני לא אהיה בעד זה, אני לא הולך לבחירות ברשימה זו. אין פירוש הדבר שאני אחזור לנהל לגדל פרחים".

האם התמסמס כח ההרתעה הצבאי של ישראל? סביב שאלה זו התנצחו ביניהם בעיקר ח"כ י. בן־אהרון והשר ש. פרס. י. בן־אהרון: „בליבי התפללתי כל הימים שאהבורה, שאומנם יש בעצמתנו הצבאית לקיים את הפערים האלה. ולקיים את ההרתעה כלפי כל העולם הערבי, שלא יעז לקום ולאיים עלינו מחדש בהשמדתנו. הנחה זו הוסברה בכך, שהנה אגרנו עצמה. יכולת, כישורים ועליונות המתירים לנו לצפות שנוכל להכתיב את צעדינו לכל הסובב אותנו". השר ש. פרס: „אמירה זו, כי כוח ההרתעה שלנו נרסם, נשבר, או הוטל בספק, היא חמורה מאד, כי אם היא נכונה מה אנו מצפים שהערבים יתחשבו בנו? אם אין לנו כוח הרתעה, ואם גורלנו נתון לחסד או לשבט בידי הערבים. למה אנו מצפים? הערבים השוללים אם מותירים כאן כמות העזרה שבעמדותנו ומכוח ההרתעה שגם להם יש. אם לא גבולות פוליטיים, לפחות גבולות של יכולת צבאית, המחייבים אותם להתחשב בהם".

הוקרה למחוות ההזדהות עם ישראל ביפאן

בעקבות הפגנת המחאה של אלפים מתושבי יפאן שהתקיימה בחוצות העיר טוקיו, ביוזמתו של פרופ' איקורו טשימה, ראש תנועת „מקויה" הפרו ישראלית — שיגר חבר הועדה המרכזת אהרן אפרת מברק הוקרה לפרופ' טשימה על ארגון המחאה הציבורית נגד כניעתה של ממשלת יפאן לסחטנות הנפט הערבית.

אפרת מקיים קשרים אמיצים עם תנועת „מקויה" שרבים מחבריה ביקרו בישראל והתגוררו זמן ממושך בקיבוצים כדי ללמוד את חיי הארץ והיהודי הקיבוצי המיוחד. כאורח חיים למופת שהתנועה היאפאנית רוגלת בה ומיישמת אותה בארצם.

דיין מוכן להתפטר אם יתבקש ע"י ראש הממשלה או המפלגה

אך יחזיר את כרטיס המפלגה ויאבק נגד הקמת מדינה פלשתינאית

„צה"ל לא היה מוכן לתאריך, אבל היה מוכן באימונים ובנשק"

שר הבטחון משה דיין אמר אמש בויכוח שהתנהל במרכז מפלגת העבודה, כי המאבק על הסדר מדיני וגבולות תלויים בכוחו הפיזי של צה"ל ובנכונותו של העם למאבק קשה וממושך — שיש בו סיכוי לנצח.

על עצמו אמר דיין, כי הוא מוכן להתפטר מתפקידו כשר־הבטחון ברגע שתאמר לו זאת ראש הממשלה והוא מוכן להסיר מועמדותו לכנסת אם תרצה המפלגה בכך. אך לא יהיה מוכן ללכת לבחירות, אם תקבל המפלגה החלטות הנוגדות את דעותיו בדברים עקרוניים — כגון הקמת מדינה פלשתינאית, שהיא סכנה לעצם קיומה של ישראל.

דיין אמר, כי בישיבת המרכז עוסקים בשני סוגי בעיות: סוג של בעיות שקל לפתרן, ובהן עוסקים הרבה, ובעיות קשות כאשר לפתרון — ובהן עוסקים פחות.

השופט אגרנט מוסמך יותר

„אשר לבעיה האחת הקלה ביותר והיא שאני לא אהיה שר הבטחון, הרי כל מה שצריך לעשות בעניין זה הוא שראש הממשלה תקבל את התפטרותי (ולא ראש עיריית הרצליה ואף לא שר המשפטים). אני אחראי אחריות פרלמנטרית. נניח שאינני אשם במאומה ומישהו בצבא אשם — גם אז אני אחראי לה אחריות פרלמנטרית. אבל מה אני צריך לעשות? לבוא אל ראש הממשלה ולומר: „גברתי היתה בו תקלה — ולי אין שום ספק לפחות בכך שהיתה זאת תקלה — אני אחראי לזה. ישירות או בעקיפין, אחריות פרלמנטרית. את מוכנה לקבל את התפטרותי ויש מישהו שיעשה זאת יותר טוב — בבקשה". דיין הוסיף כי הסתנו לממשלה ולא נדבק לכסא. אבל אם רוצים להדביק כינויים של „רשלנות פושעת", לזה השופט אגרנט מוסמך יותר מסיכום של הוב דעיוני. אגרנט לפחות יבדוק את העובדות.

„הוא הדבר גם ביחס לממשלה", אמר דיין. „אפשר לרענן אותי מהממשלה הזאת על ידי רמז אחד. אשר לממשלה הבאה לא נתבקשתי להיות בה ולא ביקשתי להיות בה. איש לא הבטיח לי שום דבר ולא ביקשתי דבר מאיש. אם רוצים להציע לראש הממשלה שהיא תהליך לצרף את מי לא להביא — שתחליט, תודיע על כך. לא ביקשתי מבנה להיות בממשלה הבאה ולא נתבקשתי. מי שיהיה ראש הממשלה, אם זה היא או הוא, ירכיב ממשלה ויפנה למי שיבוא לפנות להרכיב את הצוות. אפשר גם להזכיר המפלגה יכתוב לי פתק שהוא מבקש ממני שלא להופיע ברשימת המועמדים לכנסת — אני לא אופיע".

דיין אמר, כי לא נבהל מהמטרות האידיאולוגיות שהיו לפני־כן נגד קודם ואינו מתעונג מכנות כהנהגה האלקטוראלית שלה. שהכבשים לא ינדקו אותו. „איני מתהב מהעובדה שהם צריכים להדביק אותי בשביל להוריד קולות. אני אפילו לא מפנה זאת לרפי. יש מזכיר מפלגה ואם הוא, בשם המפלגה ולא בשם הנרסי, חושב שאינני צריך להופיע ברשימת המועמדים לכנסת — אני לא אופיע בה".

שר הבטחון אמר כי לא התנקש ולא ענה ולא ניסה להתנקש למפרע על איזו אפשרות תכנית ללכת לרשימה אחרת לבחירות. „לא נלחמתי על מקום ולא ביקשתי להיות כגן ראש ממשלה, לא ביקשתי בשורות לחברי רפ"י ולא ביקשתי התפקידים. אמרתי, שיכולה המפלגה לקבל החלטה בדברים עקרוניים אשר אני לא אוכל ללכת אתה לבחירות — ואני אומר את זה עכשיו".

מדינה פלשתינאית זה ראשית החורבה של ישראל

בהתנגדות לכך ציטט שר הבטחון מדברי בן־אהרון בישיבת הבוקר, כאשר אמר: „הבסיס היחיד הצפוי ליחסי שלום זו האפשרות של קיום לאומי, מדיני, עצמאי לערביי ישראל לפי בחירתם, כפי שאנו בוחרים לעצמנו את בחירתנו". פירוש הדבר, לדברי דיין, שאנחנו צריכים לתת זכות הגדרה עצמית לערבים בגדה. „אני אאבק על זה, אטרח על זה שלא יחולם על הקמת מדינה פלשתינאית בגדה ועם זה נלך לוועידת דשוות. יש תומכים בזה — יש תומכים בזה גם בגדה המערבית וגם בעולם. אני לא אלך על סמך זה לבחירות אם אומנה שזוהי ראשית חורבה של מדינת ישראל. לא אהיה שותף לזה. אומר תודה רבה. אחזיר את פנקס המפלגה ואלך".

„אני שואל: אתם רוצים ללכת על בסיס מיסמך 14 הסעיפים או לא? עלי הוא מקובל ופירוש הדבר שאנחנו לא נתמוך בהקמת מדינה פלשתינאית. אך אם תתקבל החלטה כי מאפשרים לערביי השטחים להקים מדינה עצמאית — אני לא אהיה בעד זה, אני לא הולך לבחירות ברשימה זו, ואין פירוש הדבר שאני אחזור לנהל לגדל פרחים..."

מיסמך גלילי — עכשיו אינו אופרטיבי

בהתייחסו למיסמך גלילי, אמר השר, כי אף אחד מן הסעיפים שבו אינו אופרטיבי. שעלים יכולים להתפלג הדרכים. אחד העיקרים שיש לעשות זה להרים יד ומיסמך גלילי בטל. „אני לא אוים את הידיד בעד זה. אם ישאלו אותי: אם המיסמך הזה אופרטיבי כעת — לא. לא שהיתה רצינית ארוכה אלא שעוה עומדות שאלות קשות מאד. אשר צריך לטפל בהן. אם יהיה כסף ליישב פליטים בעזה — מדוע לא? לעשות מרכז תעשייתי — למה לא? כסבו לחשוב שזוהי „פטט" וכבוהד ליהודי בארץ לקנות קרקע בשטחים. האם אסור כבר להזכיר את המילה התנחלות? ההתנחלות והנבוא לצלק היא יצירה ואני חשבתי עמה שנקים בארץ זה שיהודים בונים את ארץ ישראל.

צער על ביטוי נגד אשכול וספיר

דיין הוסיף כי אינו מוכן לקבל מראש את דין התנועה בכל נושא ובכל דבר. „אני מראש רוצה לקבל על עצמי את הזכות להיאבק בתנועה. לא הלכתי למפלגה אחרת, לא הייתי בעד זה שנעמוד מהמפלגה בשעתו ושמחתי כאשר רפ"י חזרה אליה. אני מצטער על ביטוי אחד שהתבטאתי, כי אנחנו צריכים לחזור למפלגה כדי שאשכול הבנות לא יהיה ראש הממשלה וספיר לא יהיה שר האוצר. אני מצטער על כך שאמרתי זאת, זה ביטוי מרגיזולי".

דיין התייחס בהמשך דבריו לבעיות שלדעתו הן העיקריות:

● המערכה הצבאית של העולם הערבי הבה כלולה בעיית הנפט כאמצעי לחץ, הנפט שהופכים אותו לכסף ואת הכסף הופכים לנשק. לערבים יש נפט, יש להם כסף ויש להם ידידים, ויש שלום קומוניסטי לצידם. „לא באתי לעשות כאן ברזה שחורה לציבור. כי פה יש די פרה שחורה. אבל הבעיה העיקרית, כיום הוא שלערבים יש טילים בכל הסוגים, שרוסיה נותנת להם במיטב הטכנולוגיה שלה. נוסף על הנשק שהם יכולים לקבל גם מהעולם המערבי מצרפת ובריטניה. עם זה נצטרך להתמודד. אם אפשר היה שלא להתמודד יותר טוב. אבל כאשר אין ברירה מוכרחים להתמודד. זו הבעיה הראשונית. הבעיה הצבאית הפשוטה של להיות או לא להיות. ואנחנו יכולים להתמודד עם זה. הראיה שנמצאים אנו פה מעבר לתעלת סואץ ומצויים ברמת הגולן".

צה"ל היה מוכן

בהקשר זה אמר עוד שר הבטחון: „יכול להיות שאני התרשלתי או שלא התרשלתי. אבל צה"ל לא בכנו יום אחד ובורד אחד כדי להתכונן למלחמה. זו עובדה יסודית, ומי שאמר אחרת, או שאינו יודע או שמבלבל. יש סובגים, גם בוכן למלחמה, אבל בנבות של זמן ובאבנות מערכת הבטחון הזו לא צבתה. זו לא אמת מי שטוען כך. לא הגענו למלחמה הזו בלתי־מוכנים בנשק ובאימונים ובביצורים. ברור לא היינו מוכנים לתאריך — אבל הצבא היה מוכן.

בעיה שניה קשה היא שהמצב הנוכחי עלול להימשך זמן רב. יכול להיות עוד סיבוב ויתכן שלא יהיה. אך את המילואים אי אפשר לשלוח הביתה, כי אם נשלח אותם הביתה יבואו יחד אתם המצרים והסורים. אפשר לעשות תופכה וסידורים ולצלילים בבית, אבל מוכרחים לעמוד עם טנקים בחזית המצרית והחזית הסורית עד שהדבר ייגמר ועד להגיע לאיזה הסדר של הפסקת אש יציבה. אין טעם להרדים את העם לזמן ארוך. ביוזן שביסוסי אחד לא יוכנה את המלחמה הבאה בסבילנו ואנחנו מוכרחים לעמוד בזה. כדי פעם עלול הדבר לגלות בדם, וטוב שאמריקה עומדת אתנו — טוב זה לא סלה מספקת — והיא עומדת אתנו לא רק בכסף.

נוכל שלא להסכים רק כשיש כוח

בעיה נוספת שהעלה דיין היא בעיית הגבולות. היום אין אף אחד במדינת ישראל האומר „אף שעל". כיוון שאת השטחים החדשים (מעבר לתעלה ובסוריה) ודאי שאפשר לתת. אנחנו הולכים עתה לוועידת ז'נווה ואין אנו מבקשים מהערבים כלום אלא רק נותנים. אבל תמורת מה? — תמורת הסכם. איננו רוצים לברוח ולתת שטחים בלי שיהיה לנו בטחון. אנחנו רוצים לצפות שיוסכם כזה או אחר. לתת שטחים כאלו או אחרים — אבל שיהיה זה הסכם שלום. „אני שמעתי פה את בן־אהרון שאמר כי הוא בעד לא לחזור לגבולות הקודמים. זה בשבילי בסיס שבו ללכת יחד אתו לבחירות. אבל השאלה היא כמה לא לחזור" — העיר דיין, הוא ציין כי השאלה היא מה משמעות שטחים עם ערך אסטרטגי, הרחקת הגבול וכן שאלת הישגה או הערבות שמוכנת לתת אותם. „אינני מוציא את אף אחד מהשרטוטים הללו מכלל התכנון של קביעת הגבולות" — שר הבטחון הוסיף. כי לדעתו יש דברים שנתפשר עליהם ויש דברים שלא נסכים להם, ואנו יכולים שלא להסכים רק כאשר יש לנו כוח. קודם כל שיהיה הכוח הצבאי כדי שלא לזרוק אותנו, ואז אפשר שלא להסכים.

השר הוסיף כי „הגענו לשעה טובה ומוצלחת לכך שהוא אצל הערבים יותר גבוה מאצל העם היושב בציון. נמצא כמיים להילדים — אבל דבר לא ישתנה אם לא נהיה נכונים לעמוד במעמסה המערכה במאבק הצבאי או המאבק על גבולות תלויים בכוחו הפיזי של צה"ל ובנכונות של העם למאבק קשה וממושך — אבל יש לנצח".

צ'אושסקו קורא לוועידת שלום מורחבת למזה"ת

וואשינגטון, (עת"ר). — נשיא רומניה ניקולאי צ'אושסקו קרא אתמול לערוך ועידה בין־לאומית של מדינות קטנות וגדולות, כדי לסייע להשכין שלום במזרח התיכון.

בנאום שהשמיע באוזני חברי מועדון העתונות בוואשינגטון, לאחר שיחות עם הנשיא ניקסון, אמר צ'אושסקו שיש לקיים את הוועידה „בזמן הקרוב ביותר". הוא מציע להזמין לוועידה זו — נוסף על המדינות המזרח תיכוניות — נציגי מדינות גדולות, בינוניות וקטנות מיבשות שונות, ובו מאירופה ובאפריקה.

וואשינגטון, (עת"ר וסוכ'). הנשיא ניקסון וצ'אושסקו קראו אתמול לישראל ולערבים לא להזדקק ... להועידת שלום. ריאה בכללות התנגדות עקרונית ... ליחסים בין שתי ... נות.

נשיאי ארה"ב ורומניה ... דים, כי הם מצדדים בהסדר ... המזרח התיכון בדרכי ... על יסוד החלטות מועצת הבטחון 242.

הסנט אישר סכום סיוע לישראל

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — הסנאט אישר אתמול את חוק הסיוע הזמני לחוץ־לארץ, הכולל ... לישראל, לצד מדינות אחרות, ביניהן ערביות. החוק אושר ברוב של 44 נגד 41. שלשום אושר החוק על ידי בית הנבחרים.

ישראל עומדת לקבל, בהתאם לחוק זה, מענק של 50 מיליון דולאר ואשראי של 300 מיליון דולאר לרכש צבאי. כן תקבל ישראל 36.5 מיליון דולר כתרומת ארה"ב לקליטת יהודי ברה"מ וסכומים קטנים יותר לבתי ספר ובתי חולים בארץ ולסיוע בשיכון. נותר הדיון בהצעה להקציב 2.2 מיליארד דולר לסיוע חירום לישראל במליאת בית הנבחרים. הצעה לצרכי החוץ נועדה ... של הבית אישרו את ה... שלשום בתוספת כמה תיקונים. בשבוע הבא עומדת ועדת־תיאום של הסנאט לסיים את דיוני שאלת ההקצבה ... בראשות הסנאטור ... ממיזורי, הבדלות של 300 מיליון דולר בהקצבה קיימת בכל זאת אפשרות שהצעה תאושר במלואה.

פולברייט מנסה לעכב

יו"ר ועדת החוץ של הסנאט ויליאם פולברייט מנסה ... לעכב את הדיון בהקצבה בשלו, ובדרך זו לעכב את ... הקונגרס כולו. כמה סנאטורים ... אתמול, שאם עד סוף השבוע הבא לא תדון בנושא ועדת החוץ ינסו לעקוף את הוועדה ... את החוק בלעדיה.

נמסר רשמית על פרישת סיסקו

אך יילווה לקיסינג'ר וישתתף בשלב הקרוב של שיחות השלום

מאת נחום ברנע, סופר „דבר" בארה"ב

וואשינגטון, (מיוחד ל„דבר"). — „קולג' הטלמודי" שבמדינת ניו־יורק הודיע אתמול רשמית על פרישתו של ג'וזף סיסקו ממחלקת המדינה ומינויו לנשיא הקולג'.

לפי ההודעה יעזוב סיסקו — עוזר שר החוץ לענייני המזרח התיכון והדרום־אסיה — את המשרד לא לפני השנה הבאה, וישתתף בשלב החשוב הבא של שיחות השלום".

דובר משרד החוץ בוואשינגטון אמר אתמול, כי סיסקו יתלווה לקיסינג'ר במסעו למזרח התיכון בשבוע הבא, אך לא למסור פרטים, על מועד פרישתו. המועמדים לרשת את סיסקו כנראה שגריר ארה"ב ב... ויליאם ... וסגנו של סיסקו פרד אתרטון.

סיסקו הצטרף למשרד החוץ ... אחר מלחמת העולם השנייה. ב... שלו עסק בענייני ... שב למשמה לענייני ... למשרתו הנוכחית מונה ע"י הנשיא ניקסון ב־1969.

מנהיג מחבלים: לא נמוטט ועידת ז'נווה

פאריס, (עפ"י). — מנהיג „החזית הדמוקרטית" נאיף חוואתמה, אמר אתמול שהפלסטינאים לא ינסו למוטט את ועידת השלום בז'נווה.

חוואתמה, מנהיג אירגון שמאלי קטן אמר, כי הוא נוקט עמדה „ריאליסטית" כלפי הועידה.

בראיון העומד להתפרסם בגליון השבוע הבא של השבועון „אפריק אסיה" אמר חוואתמה: „בוודאי ברורה, כי הגיעה השעה לשים את התחייבויותינו על בסיס של ריאליזם אובייקטיבי. אנחנו בוחנים השאיפות העמוקות של עמנו. הסכנה העיקרית איננה טמונה בחוזה שלום".

משנשאל אם נעשו צעדים כלשהם להפריע לכינוס ועידת ז'נווה אמר חוואתמה: „תנועת ההתנגדות הפלסטינאית יכולה לעשות זאת, אולם כמה זמן תוכל לעמוד בכך, ולאיזו מטרה? אם נעשה כן, הוסיף, האם לא נעמיד את עמנו מול סכנה של חיסול מהולם עוד יותר. בכח הקואליציה אשר תוקם נגד בני עמנו, בעיקר אם הושג הסכמה בין המעצמות הגדולות, וקאוזי „המשך הכבוש לא יתבטל להועידה".

ראש ממשלתה החד... של יוון אדמאנטיוס א... דרוסוטופולוס

מבחר גדול של איגרות חוב צמודות מדד

מונפקות ע"י חברות בנות של בנק לאומי

איגרות חוב מסוג "בבירה"

הפדיון בתום 5 שנים.

התמורה תשולם לפי הגבוה משני החישובים בתום הפדיון:

א. הקרן והריבית צמודות למדד
שיעור הריבית 4.84% על פי חישוב מצטבר, דהיינו 26.66 ל"י, בתוספת הפרשי הצמדה על הקרן ועל הריבית.

ב. הקרן והריבית לא צמודות למדד
שיעור הריבית 10.76% על פי חישוב מצטבר, דהיינו 66.66 ל"י.

איגרות חוב "6½% צמודי מדד"

הקרן והריבית צמודות למדד.

הריבית בשיעור 6½% תשולם באורח שוטף פעמיים בשנה.

א. צמודי מדד לפדיון (חד־פעמי) בתום 7 שנים.

ב. צמודי מדד לפדיון (החל מהשנה השניה) ב־10 שיעורים שווים במשך 11 שנה.

הגבלת מס ופטור

מס ההכנסה על הריבית לא יעלה על 25%. הפרשי ההצמדה על הקרן פטורים ממס.

האיגרות ניתנות לרכישה בכל הבנקים ואצל חברי הבורסה לניירות־ערך.

הרוכש איגרות במקור פטור מתשלום עמלת רכישה.

האיגרות נסחרות בבורסה וניתנות למכירה בכל עת, גם קודם מועד הפדיון.

פרטים ותשקיפים בכל סניפי קבוצת בנק לאומי.

איגרות חוב – שרות נוסף המוגש לך ב־כל־בו בנק

בנק לאומי לישראל בע"מ
הבנק הצועד עם הזמן

פיצוץ באוטובוס

(המשך מעמ' 1)

מפקד מחוז הצפון ניצב שמעון אשד ומפקד מרחב העמק ניצב משנה ... גלעד. כן הובאו למקום חבלן ומעבדה ניידת כדי לברר את סוג חומר הנפץ, מתוך חלקים שנאספו.

סיפורו של נהג אוטובוס

שבתאי יקר בן 25 מטבריה שנהג את האוטובוס בעת ההתפוצצות סיפר לסופר „דבר", כי בדק את האוטובוס באותו יום לפני שיצא לדרך, בהתאם להוראות „אגד", ולא מצא בו כל חפץ. כששמע את הפיצוץ והאוטובוס נמלא עשן, עצר מיד ופתח את שתי הדלתות. תחילה היה סבור שהתפוצץ צמיג של האוטובוס ויצא לבדוק את המצב. מיד ביקש מרכב עובר להזעיק את המשטרה. כשחזר לרכב ראה בפנים האוטובוס את הפצוע רכון על המושב של שני כסאות מאחורי הגלגל האחורי. פצוע קשה בבטנו ויד מרוסקת. המשטרה הגיעה למקום תוך 10 דקות ומיד הגיע גם אמבולנס שהביא את הפצוע לבית החולים. הפצועים קל הועברו לפני כן לבתי החולים בכלי רכב שעבר במקום. לדעתו היו בין הנוסעים גם כאלה שלקו בהלם. רסיס שחדר למטה גרם תקר לגלגל האוטובוס.

האוטובוס יצא מת"א בשעה 9.30 בהגיע בת"א עלו רק כ־3—4 נוסעים והוא לא הבחין בערבים. תוך כדי הנסיעה עלו רבים ולפני המקרה היה האוטובוס מלא נוסעים. ביניהם כ־10 בעמידה. הוא לא הבחין היכן עלה הצעיר שנפצע, אך ברור לו שהדבר לא קרה בת"א.

דבר DAVAR

העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פדהצור
מזכיר המערכת אליהו אגרס
מנהל כללי גדעון נאמן

המו"ל — „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ

המערכת והמנהלה: תל־אביב, רחוב שינקין 45, ת"ד 199, טלפונים 286141 (6 קווים).

סניפים:
תל־אביב, בית „דבר", רחוב שינקין 45, טלפון 286141.
ירושלים, מערכת ומנהלה, רח' הלל 16, טלפונים 231251-3.
חיפה, רחוב הנביאים 27, טלפונים 642111-2-3.

נשיא המדינה פרופ' אפרים קציר בפגישתו ברמת־מגשימים עם חיילים מחזית הגולן

משפחות הנעדרים: שוכנענו נעשה כל מאמץ אפשרי

משפחות הנעדרים בי־שבי המצרים הביע את ... כי נעשים כל המאמצים ... למען יקיריהם.

...ת הוועד נאמר, כי חבריו ... שכל כיני גופים ואנשים מנצלים את מצב הנעדרים ... הפרסים, לקידום הקאר־להם או להשגת עוד קול ...

העמיד דברים על אמיתותם ... הוועד בין השאר: נבון ... מחודלים רבים ומשיווי איר־ ... טיפול ביקירינו. לכן הוד־ ... פגישות בין הוועד לבין ... חון מ. דיין וקצינים בכי־ ... עוסקים בנושא.

המצב הוא כדלהלן: ק־ ... שוד (הקריה שער שאול ... שאול המלך ת"א, טלפון ... וקצינה העומדים לרשותנו ... כל היום על מנת שנע־ ... האפשר למשפחות הנע־ ... נעדרים הבאות: ... ים י. הראל והאים דבורה

תומר משתפים אתנו פעולה עם עשרות הקצינים הבכירים העומ־דים לרשותם. ● קידום החקירה על כל נעדר. ● דיווח על הקי־דום בחקירה ו„הודעה למשפחה על המצב. ● בירור סוגת משפחות הנפגעים וטיפול בבעיותיהן. ● ריכוז הטיפול במקום אחד, עד כמה שאפשרי הדבר, על מנת שמשפחות הנעדרים לא יצטרכו להתרוצץ ממקום למקום. ● מש־לוח תשלומים למשפחות הנעדרים הזקוקות לכך.

„ברצוננו להבהיר פעם אחת ול־תמיד, לכל המעוניינים, ששוכנענו ללא כל צל של ספק שהקצינים הבכירים העומדים במשא־ומתן עם המצרים עושים את כל המאמצים על מנת להביא לידי גמר את הפרשה האומללה שלנו.

„אנו משוכנעים שאין כל אפ־שרות לעשות מאמצים נוספים מ־על לאלה הנעשים על מנת לעזור לנו. על מנת למנוע כאבים מיו־תרים מהמשפחות הנפגעות, אנו פונים אליכם ומבקשים, בכל לשון של בקשה, לא לפרסם מאמרים או מודעות הקשורים ביקירינו בלי להיוועץ בנו תחילה.

ימני בוושינגטון

חרם הנפט ימותן במקביל לשלבי הנסיגה הישראלית

ואשינגטון, (א. פ.). — שר הנפט הסעודי שייך אחמד זכי ימני הצהיר אמש לפני עתונאים בוא־שינגטון כי ממשלתו תמתן את חרם הנפט למערב בהדרגה, במקביל לשלבי הנ־סיגה הישראלית מן השטחים הערביים הכבושים.

„אם תחליט ישראל לסגת ותס־כים למלא אחר לוח זמנים מפורט של נסיגה — יתקבלו זמנים מפורטים להסרת האמברגו" — אמר. ימני שוהה עתה בוואשינגטון יחד עם שר האנרגיה האלג'ירי בלאייד עבד אל סלאם. השניים קיימו אתמול מספר פגישות עם פקידים בכירים במחלקת המדינה בוואשינגטון ואחר נועדו עם קי־סינג'ר.

שביתה כללית הוכרזה בצרפת

פאריס, (עי"ר ויופ"ע). — האיגודים המקצועיים הקומו־ניסטיים והסוציאליסטיים הכרי־זו היום על שביתה כללית נגד היוקר.

השביתה הוכרזה ביוזמת ה„ס. ז. ט." — האיגוד המקצועי בהנ־הגה קומוניסטית, ה„ס.פ.ד.ט." — האיגוד המקצועי בהנהגת סוציא־ליסטים שמאליים וה„פדרציה ה־לאומית לחינוך" — גוף בלתי תלוי שבראשו עומדים סוציאליסטים. יחד עם כל מפלגות השמאל.

בשירות הרכבות החלה השביתה כבר אתמול. בעקבות השביתה צומצמה במידה ניכרת התחבורה הרכבתית ברחבי המדינה.

האמריקאים האזינו לשיחותיו של ברז'נייב

ואשינגטון, (יופ"ע). — ...ך כמה שנים האזינו האמ־ריקאים לשיחות הטלפון שקיי־מו כמה פקידים סובייטיים בי־...ם, הבינקום מזכיר המפלגה הקומוניסטית הסובייטית לאוני־ד ברז'נייב. „ואשינגטון פו־סט" גילה אתמול כי בעזרת ... מכשירים אלקטרוניים עלה בי־די ארה"ב להקליט את השיחות ... מנהיגים סובייטיים אלה ... המכשירים המותקנים במכוני־ותיהם. מבצע זה נמשך עד ... 1971.

„ואשינגטון פוסט" יודע לספר ... פעולה סודית זו בוצעה על־ידי סוכנות הביון המרכזית בי־שתוף עם הסוכנות לבטחון ל־אומי. היא כללה פיקוח על ה־שיחות שקיימו נשיא ברה"מ ... פודגורני וראש הממ־שלה אלכסיי קוסיגין. מבצע ... שכונה לכינוי „גאמה ... הופסק, לדברי העתון, לאחר שכמה מפרטי הפעולה התגלו על ידי בעל הטור ג'ק אנדרסון ב־16 בספטמבר 1971. העתון ציטט איש סוכנות ל־ביון, שהיתה לו גישה לתמ־לולים של שיחות אלה, שאמר כי זה היה אחד ממקורות ה־מידע החשובים ביותר על ה־מתרחש בברה"מ.

„וואשינגטון פוסט" אינו מו־סר פרטים על הדרך שבה עקבו אחר שיחות אלה. עם זאת מצי־ין העתון, כי ניתן היה להאזין לשיחות שהתנהלו שעה שהמנ־היגים הסובייטים היו במכוני־ות השרד שלהם. מאחר ש־בברה"מ לא נקטו הצעדים ה־מתאימים למניעת האזנה. כא־שר ראשי ברה"מ עשו בדרכים. אנדרסון אמר, כי לא היה מפר־סם את הסיפור, לולא נודע לו שהסובייטים כבר עמדו על ה־האזנה ונקטו בצעדים כדי למ־נוע המשכה.

בן־אהרון: הבסיס לשלום — קיום עצמאי לערביי א"י

פרס: „סאדאת ביקש הפסקת אש — לא אנחנו"

בישיבת מרכז מפלגת העבו־דה אתמול, שאל בן־אהרון, אם בחברי המשמרת, גלילי, דיין, באור, אלון ושפיר מתנים אותו פורש למיסמך. על המפלגה ל־דעת קודם כל את דרכה ונשי־מתה ובהתאם לכך הגורל שלי־חה על הבירה.

„איננו יודע מדוע מזדעזעים כל־כך כשמדברים על „כריתת ראשים". גם בעבר עשו למען סילוקם של אנשים כשדרכם לא התקבלה", אמר. יום הכיפורים היה מכה אש־מה על שאננו: במחשבה פוליטית־בטחונית ואורח־חיים חברתי־כלכ־לי, אמר. לדעתו, אין לחזור ל־קווי ה־4 ביוני, אבל הבטחון ה־כרוכי שלנו הוא השגת השלום. אפשרויות התיקונים של הגבולות — מוגבלות. הבסיס היחידי לשלום הוא קיום לאומי עצמאי לער־ביי ארץ־ישראל לפי בחירתם. ארץ־ישראל ההיסטורית היא בסיס לשתי מדינות, וזאת בעיית־הבעי־יות.

בדברו על „מיסמך העקרונות" אמר בן־אהרון, כי אין ערך ל־ויכוח על מיסמכים ונוסחאות, כי כיון ש„אנו מפלגה פוליטית ולא מתהבים מסמרים קדושים". השאלה היא אם „מיסמך העקרונות" יהיה מיפנה בתודעת העם, שהמלחמה היא מלחמת־מגן ולא מלחמה כי־בושים. „שגינו בגדולה הנפש וב־הנחה ללא־כיסוי. יש ימים אחרי הנצחון החד־פעמי בהיסטוריה, לא הפכנו אותו לבנין לקדם דברים, שנקדמם עכשיו בוועידת שלום", אמר, וקרא למפלגה לקבל החלטה ברורה, בציינו כי החברות במפ־לגה „איננה על תנאי", אם כי „יש הנבהלים מהמערך ומחפשים את גאולתם".

עימות פרס—בן־אהרון

שר התחבורה שמעון פרס הו־פלמס עם בן־אהרון, בציינו „שאין לטענה עתה בקטנות־אמונה". אנו הולכים לוועידת שלום לא בגלל המלחמה, אלא משום שחל שינוי בעמדת הערבים המוכנים ל־מו"מ. הוא תקף בחריפות את דברי בן־אהרון, שאין לנו כיום כוח־הרתעה כלפי הערבים בהדגישו, כי סאדאת ביקש את הפסקת־האש ולא אנחנו, משום שמצבו הצבאי עורער. מצרים היתה על סף תבוסה צבאית, לדעת מומחים בעולם. המלחמה לא היתה קלה ועשינו שגיאות, אבל כוח־ההרתעה לא נשבר.

„מי שבתוך שמובטחים לנו רק הצלחות ולא שגיאות, נתון לעו־לם מדומה. למדינה קטנה יש יותר שאלות מאשר תשובות. לא עשינו את הטעויות של צ'מברלין וסטא־לין, שלא בנו צבא. קו בר־לב ה־קודם לצרכי מלחמת ההתשה, ה־ישובים ברמת־הגולן, נועדו לבנות על התקנות ולא על טנקים", קרא פרס.

כאשר טען פרס, שמצבנו היה קשה יותר אילו התחלנו את ה־מלחמה בגבולות ה־4 ביוני, קרא לעומתו בן־אהרון: „אז למה לך מיסמך 14 הסעיפים ?"

פרס: „מפני שהערבים מוכנים למו"מ יותר, ולא מפני שנבהלה, לא מתוך פחד הנסדקות".

פרס לאהרן: למה נתת ידך ל„מיסמך גלילי" ?

ליגאל אלון אמר פרס, כי סכה כנראה שאנו הולכים לבחירות ול־ועידת־שלום ויש להיזהר בדיבו־רים. הוא הוסיף, כי הוא גאה להיות חבר במפלגה, שהיא „סו־פרמרקט" של רציונות. הוא הביע תמיהה על כך, שיגאל אלון נתן ידו ל„מיסמך גלילי", רק בגלל „הישיבה על הגדר", ולא נאבק על דעתו. גלילי היה בהרבה דב־רים מוביל, ולא רק מנסח, כאשר ניסחו את מיסמך גלילי, אמר פרס.

כאן קרא מ. דיין: „לא היה איום של פרישה מצדי הצעתי לא היתה אולטימטיבית, כשניסחו את מיסמך גלילי".

פרס הוסיף, כי הוא תומך גם היום ב„מיסמך גלילי", פרט לס־עיף של הקצבת 1.2 מיליארד ל"י לישוב הפליטים, מקום שאין כיום כסף לכך. גם פגזים לצה"ל קודמים היום להקמת בתים בימית, אם כי הלוואי ויכולנו להקים אותה.

בדחותו את הביקורת על מה שאירע במלחמה, אמר פרס: „קי־ווינו שלא תהיה מלחמה. (האם) היינו צריכים לקוות שתהיה מל־חמה ? זו לא בושה. אין לקנא בגולדה ובדיין, שדעתם יכולה הי־תה להיטרף ב־6 שנים של מלחמת ההתשה והטרור. כל בוקר היה צריך להחליט אם לגייס את המי־לואים, ובסוף כאן היה מצב דו־מה למצב ערב יום הכיפורים. ה־כל־יכול על עמידתנו מעורר הת־פעלות. צריך לשפוט באיזון".

אהרן ידלין: יש גם להיאבק בדיכאון ובמועקה

פתח את הישיבה מזכיר המפלגה א. ידלין, שהעלה את זכרו של ד. בן־גוריון ז"ל.

להלן אמר ידלין, כי אין צידוק להלקאה עצמית, גם אם מתחייבים לקחים מהמלחמה. למו"מ על שלום עלינו לפנות לא מתוך חולשה, אלא מתוך עוצמה. השלום יהיה מבוסס על ויתורים הדדיים, ועל ויתורים מרחיקי־לכת מצידנו. לא נירתע מלהסתכן במלחמה, אם נידרש לנ־סיגה חד־צדדית ללא הסדר. יש גם להאבק בדיכאון ובמועקה מבפ־נים.

בוויכוח טען עוזי פיינרמן, כי דברי יגאל אלון עוררו מבוכה, מ־כיון שאי־אפשר עתה להרכיב ממ־שלה חדשה ואילו הממשלה לאחר הבחירות מורכבת, מבלי התחייבות מוקדמת לשרי המערך בממשלה. אם יהיה צורך, יופיעו בה פנים חדשות. קריאה להתפטרות כיום, יש בה משום הרפיית רגש לאח־דות וליכוד, אמר. הוא הביע תמ־יכה ב„מיסמך העקרונות" כפשרה בין הדעות במפלגה, אם כי אפשר להסתפק בפחות מ־14 סעיפים.

שלום לוין אמר, שיש לשים דגש על הבטחת כוחו של צה"ל, רכי־שת ידידים, ערבויות ופירוזים.

בר־לב: גבולות הבטחון צריכים לכלול הגולן הירדן ושארם

בישיבת הערב אמר שר המסחר והתעשייה ח. בר־לב, כי טועה מי שסבור שבמלחמה מודרנית אין ערך לגבולות בטחון, ואפ־שר לסמוך על הרתעה וער־בויות.

אילו עמדנו במלחמה האחרונה בגבולות ה־4 ביוני, היה מצבנו באמת על סף חורבן, אמר. ה־זה למרחב עמדנו על הרגליים, למרות ההפתעה בשלב הראשון, למרות הטילים, מכריעים במלחמה בצבא יבשתי, ולכן יש הבדל גדול מבחינת הקו ההתחלתי של המל־חמה. גבולות בני הגנה צריכים לכלול את רמת הגולן, הירדן ו־שארם־א־שייך. צה"ל לא הצליח אף פעם להרתיע את מדינות ערב והן תמיד התחילו במלחמות.

צדוק: היו פגמים בכוננות צה"ל

יו"ר ועדת החוץ והבטחון ח. צדוק, טען, שלוועדה אין כלים בלתי תלויים. היא ניזונה במידע ממקור הממשלה. אין לה גם כלים עצמאיים לבדיקת תקציב הבטחון, ויש לשכלל כלים אלה בעתיד.

„היו פגמים בכוננות צה"ל, ו־לא די כנאמר שהערכתנו מוט־עית. צריך לבחון את הכלים וה־נוהלים לקבלת החלטות ולשכלל אותם. כדי להקטין אפשרות של טעות בעתיד", אמר ח"כ צדוק.

לדעתו, חלקים ממיסמך גלילי אינם אקטואליים יותר, והגברת עוצמת צה"ל קודמת כיום להת־נחלות. יש להמשיך רק בהתנח־לות בטחונית מובהקת. עם זאת דוחה את טענת אלון ביחס להס־כמה על מיסמך גלילי, בציינו כי „אין אנו חבורה של חלוקי דעות". לפי שעה — אמר — אין שינוי מהותי בעמדת הערבים והקרבנות ... להתחזק רגע. לא נסכן קיומנו למען הסדר שלום, ובמקרה כזה לא יהיה מנוס ממלחמה. יש להימנע מקרע עם ארה"ב, אמר.

צבי גרשוני קרא להפסיק את החיטוט בעבר ובעניינים הפרסונ־ליים, כי הציבור מעוניין להפסיק את „מלחמת היהודים". אין מקום לשינויים בצמרת ההנהגה, כל עוד לא נסתיימה עבודת ועדת החקי־רה.

אביזוהר: לטפח מנהיגות פלשתינאית

מאיר אביזוהר, בבואו ראשון לאחר שובו למפלגה מהרשימה הממלכתית. אמר, כי אין זה כלל בטוח שגולדה מאיר תרכיב את הממשלה הבאה ולא בגין. הוא הביע אכזבה ממיסמך העקרונות וקרא לטפח מנהיגות של הפלש־תינאים בגדה, כדי שיהיה עם מי לדבר. במלחמה לא זכתה חשי־בות שארם־א־שייך. ואם נעמוד על „אף שעל" ביהודה ושומרון לא יהיה הסדר עם ירדן. אין גם לעמוד על העקרון של „ירדן ה־שלימה". להלן אמר שהממשלה מזוקנת וצריך אנשים צעירים בה.

בני מהרשק: דרושים גבולות שלום במפלגה

בני מהרשק אמר, כי דרושים „גבולות בטחון במפלגה", כדי למנוע קריסה. כל עוד צפויה מלחמה. המלחמה היתה נוראה, הימים הראשונים בצפון היו קשים ביותר. צריך להיות גוי כדי להעריך את הנצחון של צה"ל. ה־נצחון של סאדאת ואסאד הוא ב־כך, שאיבדנו את הבטחון העצמי. מה ניסוג ולאן ? הממשלה צרי־כה להיות מיפקדה צבאית ויש ל־הנהיג משטר חירום. יש ללכת לועידת ז'נבה בראש מורם. (ע)

נתפסו זורקי הרמון בעיר העתיקה

שני צעירים מבני עשירים, תושבי הכפר דורה שבמבוא לחברון, נעצרו אתמול בבו־קר כחשודים בזריקת הרי־מון ברחוב דוד בירושלים העתיקה, שגרם לפציעתם של 18 אנשים, נשים ויל־דים. שני הצעירים נעצרו תוך פחות מ־24 שעות לאח־ר מעשה הפשע.

בהודעה רשמית נמסר, כי אחד מהם כבר הודה בזריקת הרי־מון. ניצב חיים תבורי, מפקד מש־טרת המחוז הדרומי, מסר לעתו־נאים זמן קצר לאחר מעצר שני ה־חשודים, כי זרועות הבטחון במר־חב ירושלים חקרו עשרות חשו־דים ועדים. מתוך החקירות הגי־עו החוקרים אל שני החשודים. הם לא היו בין עשרות העצורים שהמשטרה חקרה לאחר זריקת הרימון. אלא שוטרי מרחב ירו־שלים באו אתמול בבוקר אל מקום מגוריהם ועצרו אותם שם. הוברר כי הרימון היה מתוצרת רוסית. מסוג אפ. 1.

עוד נמסר, כי חקירת שני החשודים נמשכת והם יובאו תוך 48 שעות בפני שופט השלום לשם הוצאת פקודת מעצר נגדם עד להעמדתם לדין.

יחד עם זאת צויין, כי החיים בעיר העתיקה של ירושלים חזרו למסלולם התקין זמן קצר לאחר הפיצוץ. אתמול בבוקר נפתחו כל החנויות ובתי המסחר והנרגעה השוקים המטיילים בסימטאות ה־עיר העתיקה כתבלת כרגיל. (ע)

מדינות ערב נקראו למשוך הפקדונות מבנקים זרים

קאהיר. (א. פ.). — שרי הכלכלה הערביים קראו אמש למשוך בהדרגה פק־דונות ממבע ערביים מבנ־קים זרים, להגדיל את ה־הון של חברות מימון בין־ערביות ולהשקיע כספים של מדינות הנפט במדינות הערביות העניות יותר.

מזכיר הליגה מחמוד ריאד אמר כי משיכת פקדונות מבנקים זרים לא נועדה ללחוץ על „ידידי יש־ראל", אלא רק לסייע לפיתוח מ־דינות ערב. „אילו התכוונו להש־תמש בכך כמכשיר לחץ — הי־ינו קוראים למשיכת כל הפק־דונות בבת אחת". אמר. לדבריו, יובטחו ההשקעות במדינות ערב בפני הלאמה והחרמה.

כן הוסכם לכונן קרן ערבית־אפריקאית לפיתוח פעולה מבני בהון יסודי של 15 מיליון דולאר. אך לא נקבע תאריך לכינוס הב־נים ה.

משבר הדלק ייקר מחירי הטיסות

בעקבות משבר הדלק בעולם, יעלה מחיר הטיסות ב־1 בינואר ב־9 אחוזים, כפי שסוכם לפני מספר חודשים. עם זאת, לא יהיה מנוס מהעלאה נוספת של 10 אחוזים לפחות, נוכח ההתייקרות הגדולה שחלה במחיר הדלק בעולם ב־1 בינואר.

גורמי התעופה מוסרים, כי בשנת 1973—4 הסתכם בחברת „אל על" העליה במחיר הדלק ב־57 מיליון ל"י יותר מכפי שהיתה בשנת 1972—3. בעקבות ההתייקרות הגדולה במחיר הדלק כבר פנו חברות התעופה הבלתי סדירות לשלטונות התעופה בארה"ב בדרישה להתיר להן להעלות את מחיר הטיסות ב־שיעור ניכר. משום שמחיר הדלק בארה"ב עלה כמעט פי שלושה.

משבר הדלק יביא גם לקיצוץ בלוח הזמנים של כל חברות התע־ופה בכל הקוים. מומחי התעופה סבורים, כי נוכח המצב הזה יתהדק התיאום בין חברות התעו־פה. כדי שבכוחות משותפים אפשר יהיה להציג חזית מאוחדת לציבור הנוסעים.

משרד החוץ של פקיסטאן הו־דיע אתמול, כי מספר ל־15 בינואר תיפתח בלאהור ועידת פיסגה של מדינות האיסלם.

ירדן מפיצה אגרת סודית המסבירה עמדותיה בשאלות המלחמה והפלשתינאים

ביירות, (עי"ר). — ירדן ידעה, עוד לפני פרוץ מלחמת אוקטובר, כי עתידה לפרוץ מלחמה, במגמה להקנות לערבים עמדה טובה יותר לקראת המו"מ על שלום — טוען העתון הלבנוני „א־נהאר". כזכור, הבריח המלך חוסיין, כי הופתע מן הקרבות.

העתון מציין, כי הדברים כלולים באיגרת ירדנית „סודית ביותר" שנשלחה אל השגרירויות הזרות ברבת עמון, כולל אלה של המעצמות הגדולות. לפני כמה ימים ואשר דנה ב־עמדת ירדן כלפי ההתפתחויות האחרונות במישור הפלשתי־נאי.

לדברי העתון, נאמר באותה איגרת, כי ירדן ידעה, לפני מלחמת אוקטובר, כי „תפרוץ מלחמה, כדי להקנות לערבים עמדה טובה יותר במו"מ. אם יתברר שאין אפשרות ללכת בנתיב של הסדר שלום, ללא מלחמה".

עוד נאמר באותה איגרת, כי השתתפותה של ירדן במלחמה, „היתה עלולה להוביל להריסתם של ירדן וכל הכוחות המ־זויינים שלנו".

מוכנה לשקול תיקוני גבול הדדיים

עוד נאמר באיגרת הירדנית כי הגדה המערבית של הירדן היא טריטוריה ירדנית, אף על פי שהיא חלק מפלשתינה ו„חובתה ואחריותה של ירדן היא להחזיר לידיה את הגדה המ־ערבית בשביל הפלשתינאים".

ירדן מוכנה לשקול תיקוני גבול הדדיים, אך איננה יכולה להתפשר או לעשות ויתור כל־שהו בקשר לריבונותה המוח־לטת על החלק הערבי של ירו־שלים".

להלן צויין באיגרת, כי ירדן איננה מתנגדת להשתתפותה של משלחת פלשתינאית בוו־עידת השלום, „בתנאי שתפ־קידה של משלחת זו יצטמצם בהתחייבה להשגת הכרה בזכויו־תיו של העם הפלשתינאי ה־שוכן באזורים שמחוץ לגדה המערבית, כגון רצועת עזה, ולתביעות אחרות, כגון יישובם מחדש של הפליטים או תשלום פצויים להם".

באיגרת נאמר, כי ירדן דוחה את שיתופם של „הארגון לשח־רור פלשתינה" או של קבוצת מחבלים אחרת, במו"מ לשלום. ירדן קיבלה מידע, המבהיר כי „מדינות מסויימות באיזור ומעצמות שמחוץ לאזור מע־וניינות להשתמש בארגוני המח־בלים, ובארגון לשחרור פלש־תינה, לשם הקמת מדינה פלש־תינאית בגדה המערבית וב־רצועה". נאמר באיגרת. ירדן חוז־רת ומודיעה על כוונתה להע־ניק לתושבי הגדה המערבית „בשעה השניה, זכות להגדרה עצמית, בתנאי שהדבר יחול על שטחים פלשתינאים מוחז־רים ועל תושביהם, וכן תוקם ערבות בין לאומית, לאחר הנ־סיגה הישראלית".

מכינים מכתב

העתון הירדני „א־סבאח" כתב ביבוחיים, כי צירי פרלמנט יר־דניים, המתגוררים בגדה המע־רבית של הירדן, ועמיתיהם ב־גדה המזרחית, הגיעו לידי הס־כמה על נוסח מכתב אשר ישלח אל ראשי מדינות ערב, בקשר להתפתחויות האחרונות.

המכתב יביע את השקפותיהם של הצירים במה שנוגע לייצוג הפלשתינאים בוועידת השלום.

המכתב מציע לגנוז כל דיון על בעיית הייצוג הפלשתינאי „עד לאחר השחרור ולאחר פינוי הכוחות הישראליים מ־השטחים הכבושים", כותב ה־עתון הירדני.

אוסטרליה פנתה לצל"א בעניין השבויים בסוריה

קנברה. (עי"ר). — ראש ממשלת אוסטרליה ג. ויטלאם הודיע אתמול בפרל־מנט כי ממשלתו ביקשה מהצלב האדום הבינלאומי להתערב למען שבויי המל־חמה הישראליים המוחז־קים בסוריה.

בתשובה לשאלה שהוצגה על־ידי ציר הפרלמנט היהודי ג'ונק בריינזון אמר ראש הממשלה, כי אוסטראליה לא מיחתה על מה שהוגדר בידיעות כרציחתם של 28 שבויי מלחמה ישראלים בסוריה. „משום שידיעה זו לא הוכחה".

כן ציין ראש הממשלה, כי לפי ידיעות אחרות, ניצלו הישראלים מבידם שבויים סורים, כדי לסייע לישראלים לעבור שדות מוקשים. ויטלאם אמר כי ממשלת אוס־טראליה מגנה כל מעשים שיש בהם הפרה של אמנת ז'נבה ב־ענין שבויי מלחמה.

ראשי הדתות בצרפת למען שבויינו בסוריה

בלשכת הרב הראשי לישראל הרב שלמה גורן, נתקבלו מכת־בים מאת הארכיבישוף של פאריס, הקרדינל פרנסיס מרטי, והארכי־בישוף של מרסיי רוז'ר איצקרי, ב־תשובה לפנייתו של הרב הראשי ל. זל למען השבויים הישראלים הנמצאים בסוריה.

הקרדינל מרטי כותב בין היתר: „אדוני הרב היקר, מביע אני את הוקרתי הכנה על הדאגה להעמיד אותי על המצב הכאוב של שבויי המלחמה האחרונה ושל משפחו־תיהם. יחד עם נשיא הפדרציה ה־פרוטסטנטית בצרפת אני עומד על כך שיש לעזור מיד. מלחמה היא תמיד אסון ויש לפעול מיידית כדי שהשבויים יחזרו בהקדם לבתי־הם. נתפלל ונעשה כל המאמצים לשחרר את האנשים האלה".

הארכיבישוף איצקרי מציין ב־מכתבו: „תוכל לתאר לך באיזו התרגשות קיבלתי את קריאתך, המפיצה אור על מצב טרגי, אשר לדאבוני אין דעת הקהל ערה לו די. שהתקשרתי מיד עם הנונציאטורה בפאריס, כדי שהכס הקדוש ידע על מברקך ויוכל לחדש ללא דיחוי את השתדלויותיו המוסמכות ב־דמשק לטובת הצלת הישראלים, אשר רובם נשבו ביום שבו חגגה הקהילה היהודית בצום ובתפילה אחד ממועדי החגים הקדושים ביותר. הי־תה לי כבר ההזדמנות להזעיק את מצפונם של הקהלים במארסיי. בימים הקרובים תתקיים האסיפה השנתית של הוועד המשותף שנק־בע ע"י הכס הקדוש לקשרים יהו־דיים־נוצריים. בלי ספק נקציב הר־בה זמן לדיון במאורעות הכואבים שהתחוללו לאחרונה".

צירי קונגרס בארה"ב הוזהרו ממכתבי־נפץ

ואשינגטון, (עי"ר). — כל צירי הקונגרס האמריקאי ו־אנשי הסגל של בית המחוקקים הוזהרו שלשום מפני אפשרות של משלוח מעטפות ממולכדות אליהם, באמצעות הדואר. שירותי הדואר ביקשו להודיע מיד על כל מקרה של קבלת מעטפה חשודה.

ביום א' הודיעו שירותי הדואר, כי קיבלו הודעות לפיהן עלולות מעטפות ממולכדות להישלח מק־היר למשרדים ממשלתיים ולחברות הנפט האמריקאיות הגדולות. דובר הדואר האמריקאי אמר שלשום כי עד לשעת מסירת הידיעה לא נמ־צא כל מכתב כזה.

צרפת מתכוננת להציב ארבעה כבורים נוספים במדינות שונות מסביב למפרץ הפרסי, בחודשים הקרובים.

הפרלמנט הירדני אישר ההשתתפות בוועידת ז'נווה

ביירות. (ע. פ.). — הפר־למנט הירדני ייפה אתמול את כוחה של ממשלת יר־דן להשתתף בוועידת ז'נבה „אם אכן יתברר שכוונת הוועידה להבטיח את מימו־שה של החלטת מועצת ה־בטחון 242" — מסרה סוכ־נות הידיעות הירדנית ה־רשמית.

הפרלמנט ברבת עמון התבקש במוצאי שבת על ידי המלך לאשר השתתפות ירדנית בועידה. הוא שיגר איגרת אל חברי הבית ובה שיטח את טיעוניו בזכות השתת־פות. החלטת אתמול הועברה ל־ארמון כתשובה על איגרת חוסיין.

60 חברי הבית — 30 מהם נציגי הגדה המערבית ו־30 נציגי הגדה המזרחית — ציינו בהודעה, כי „השלום חייב להתבסס על הסדר צודק ובר־קיימא. הוא יכ־לול נסיגה ישראלית מוחלטת מכל השטחים הערביים, ובראשם — ירושלים".

אשר לבעיה הפלשתינאית מצי־נת ההודעה, כי „כל צעד מבטיח ירדן שלא לפגוע לייצוג של כל העם הפלשתינאי בוועידת הש־לום — אסור שתינתן זכות ייצוג כזאת לאיזה שהוא גוף אחר".

התפטרה ממשלת יורגנסן בדניה

אין רואים מוצא מהמשבר הפרלמנטרי

קופנהאגן. (א. פ. י. פ. עי"ר). — ראש הממשלה הסוציאליסטי של דנמרק אנקר יורגנסן הגיש אתמול את התפטרותו למלכה מר־גרטה בעקבות תבוסת מפ־לגתו בבחירות. התפטרות יורגנסן כמוה כהתפטרות הממשלה כולה.

חמש המפלגות הנמנות עם ה־קואליציה היוצאת נחלו תבוסה קשות בבחירות הכלליות שנערכו בדנמרק שלשום. מפלגתו של יורגנסן איבדה 24 מנדטים מתוך ה־70 שהיו לה. גם מפלגות הא־פוזיציה העיקריות נחלו תבוסה. כשהנהגת העיקריות מתבססת שני ה„אנפיס" והן חמש מפלגות חד־שות. בסך הכל מחזיקים הנצי־גים בבית הנבחרים בקופנהאגן בכ־35 אחוז של חלוקת הצירים. לפי שעה לא ברור איזה מו־צא אפשרי למשבר הממשלתי נראה. כי הפרלמנט משותק כ־מעט לחלוטין בשל יחסי האיזון המיוחדים שנוצרו לאחר הבחי־רות. אף גוש מרכזי אינו יכול להבטיח לעצמו רוב, בלא הס־תייעות במפלגות של הצד השני, גם בתוך הקואליציה לשעבר וה־אופוזיציה לשעבר התגלו חילו־קי דעות חריפים.

יורגנסן אמר אתמול, כי לא מן הנמנע שבקרוב, יהיה צורך לשוב ולקיים בחירות נוספות. אם אמ־נם יתברר שאין מוצא אחר מן המשבר.

הבריטים סירבו לפעול נגד הס"טילים של ישראל

ואלטה, (יופ"ע). — הצי הבריטי דחה את בקשתו של ראש ממשלת מאלטה דום מינ־טוף לפעול נגד שתי ספינות תותחים ישראליות שנמצאו במי־מים הטריטוריאליים המאלטיים בזמן סערה שפקדה את האי־זור בשבוע שעבר — אמרו אתמול מקורות דיפלומטיים ב־ואלטה.

המקורות ציינו, כי הממשלה ה־בריטית דחתה את הבקשה, ב־הסתמכה על ההסכם הבריטי־מאלטזי בעניין הבסיסים הצב־איים באי, שלא מעניק לבריטניה כל תפקיד בהגנת מאלטה.

מקורות דיפלומטיים ציינו את־מול כי הפריגטה הבריטית „דבונ־שייר" הבחינה בספינות התותחים הישראליות ודיווחה על כך למפקד הצי הבריטי באי. כאשר נודע למינטוף על נוכחות הספינות ב־איזור, הוא תבע, ש„דבונשייר" תעצור את ספינות התותחים ותוביל אותן לנמל ואלטה.

נערכה ישיבה דחופה בנציגות הבריטית ונוצר מגע עם פקיד־י ממשלה בכירים בלונדון, אמרו ה־מקורות. לבסוף דחתה הממשלה הבריטית את בקשת מאלטה.

הבריטים מצביעים על העובדה, שמינטוף דרש לשים קץ לתפקיד־י שמילאה בריטניה במסגרת הגנתה של מאלטה זמנה במאבקו.

נשיא סוריה, האסד קי־בל אתמול את כתב האמנתו של השגריר הבריטי, דוד ארתור רוד־ברסס, שהוא השגריר הבריטי ה־ראשון בסוריה מאז שנת 1967. היחסים בין שתי המדינות חודשו לא מכבר.

הפגנה במוסקוה למען זכויות האדם

מוסקוה. (יופ"ע). — המד־ען הסובייטי אנדריי סא־חארוב וכ־30 „מורשים" אח־רים קיימו אתמול הפגנת דוממות ליד האנדרטה של המשורר הרוסי אלכסנדר פושקין, לציון יום החוקה הסובייטית.

זו הפעם הראשונה מאז 1965 — כאשר נערכה באותו מקום ה־הפגנה השנתית הראשונה למען זכויות האדם בברה"מ — לא התערבה המשטרה ולא פיזרה את המפגינים.

בקור של 3 מעלות מתחת לאפס, כששלג יורד במוסקוה, הסי־רו סאחארוב וחבריו — רובם בצירים — את כובעיהם וניצבו ליד האנדרטה של המשורר בן המאה ה־19.

שוטרים במכוניות סיור עקבו אחר המפגינים במרחק כמה מט־רים מן המקום. שוטרים, מתנד־בים ועוברים ושבים הקיפו את הקבוצה, אך לא נעשה כל נסיון להפריע להם. כתבים זרים צי־למו את ההפגנה.

אשה זקנה ניגשה לשני כתבים אמריקאיים ושאלה אותם בלחש „מיהו האקדמאי סאחארוב ?". כא־שר הצביע אחד הכתבים על ה־מדען, היא הגיבה באמרה „בר־לדיניך (בואר כהלכה) הכתל־קה.

משרד החינוך והתרבות
המזכירות הפדגוגית

למנהלי בתי הספר המקיפים

אתם מוזמנים לכנס מנהלי בתי־הספר המקיפים ביום חמישי, י"א בכסלו תשל"ד (6 בדצמבר 1973) בשעה 4-30 אחרי הצהריים בבית־הספר המקיף ביהוד, בהשתתפות ה"ה יוסף שוחט, מאיר איילי, אליעזר שמואלי.

הכנס ידון, בין היתר, בבעיות ארגון בית הספר המקיף בימי חירום, התנדבות תלמידים, גדנ"ע, הפעלת מורים כשאינם מגויסים.
מנהלי מוסדות החינוך וסגניהם מוזמנים.

Alitalia
מודיעה על
3 טיסות שבועיות
תל־אביב - רומא
החל מ־15 בדצמבר 1973:
יום שני שעה 18.20
יום חמישי שעה 18.20
יום שבת שעה 18.20
במקום הטיסה השבועית הנוכחית
ביום ראשון, שעה 18.20
פנה לסוכן הנסיעות שלך, או ל־
Alitalia
תל־אביב, טלפון 244141

דבר ספורט

הערב הגומלין בגביע אירופה בכדורסל

מכבי ת"א - לוויס במשימת רבע הגמר

מאת יעקב פתאל

אלופת ישראל בכדורסל, קבוצת מכבי ת"א תקיים הערב ב־9.45, בהיכל הספורט ביד אליהו, את משחק הגומלין בשלב שמינית גמר ב־גביע אירופה לאלופות, נגד הקבוצה ההולנדית לוויס הארלם.

למכבי נשקפים סיכויים טובים להעפיל לרבע הגמר, לא רק בגלל כות הביתיות, אלא גם בזכות ההפרש המינימאלי (85:84) במשחק הראשון בין שתי הקבוצות, שנערך בשבוע שעבר בהולנד.

במשך השבוע ערך המאמן, י. רוזין, אימונים אינטנסיביים לקבוצה והודגל מערכים טאקטיים שונים. דגש מיוחד הושם גם על שיפור הכושר הגופני, שהביא לנסיגה הגדולה של המכבים במחצית השניה של המשחק בהארלם.

הפיגור הקטן אינו מדאיג את המכבים. רוב השחקנים סבורים שאפילו ביכולת בינונית ניתן יהיה לגבור הערב על לוויס בהפרש של 15—30 נקודות. אולם הרוח האופטימית, לא נתפסים השחקנים לשאננות. ישקיעו מאמצים רבים כדי לא להיות מופתעים ולהעפיל לרבע־הגמר.

לאור השיפור שבמחצית השניה של המשחק הקודם הקבוצה נכשלה במשחק התקפה שלה. יבצע רוזין שינויים בהרכב הפותח:

אביגדור ישחק במקום גוימארק וסטיבנס יחליף את שוורץ. כמו כן יהושע בשלבים הראשונים של ה־משחק שטרקמן ובורקוביץ.

החמישיה הפותחת תהיה: ברודי, פלס, סטיבנס, אבישר ומנקין.

ההולנדים, שהגיעו לארץ ביום ב', ערכו אתמול שני אימונים: בבוקר, במגרש מכבי ת"א הישן, ובערב — בהיכל הספורט ביד־אליהו. מאמנם היהודי אמן שנייד ציין שהשחקנים הגויים בכושר טוב והוא מקווה שהם ישחקו טוב ויצ־צאו. שנייד הדגיש שהוא מקווה שקבוצתו תחזור על הצגתה המד־הימה ב־20 הדקות האחרונות ב־הארלם גם במשחק של הערב.

החמישיה הפותחת של לוויס תהיה: אקרבוים, אמסברג, סמית, קים וליבוביץ.

ישפטו שנקאר מתורכיה ודודקה מרומניה. המשקיף יהיה האולנבר מאוסטריה.

נשות מכבי ת"א ישחקו הערב בצרפת

אלופת הנשים בכדורסל קבוצת מכבי ת"א, תקיים הערב בקלרמון פאראן, ב־9.45 (שעון ישראל), את משחק הגומלין בגביע אירופה לא־לופות נגד הקבוצה המקומית.

לישראליות לא נשקף כל סיכוי לאחר שנוצחו במשחק הראשון ב־ארץ בהפרש של 19 נקודות.

החמישיה הפותחת של מכבי תהיה: בלס, גיל, ורסנו, רונה ו־ליפשיץ.

גם הנבחרת הרומנית ביטלה בואה לארץ

הציעה לשגר במקומה את קבוצת ארג'ס

נבחרת רומניה בכדורגל (עד גיל 23) הודיעה אתמול במפ־תיע להתאחדות לכדורגל על ביטול ביקורה בארץ, שעמד ל־היערך בחודש הבא.

במקומה מציעים הרומנים את הקבוצה פ. צ. ארג'ס. הצעה תי־דון במזכירות ההתאחדות לכדורגל.

יצויין כי זו הקבוצה השלישית תוך יומיים, שהודיעה על דחיית ביקורה בארץ. קדמו לה בכך ה־קבוצה הגרמנית מינשנגלדבך, ש־אמורה היתה להתמודד עם הנב־חרת ב־19 בחודש זה, וקבוצת באיירן מינכן, שעמדה לשחק ב־27 בחודש נגד קבוצה מעורבת של מכבי והפועל ת"א.

יו"ר הוועדה לקשרים בין־לאו־מיים בהתאחדות לכדורגל, יהודה ליליאן, עומד לבקר היום במועדון קבוצת מינשנגלדבך, כדי לשוחח עם ראשי המועדון ולעמוד על סיבת ביטול ביקור הקבוצה בארץ.

ליליאן התבקש לעשות זאת אתמול בשיחה טלפונית מהארץ ל־אמשטרדם, שם הוא שוהה כעת בשליחות ההתאחדות. הוא יבדוק את האפשרות שהקבוצה הגרמנית תבקר בכל זאת בארץ ב־מועד אחר.

פעולה שבעתה דומה יעשה גם חבר הנהלת מכבי תל־אביב, אבא צגלה, במועדון הגרמני האחר, ב־איירן מינכן.

מזכיר קבוצת מינשנגלדבך אמר אתמול כי דחיית הביקור נובעת מכך שבחודשים האחרונים לא שמעו ראשי המועדון מההתאחדות לכדורגל כל רמז כי המשחק ייערך כמתוכנן, ולכן שינו את תכ־ניתם וכבר קבעו שני משחקי ידי־דות נגד קבוצות גרמניות בתא־ריכים שבהם היו אמורים לשחק בארץ.

המזכיר הדגיש כי יהיה זה בלתי אפשרי לשנות את תכניתם עם כל הצער האישי שבהחלטה לכך.

מזכיר ההתאחדות לכדורגל, יו־סף דגן, שניהל את ההתכתבות עם הגרמנים, אמר כי ב־22 לנובמבר נשלח מכתב למועדון מינשנגלדבך ובו צויין במפורש שהמשחק ייע־רך. כן נשלח מברק לקבוצה הגר־מנית, לאחר שמזכירות ההתאחדות אישרה את קיום המשחק לפני מספר חודשים.

הפועל ת"א כפתה תיקו 1:1 על הנבחרת

מאת אליעזר מעוז

במשחק אימון שני תוך פ־רק זמן קצר סיים אתמול סגל הנבחרת את משחקו עם קבוצת הפועל ת"א בתיקו 1:1.

תוצאה זו טובה אמנם, יותר מהתוצאה במשחק הקודם (2:0 ל־ת"א) אבל גם אתמול נאלצו שחק־ני הנבחרת לעמול קשה כדי לא לרדת מנוצחים והשוו את התו־צאה רק בסיום.

לזכותם של כדורגלני הסגל יא־מר כי במחצית השניה הם הציגו משחק נאה את הרשת ולא היו רחוקים כלל מלהשיג את הבכורה. את השער הראשון במשחק הבקיע הלוץ הפועל ת"א משה מורד־כוביץ בדקה ה־56, כשקיבל מסי־רה מבוגית מיחזקאל הזום. לאחר ־צער זה התעוררו שחקני הנבחרת ועברו להתקפות נגד נמרצות. הב־אתת מהן, בדקה ה־70, הצליח ישעיהו פיגנבוים לנגח פנימה כ־דור שהוגבה ע"י יהון צור.

האיטי גברה על טרינידד 1:2

נבחרת הכדורגל של האיטי הב־ילה אתמול לראש האזור הצפון־אמריקאי, במשחקים הקדם־עולמיים בנצחה את טרינידד 1:2.

להאיטי 4 נקודות לפני המחזור — 3 ומכסיקו — 2.

בגומלין: אולימפיה — ראפינג 96:191

במשחקי הגומלין בשמינית־גמר גביע קוראץ' בכדורסל ניצחה אוי־לימפיה לובליאנה בבאלוק פעם נו־ספת את ראפינג 96:101.

במשחק הראשון היתה התוצאה 85:90.

הונבמוד באודלוגה הניצחה את פירסו 48:107 (בראשון — 61:83). אינטרנציונל (לשעבר זיבנטל) ניצה את יוגיון ויגה 63:75 (76:86). הקבוצה ההולנדית ראק דלפט ניצחה את סניילרו 74:76 (86:71). מבוילקאטר — באמברג 89:103 (68:79).

● הטניסאי האוסטרלי ג'ון ניו־קומב הוכיח שוב יכולת מצויינת, בטורניר 8 הגבוהים בבוסטון — בנצחו תוך 50 דקות את אלוף ויבלדון יאן קודש 4:6, 1:6.

גם מאלקר ניצח בספטיע את פגן סטית 6:7, 3:6 והבימי קינזרס גבר על בגואל אורנטס 3:6, 2:6.

ביאליק צורף לנבחרת הכדוריד

איגור ביאליק, שחקן הפועל רמת גן שפרש לפני כשנה מפעילות בנבחרת הכדוריד, צורף השבוע ל־נבחרת, המתכוננת לקראת התח־רויות הכפולה עם יפאן, בחודש פברואר בארץ, במסגרת המשחקים הקדם־עולמיים.

לנבחרת המשימה החשובה באו אנשי ועדת הכדוריד בדברים עם ביאליק והשחקן ניאות לחזור ל־נבחרת ואף ערך כבר שני אימו־נים.

הנבחרת, המתאמנת בהדרכת מא־מן הזרירום משה לגיל, הגבירה את קצב האימונים מפעם ל־3 פע־מים בשבוע. באימון האחרון הש־תתפו 19 מתוך 25 השחקנים שבסגל ולדברי מנהל הנבחרת, שמואל זילברמן, הושם הדגש באימונים על שיפור הכושר הגופני.

הוכפלו ההובלות ברכבת

מאת סופר "דבר" לענייני התחבורה

מאז תחילת המלחמה הכפילה רכבת ישראל את היקף הובלותיה לעומת ימי השלום — אמר לי דו־בר הרכבת בריאלי.

רכבת מובילה כיום 15,000 טו־נה מטענים לעומת 8,000 טונות בימי רגיעה, וזאת בלי להביא בחשבון את ההובלות בשביל מע־רכת הבטחון.

היקף הובלות הגרעינים והגמ־לים לבתי־החרושת גדל ב־70 אחוז, הובלות הדלק גדלו ב־33 אחוז והובלות המכולות גדלו ב־250 אחוז.

היקף הובלת האשלג והפוספטים לנמלים ירד מאוד, בגלל המחסור במשאיות להובלתו לתחנת הרכ־בת.

דנים בהסכם תרבות ישראל—בלגיה

מאת זאק מוריס, סופר "דבר"

בריסל (מיוחד ל"דבר"). — פקידים ישראליים ובלגיים פתחו אתמול בבריסל בשלושה ימי דיונים שבסיומם עתיד להיחתם הסכם בדבר הגברת קשרי התר־בות בין שתי המדינות.

על פי ההסכם החדש, שפרטיו מעובדים עתה, יוגדל מספר בי־קורי הגומלין של מורים, מדענים, סופרים, סטודנטים ולהקות תיאט־רון מוסיקה ובאלט בין שתי המדינות.

410 מיליון דולר - תרומת יהדות התפוצות במלחמה

פי שניים וחצי מתרומתה במלחמת ששת הימים

יהדות התפוצות — ללא ארה"ב — תרמה למגבית פי שניים וחצי מהסכום שתר־מה במלחמת ששת הימים. יהדות בריטניה תרמה פי שש, פרטים אלה מסר ע. שפירא הגזבר העולמי של קרן היסוד — המגבית המאוחדת לישראל, במסיבת עיתונאים שנערכה אתמול ב"בית כר־קולוב" בתל־אביב.

שפירא אמר, כי יהדות התפוצות (בלי ארה"ב) המונה 2.5 מיליון נפש, תרמה 165 מיליון דולר במלח־מת ששת הימים ואילו במלחמת יום הכיפורים נתרמו 410 מיליון דולר בהתחייבויות; מזה כבר נג־בו 265 מיליון דולר במזומן. הב־לטו בתרומות אוסטרליה, בלגיה, קנדה, שוויץ, איטליה, דרום אפ־ריקה ואירופה המערבית.

שפירא הזכיר כי ב־18 באוק־טובר, לפני 30 שנה, נדרשה קהי־לת רומא על ידי היטלר לאסוף 50 ק"ג זהב ולמסור לשלטונות הגרמניים. ב־18 באוקטובר השנה, תרמה הקהילה 100 ק"ג זהב לטו־בת ישראל. יהדות צרפת כבר הכ־ניסה במזומן 98 אחוז מכלל הת־רומות.

הקלות לעולים יחידים ברכישת דירות

30,000 ל"י משכנתא, במקום 18,000 עד כה

מאת סופר "דבר"

משרד הקליטה מפעיל בי־מים אלה הסדרים חדשים לשיפור תנאי הקליטה לעו־לים יחידים בתחום הדיור. לפי הסדרים אלה יוכל עולה יחיד צעיר המבקש לרכוש דירה בשוק הפרטי לקבל משכנתה של עד 30,000 ל"י במקום 18,000 ל"י עד עתה.

עולה יחיד המתגורר בשכירות יוכל לקבל ממשרד הקליטה סוב־סידיה מוגדלת בשיעור של עד 90 אחוז משכר הדירה ועד 200 ל"י בשנה הראשונה לעלייתו, לעומת 130 ל"י בעבר.

1300 עולים יחידים מתגוררים כיום בדירות המסופקות על ידי משרד הקליטה. פתרון דיור זה הוכיח עצמו כמוצלח, בעיקר עבור עולים יחידים צעירים. מאמצים מרוכזים בתחום עליית צעי־רים נעשים בימים אל הנוכח גל המתנדבים שהגיע בעקבות המל־חמה (כ־4000 איש).

במקביל הגדיל משרד הקליטה את הסובסידיה לשכר הדירה עבור משפחות המתגוררות בדירות מוש־כרות. סובסידיה זו הניתנת מעתה למשך 3 שנים תגיע ל־80 אחוז משכר הדירה ועד לגובה מקסימלי של 470 ל"י לחודש למשפחה בוד־דה.

מתנדבים ב"שירות לעם" פועלים בערי פיתוח וישובי עולים

מאת סופר "דבר"

קרוב ל־4000 מתנדבים מ־חו"ל נמצאים כיום בארץ, מהם כ־3000 שבאו לאחר המלחמה ו־800 ששהו כבר בארץ לפני כן.

במסיבת עתונאים שנערכה אתמול במשרדי הסוכנות בתל־אביב נמסר כי כאלפיים מתנדבים באו בקבוצות מאורגנות להתיישבות. כ־500 באו כבודדים, שלא באמצ־עות הסוכנות, ישר אל הקיבוצים בהם שהו כבר בעבר כמתנדבים והודיעו: "חזרנו הביתה". עוד כ־500 באו גם כן כבודדים והם עוב־דים במקומות שונים, ביניהם גם במושבים.

במסיבה השתתפה קבוצה של עשרה מתנדבים ומתנדבות שה־גיעו לשנה, במסגרת "השרות ל־עם", ורובם המכריע בוגרי אוני־ברסיטאות, והם פועלים בישובי פיתוח וערי עולים, כמו בית־שאן, בית־שמש, דימונה, מעלות ואח־רים. עיקר עבודתם בהוראת אנ־גלית ובעבודה סוציאלית וקהיל־תית.

מנהל המחלקה לנוער והחלוץ ר. אגמון מסר כי כל מתנדב במס־גרת "שרות לעם" מועבר לשנה לערי הפיתוח, שהוא שלושה חד־שים באולפן בקרית שמונה. המת־נדבים סיפרו מניסיונם בעבודה ב־עיקר בבתי־הספר ובמרכזים הקהיל־תיים, כאשר חלקם עושים, נוסף לעבודתם הרגילה גם בניהול חו־גים לספורט או בעזרה אינדיבידו־אלית לילדים המתקשים בלימו־דים. בישוב כמו בית־שמש, למ־של, המורה המתנדבת היא היחידה החיה במקום, שנה שיותר הבו־רים נוספים לאחר תום יום הלי־מודים לבתיהם.

מבין כ־2000 המתנדבים שבאו לאחר המלחמה 880 הם מארה"ב, 178 מדרום אפריקה, 143 מצרפת וכן יש קבוצות קטנות יותר מאוס־טרליה, איטליה, סקנד', הולנד, בל־גיה ואוסטריה.

יצומצם היקף ההשקעות של "כור" ב־1974

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

נוכח הצימצום באשראי וק־שיי המימון, יצומצמו ב־1974 היקף ההשקעות של קונצרן "כור" ויוגבל למינימום ההכרחי — על רביזיה זו בתכנית העבו־דה בשנה הבאה החליטה הנהלת "כור".

גם השקעות שכבר אושרו יעו־בדו מחדש. לעומת זאת, החליטה הנהלת "כור" שהשקעות מיוחדות להרחבת קווי הייצור למטרות בט־חוניות ויצוא יזכו לעדיפות.

בתכנית העבודה ניתנת עדיפות לבטחון. לפי ההנחיה, חייבים ה־מפעלים להתארגן בצורה שתבטיח את צרכי הבטחון בדרך הטובה ב־יותר. כמו כן נקבע, כי למרות העובדה שחלק מציבור העובדים מגויס וימשיך להיות מגויס, ה־מטרה היא להגדיל את התפוקה ב־13 אחוז לפחות, תוך ניצול מיר־בי של אמצעי הייצור. עם זאת, ייעשה מאמץ מיוחד לחדור ולפ־תח שוקי יצוא חדשים ולשמור על השווקים הקיימים. במיוחד אמור הדבר לגבי המפעלים בהם גדל הביקוש הבטחוני.

הגברת ניידות העובדים

"כור" החליט כי ייעשה מאמץ מיוחד להגברת ניידות העובדים, כדי לנצל את מערכי הייצור החיו־ניים. השאיפה היא להגיע לניידות מירבית בתוך המפעלים עצמם. נו־סף לכך יגוייסו פנסיונרים ויוקם קשר עם בתי־ספר מקצועיים ל־הפעלת תלמידים במפעלים חיו־ניים.

הועלו מחירי חמרי ניקוי שמני סיכה ומחברות

מאת סופרו הכלכלי של "דבר"

העלאת מחירים של שמני סיכה וחמרי ניקוי, מחברות, מערבלים ביתיים, שואבי א־בק וצינורות אושרה אמש על ידי ועדת המחירים הצי־בורית. לוועדה הוחה גם ב־קשר לקביעת תעריפי ההס־קה המרכזית.

ועדת המחירים אישרה התייק־רויות הבאות בשל עליית מחירי חמרי הגלם:

שמני סיכה (שמנים בסיסיים) — 8.5 אחוזים; דטרגנטים חמרי ני־קוי — 20 אחוז. מחברות ("דפרון") — 16 אחוז. המחיר לצרכן של מחברות של 40 דף נקבע ל־55 אג', ואילו מחיר מחברות של 12 דף יקבע על ידי הממונה על ה־מחירים; מערבלים ביתיים (אמקור) — 11.3 אחוז; שואבי אבק (אמ־קור) — 9—13.5 אחוז; צינורות (צינורות המוך והגיכון) — 350—400 ל"י לטונה בהתאם לסוג; יו־לונות (סכם קץ) — 2.6 אחוזים.

בירור על הצעת תעריפי ההסקה המרכזית

המגמה של המחירים דיונה ל־ועדה בקשר להצעה שהוגשה על ידי הרשות המרכזית לצרכנות בהסתדרות בדבר ייקור תע־ריפי ההסקה המרכזית. יתקיים דיון עם הרשות המרכזית לצרכנות בק־שר להצעות ואילו שאלת העלאת התעריפים תובא להכרעה בישי־בה הבאה של ועדת המחירים.

עליות קלות בבורסה

אתמול חל שיפור באוירה הכ־ללית של שוק המניות. הופיעו בי־קושים לרוב ועמם — עליות שע־רים קלות אך מקיפות. מדד מחי־רי המניות עלה ב־0.30 אחוז.

בלפו מניות "ביר הדרוד" ע־ריכזו ביקוש התחלתי של כ־60 אלף ל"י ע"נ. שערן עלה ב־9 נק'. בארה"ב עלה מחיר מניות אלו בכרבע דולאר. תוך הרח־בות בעסקים. מכאן כנראה הבי־קוש שפקדן גם בתל־אביב.

ביקוש גדול יחסית הופיע לבי־ניות בליל, (35 אלף ל"י ע"נ בקירוב). בגייר זה סופק מרבית הביקוש תוך עליה מתונה של נקודה אחת. בעוד הגביות הפינב־סית היו עקבות אתמול ונוכרה ירידה בשערי מניות הקרקעין.

— היו עליות בענף מניות ה־תעשיה, אף כי היו המחזורים מ־צומצמים. שער "תלספוק" עלה ב־3 נק' "שלכות". המחזור היה 648 אלף ל"י.

באגרות החוב היתה המגמה מ־עורבת. נרשמו עליות וירידות בקריות ונראה שהמחזור המייצב לקראת פרסום מדד המחירים לנובמ־בר. המחזור היה 4.86 מיליון ל"י.

בסחר העתיד לא חל שינוי וגם "מהודרה" זו נראית יציבה לבדי בשיעור פרמיה של כ־3 אחוזים. בדי יום ביומו מתרכזים קונים במספר גדול לגבי (80—100 אלף דולאר) ואלה מבצעים את עיס־קותיהם בהתחבה. ענפי הנירות הנסחרים בדולרים ובמטבעות אחרים היו אף הם יציבים.

תצומצם הספקת מים לבריכות דגים — מאפריל

מאת סופר "דבר" לענייני חקלאות

נציב המים מנחם קנטור הודיע אתמול, בישיבה בלשכתו של מנ־כ"ל משרד החקלאות א. ברום, כי החל מאפריל לא תוכל נציבות המים להקציב שום מים מתוקים לבריכות הדגים.

כיום יש בישראל כ־50,000 דונם בריכות דגים, הצורכים כ־120 מיל־יון מ"ק מים בשנה, מהם כ־80 מיליון מ"ק מים מתוקים. הייצור של דגי הבריכות יגיע השנה ל־17,000 טונות ולפי הערכה צורך ייצור כל טונת דגים 9000 מ"ק מים.

בישיבה, שבה השתתפו גם מז־כיר אירגון מגדלי הדגים ונציגי משקים מגדלי דגים בעמק־הירדן, הועלתה הצעה לעבור לשיטה הח־דשה של גידול הדגים בבריכות עם איוורור ומיתקני הזנה, שיביאו ל־הקטנת צריכת המים לטונה דגים עד 5000 מ"ק, ויסייעו להגדלת הייצור לדונם ב־50 אחוז. ההש־קעה הדרושה במעבר לשיטה הח־דשה נאמדת ב־8000 ל"י לדונם.

נציגי המשקים הגדולים, מגדלי הדגים, הציעו לבחון את השיטה החדשה במשקיהם בהשקעה של שניים וחצי מיליון ל"י, בתנאי שיוקצבו לכך הכספים הדרושים בהלוואה בתנאים נוחים. הנושא יידון בקרוב מחדש.

ערב של כוכבי כדורגל ובידור, שכל הכנסותיו יוקדשו לועד למען החייל, ייערך ביום ב' (11.12.73) בהיכל הספורט ביד אליהו.

תל־אביב

אגודת סופרי יידיש "בית לייוויק" ת"א, רח' דב הוז 30 טל. 231830

במוצ"ש, ב־8.12.73 בשעה 7 בערב, יקראו האמנים המפורס־מים: א. גולדנברג, שמוליק סגל, שמואל רודנסקי בערב בידור: "די קליינע מענטשע־לאך" מאת שלום־עליכם. כרטי־סים להשיג יום־יום משעה 9—1 לפנה"צ טל. 231830 ובערב ה־הופעה בקופה משעה 5.30 בערב.

מועצת פועלי תל־אביב־יפו הועד המפקח המחוזי של קופת־חולים

היום, בשעה 5 אחה"צ, תתקיים ישיבת מליאת הוועד המפקח ה־מחוזי בבית קופת־חולים, רח' בן־עמי 14. המרצים: ד"ר יוסף בר־כה — הרופא המחוזי, הח' שמו־אל גרביה — מנהל המחוז, הפר־תה: אברהם סגל — יו"ר הוועד המפקח המחוזי. חברי המליאה ו־חברים מוזמנים מתבקשים להשת־תף ולדייק.

בחוג הרמב"ם תל־אביב יהושע בן נון 48

ביום א', י"ד בכסלו תשל"ד, ב־7 בערב, ימשיך מר צבי רוזם בשמונה פרקים להרמב"ם. אורחים רצויים. הכניסה חפשית.

פגישה עם מועמדים צעירים לכנסת — בצוותא־העתונאים

צוותא־העתונאים, שייערך ביום ב' בערב בבית־סוקולוב בת"א, יוקדש לפגישה עם מועמדים צעי־רים לכנסת. בפגישה ישתתפו: יו־סי שריד (מפלגת העבודה); עקי־בא נוף (המרכז החופשי); שלום זכינו (המפד"ל) ואליעזר רונן (מפ"ם). המנחה יהיה חביב כנען (מעריב, "הארץ"). כרטיסים לה־שיג בבית סוקולוב, רח' קפלן 4, ת"א, בשעות 8.30 בבוקר עד 7 בערב. לחיילים במדים הכניסה חפשית, עם הזמנות שיש לקבלן מראש בבית־סוקולוב בשעות ה־יום.

חיפה

עיריית חיפה "משאבי" מועדון הפנסיונרים קרית־חיים

הערב ב־6.30 ירצה ד"ר מיכאל סולטמן על הנושא: מבוא לאנ־תרופולוגיה. הציבור מוזמן.

בשוק הפירות והירקות

עגבניות 150—260. מלפפונים רגילים 180—380. גזר 40—100. סלק 30—50. כרוב 60—70. כרו־בית 100—150. קישואים 100—220. קישואית בלגרית 200—260. עגב־ניה ירוקה 200—220. עגבניה צהובה 300—320. צנון 30—60. צנונית 40—70. לפת 35—50. חרד 120—180. פלפל בהיר 150—250. פלפל כהה 100—140. גמבה 130—180. בצל ירוק 70—110. בצל יבש 30—60. שום יבש בקשמי 200—400. שום יבש איטלקי 900—1000. הפ"א 66—81. לוף 80—110. אפונה 220—250. קמרות 200—250. בטטות 60—120. דלעת 40—60. קולרבי 60—80. חצילים 50—100. אבטיחים 100—130.

תפוחים

גרנד אלכסנדר 100—280. דליש זהוב 120—305. דליש כסוף 160—375. דליש רגיל 100—200. אורליאנס 160—250. יונתן 100—375. קפיטל־הרקא 70—140.

אגסים

ספדונה 100—355.

פירות שונים

בננות 150—270. אבוקדו 250—280. תות שדה 600—800. אגו־נה 230—400. אפרסמון 175—300. הבדרים רגילים 100—180. גויאבות 100—120.

הדרים

לימונים 125. האשכוליות 66. אשכוליות 76. קלמנטינות 56—66. שמוטי 126.

ספיר ובר־לב תובעים ועדה למימון במסגרת המועצה הכלכלית

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של "דבר"

שר האוצר פנחס ספיר ושר המסחר והתעשייה, חיים בר־לב, הצטרפו לדרישת הסקטורים השונים להקים ועדה לענייני מימון במסגרת המועצה הכלכלית המייעצת לשעת חירום, בדומה להקמת ועדות לב־ניה, תובלה וכוח אדם. ל־הקמת הוועדה מתנגד נגיד בנק ישראל משה זנבר.

בימים האחרונים מתנהלת מעי־לות רבה סביב הקמת הוועדה ל־מימון. ועדת ההיגוי של המועצה הכלכלית ניסתה לשכנע את זנבר להסיר התנגדותו. ועדת ההיגוי (המורכבת מנציגי הממשלה אש־רים דוברת ד"ר משה מנדלבאום, נציגי ההסתדרות אריאל אברה־מוביץ והאוצר שילר ונציגי המע־סיקים פלג תמיר ויוסף אלטייד) נפגשה שלשום עם נגיד בנק ישראל אך הוא טען שלבנק יש סמכויות קבועות והוא אשר צריך לטפל בענייני המימון. לאחר דיון, הוצע שבמקום להקים ועדה חדשה לענייני מימון, ירוכזו הד־יונים בוועדה המייעצת של בנק ישראל, אליה יצורפו עוד כמה אישי ציבור. אך הצעה זו לא נתקבלה על דעת ספיר ובר־לב. הם דורשים הקמת ועדה מיוחדת לענייני מימון שתייצג את הסק־טורים השונים במשק, בצירוף מרצים לכלכלה באוניברסיטאות. עתה מחפשים אחר מועמד מתאים לתפקיד יו"ר הוועדה.

ובינתיים מתעכב מינוי הוועדה לענייני שיווק ואספקה. אם בגלל הוקם כמועמדים לתפקיד יו"ר הוועדה הוצעו פרופ' מיכאל ברו־נו ומנכ"ל "החברה לישראל" מי־כאל צור.

המליחות בכינרת עלתה — השאיבה צומצמה למינימום

מאת סופר "דבר" לענייני פיתוח

המליחות בכנרת עלתה באחרונה והיא מגיעה ל־248 מיליגרם כלור לליטר, וזאת בשל הירידה במפלס המים ומיעוט הגשמים ב־שנתיים האחרונות. רמת מליחות דומה של מי הכנרת היתה בשנת 1969.

מפלס מי הכנרת כיום הוא מי־נוס 211 מטר ו־70 ס"מ — נמוך בשני מטרים ממפלס הכנרת ב־שנים גשומות רגילות. בשל כך צומצמה גם השאיבה למינימום האפשרי. באפריל — ספטמבר ה־שנה נשאבו מהכנרת 98 מיליון מ"ק מים למוביל הארצי. לעומת 245 מיליון מ"ק מים בתקופה ה־מקבילה בשנת 1972. כיום שוא־בים מהכנרת 750,000 מ"ק ליממ־ה. בחודשים אפריל — נובמבר סיפקה "מקורות" לצרכניה השונים 947 מיליון מ"ק מים.

כ־90 אחוז מן השדות כבר נזרעו

מאת סופר "דבר" לענייני חקלאות

כ־95 אחוז משדות הדרום והנגב וכ־85 אחוז מהשדות בצפון הארץ כבר נזרעו. כן ממשיכים בזריעה בנגב בזריעת שדות — דוד אריאל, מהמחלקה לגידו־לי שדה במשרד החקלאות, מסר אתמול, כי במשק היהודי יזרעו 1.2 מיליון דונם תבואות מהם כ־800,000 דונם חיטים, 200,000 דונם שעורה והשאר ש־ופות וקטניות. עוד 350—400 אלף דונם יזרעו במשק הערבי.

אריאל אמר, כי מצב הז־רעים בכל הארץ משביע רצון. הגשמים הראשונים היו מים לגשמים נוספים. כן צ־יין דובר את הביצוע המלא של הזריעה על אף קשיי הזמן.

5000 ל"י — מענק משרד הדתות ל־5 כפרים דרוזיים

מאת יואל דר, סופר "דבר"

משרד הדתות העביר מענקים כספיים בסך 5000 לעריכת קורסים דתיים ב־5 כפרים בגליל. המענק הועבר לכהני הדת באמצעות הראש הרוחני של העדה הדרוזית, ה־שייח אמין טריף.

בבתי הספר הדרוזיים לא קיימים שיעורי דת בגלל ה־מסורת. הקורסים נערכים ב־בית הראשות הרוחנית כדי להעניק לצעירים את יסודות ה־דת.

עדת תביעה במשפט חיים אפרגן, אסתר גבורי, ה־כערה עיירות בבית המשפט ה־בחיפה, לאחר שהורה בה ההדידית שמסרה למשטרה פרשה זו.

הנה הוא בא...

משרד החינוך והתרבות

המחלקה להשתלמות עובדי הוראה

הודעה לציבור המורים

שדורי הדרכה והשתלמות למורים

המחלקה להשתלמות עובדי הוראה בשיתוף עם רשות השידור תקיים שידורי הדרכה והשתלמות למורים.

המשדרים יתחילו ביום ה', 6-12-73 בשעה 16.10 עד השעה 16.30 ויתקיימו בכל יום חמישי בשבוע באותה השעה ברשת א' של קול־ישראל.

במסגרת משדרים אלה יועלו נושאים שונים בהעשרה והדרכה דידקטית.

תכנית השדור ליום חמישי, 6-12-73:

1. דברי פתיחה —
מר א. פלד — מנכ"ל משרד החינוך והתרבות.
מר א. פטקין — מנהל המח' להשתלמות עובדי הוראה.
2. "שבחי מעוז" — הפזמון במשאב להוראה —
גב' חוה צ'רנוב;
גב' דליה קורח.

בית הספר למנהלי עבודה

המכון לפריון העבודה והייצור

בשיתוף עם משרד העבודה — המכון הממשלתי להכשרה מקצ

מודיע על פתיחת ההרשמה לקורס

מנהלי עבודה

הלימודים יתחילו בינואר 1974,

בתל־אביב ובחיפה, פעמיים בשבוע בשעות הערב

הקורס מיועד למנהלי־עבודה וראשי צוותים בפועל

פרטים והרשמה:

תל־אביב: דרך חיפה 21, טל. 266271, 252261

חיפה: דרך העצמאות 82, טל. 666388, 667635

תנו לליכוד סמכות להקים ממשלת ליכוד לאומי

[סו]ריה מכחישה [הר]יגת שבויים

[...]ת, (עי"ד). — סוריה [...]תבל את ההאשמות, [...]ה רצחו שבויי מלחמה [...] ובעצה, כי האשמות [...]צות על־ידי ישראל, [...]מסע של תעמולה „כדי [...]על פשעי המלחמה ש־

[...] דעת שנשלח למרכז ה־ [...]ים בזיונות קוראת סוריה [...]ה לפתוח בחקירה מיידית [...]הפרות אמנות ז'נבה על־ [...]אל".

[...]שיבה סוריה לבקשת הצלב [...]ב־13 לנובמבר, כי תמסור [...]ת זהות, הספק רשימות [...] המלחמה הישראליים [...] בידה, והרשה לנציגי הצ־[...]דום לבקר אצל השבויים. הודעת הסורי באמר, כי [...] במספר עינויי שבויים מד־[...] ישראל, ומבת של אנ־[...]די ישראל, לא הוצלו על־[...]ה, אלא כנגד עצבאים [...]ר הגביהו במקורים רבים [...]ראים למעשים הללו. [...] הסוריה באמר עוד, כי [...]התה בקשה, שהעלה ה־[...]דום, מיד לאחר הדולת

המלחמה, שישראל תכבד את כללי המלחמה החדשים, הבאים להגן על אזרחים מפני התקפות צבאיות גם אם הכללים הללו היו עדיין רק בשלב של טיוטה. סוריה טוענת, שהיא היתה הראשונה מבין המדינות הלוחמות, שנענתה לקריאה זו.

עוד טוענת סוריה כי ההודעות הישראליות כי שבויי מלחמה ישראלים עונו ונרצחו לאחר לכידתם — אין להן כל תוקף, משום שהטענות באו מצד ישראל עצמה, ואינן מבוססות על עדויות נייטראליות ותמונות מגיות.

צימום מ„לה מונדי"

גילוי הדעת הסורי מצטט ידיעה שהובאה בעתון הצרפתי „לה מונד" ב־27 באוקטובר, המסתמכת על דברי קצין ישראלי, שאמר, כביכול, כי שבויים סורים נוצלו כדי לאפשר מעבר של חיילים ישראלים בשדות מוקשים באיזור החרמון.

עוד נאמר בגילוי הדעת הסורי כי רופא מנתח הולנדי, אמר, כפי שצוטטו דבריו בשני עתונים בלגיים ב־25 באוקטובר, כי הישראלים השתמשו בשבויי מלחמה מצרים וסורים כדי להוציא כנגד פם אברים לשם השתלה בחיילים ישראלים פצועים.

מסע אופניים לאות הזדהות עם הולנד

מסע אופניים של תלמידים — כהפגנת הזדהות עם העם ההולנדי — נערכה אתמול אחר הצהריים בתל־אביב. בהפגנה השתתפו תלמידי תיכון תל־אביביים וכן בני קיבוצים, כן האוויר, שהוזמנו ועד תל־אביב.

הרוכבים יצאו בשעה 15.00 מ־גלבר ברי־יהודה לעברו לאורך אבן גבירול, כשהם נושאים על בגדיהם דגלים הולנדיים וכרזות סיסמאות שונות, אשר הביעו הוקרה לעם ההולנדי.

בעצרת שנערכה בעת ההפגנה אמר יו"ר הוועד הציבורי להוקרת העם ההולנדי הלל זיידל, כי ממשלת הולנד עומדת תחת לחץ בלתי פוסק להיכנע לתרם־הנפט הערבי. לחץ זה מופעל עליה לא רק על ידי מדינות ערב אלא גם על ידי מדינות בשוק אירופה, ובמיוחד צרפת ובריטניה.

מ"מ ראש העירייה, אליהו שפייזר, עמד על הידידות המעמיקה ארוכת הזמנים בין הולנד לישראל.

קונסול הולנד בישראל, יוף פוס, אמר בעברית כי הוא שמח לראות את רוכבי האופניים המוכיחים את אהדת העם הישראלי לעם ההולנדי והוא ישמח להעביר לעם ההולנדי את רגשי הידידות של ישראל. אחד מראשי יהדות הולנד, גולדשמיט, אמר באנגלית דברי הודה על הבעת רגשי הידידות להולנד.

כרטיסי הטיסה יתייקרו ב־6% החל ב־1 בינואר

מאת סופר „דבר" לענייני תעופה

מחיר כרטיסי הטיסה בקווים הסדירים ברחבי העולם יתייקר ב־6 אחוזים החל ב־1 בינואר 1974 וזאת בגלל ההתייקרות ב־50 אחוז שחלה במחירי הדלק בעולם בשנת 1973.

מומחי הענף צופים, כי במשך שנת 1974 תחול התייקרות נוספת בשיעור 100 אחוז במחירי הדלק למטוסים, ונראה כי במשבר האנרגיה, העלאת מחירי הדלק והקיצוב בו יחייבו את חברות התעופה לצמצם את לוח הזמנים שלהן.

ההתייקרות הדלק גרמה להוצאה נוספת ב„אל על" בשנת 1973 בסכום של עשרות מיליוני ל"י.

המשנה למזכיר חבה"ע, אהוד שילו:

דרושה מדיניות שכר שתהפוך העבודה בתעשיה לכדאית

מאת דוד ליפקין, הכתב הכלכלי של „דבר"

הכרחי צעד להגדיל בהיקות שכר כחלק מהמדיניות הכלכלית הכוללת שתהפוך את העבודה בתעשיה לכדאית יותר מאשר העבודה בשירותים, כמשמעותו הראשון של צימצום כוח־האדם הגדול המועסק לשירותים המגיע לכ־35 אחוז מכוח העבודה במשק — הודיע המשנה למזכיר חברת העובדים, אהוד שילו.

בשל הבגיעה הרצינית בתוצר הלאומי, המשק ליסוג ל־רמה של 1972, יש לעשות הכל כדי להוליש את תנוק הגנרם מגיוס קרוב ל־25 אחוז מכוח האדם. דבר זה מחייב ניצול מקסימלי של גורמי הייצור הקיימים במשק והידוק רמה גבוהה יותר של אימפרוביזציה, כאילוציים במפעלים והגברת הגידות של עובדים ברמה הבין־מפעלית והבין־ענפית.

שילו סבור, שהמצב הנוכחי מהווה הזדמנות להשביח ולהחיל קוד ייצור שאינם עומדים בנבחנים הכלכליים, קווי ייצור שיכלו להתחזק מעבר בוכן כלכלת הססע שהורה במדינה לפני המלחמה, ולהעביר גורמי ייצור לתחומים נדרשים. בנוסף לזה, יש לפעול לניצול המאגר הגדול של כוח אדם בשירותים ולהביא לניידות משירותים לענפי הייצור.

כן היינים לקחת בחשבון, מוסיף המשנה למזכיר ההסתדרות, כי יהיו הבדלים בתנאי העבודה בין ספציפיים ביכולים במפעלי תעשיה להציע. בעוד שמפעלים שמוצריהם מבוקשים צוה יכולים להציע לעובדיהם תנאי שכר טובים יותר, הרי ייבצאו מפעלים אחרים — כגון מפעלים המספקים את השרות ענף הבניה — שיצטרכו להיעזר ולצמצם את הוצאות כדי לעבור את תקופת המשבר ולהמשיך להתקיים.

ההתפרצות — לא במשרדי השוה"צ בניו־יורק

בעקבות ההודעות בעיתונים על התפרצות בבניין שבו נמצאים משרדי ה„שומר הצעיר" בניו־יורק, נמסר שלפרנת מניו יורק לאברהם שנקר, חבר ההנהלה הציונית, כי ההתפרצות לא היתה במשרד של השומר הצעיר אלא במשרד של אירגון מתנגדי דרום אפריקה, הנמצא באותו בניין.

עוד נמסר, כי היתה גם התפרצות במקום אחר בניו יורק ואף היא במשרד של אירגון דרום־אפריקני. נמסר, כי המשטרה סבורה כי ההתפרצויות האלה הן חלק מהמאבק בין ארגונים דרום אפריקניים שונים, ואין להן כל קשר עם התנועה הציונית.

תובעים הגדרה ברורה מהו מפעל חיוני

מאת סופר „דבר" לענייני החקלאות

דרכי ההתארגנות של ה־מפעלים האזוריים בהתיישבות לתקופת חירום בפרק מושכת בנושאי כוח האדם, רכב התובלה, וציוד מיוחד כגון דיזל גנרטורים, מאגרי מים, דלק וכו' — נדונו בישיבת מרכז המפעלים בהשתתפות יו"ר ועדת פליה עליונה מ. מודרוך ונציגי משרדי העבודה והתחבורה. רכז המפעלים האזוריים מ. אר־זי ציין בראשית הדיון, כי המפעלים סבלו מאז פרוץ המלחמה מחוסר הגדרה מדויקת ומחייבת מה הם המפעלים החיוניים שלגביהם יש להבטיח ריתוק עובדים ופטור מגיוס וכן הרכב הציוד הדרושים להפעלתם הסדירה.

הוא ציין, כי גם באותם המפעלים שהוגדרו כחיוניים בעת הגיוס, גוייס כוח אדם, רכב וציוד ללא כל התחשבות, כתוצאה מכך נשארו מכוני ההערכות או משוך כוח ללא מספר מינימלי של אנשי מינהל ותחזוקה, שבלעדיהם אין לקיים את הייצור הסדיר.

הדובר הדגיש, כי רק ע"י הבטחת סידרות הבלתי רגילה של העובדים שלא גוייסו ובאילתורים שונים, הצליחו להתגבר על הקשיים. יו"ר הוועדה העליונה של כלית מנחה מרדוך, הקיב למשתתפים הרבים בדיון אשר פתחו ביקורת על דרכי הפעולה בגיוס כוח־האדם והרכב וציין בדבריו כי וועדות כלית נכונות לסייע לנפגעים, אך הן אינן באות במקומם של משרדי הממשלה המופקדים על גיוסים אלה. זהו מוסד שנקבע למצב מסויים, בו הוא צריך להבטיח בראש ובראשונה הפעלה תקינה של השרותים החיוניים ביותר לאזרחים בשעת חירום. כגון מים, דלק, שירותי בריאות וכמזון לאדם ולבעלי חיים, ואת כל אלה ביהא על הצד הטוב ביותר ולא הורגש שום מחסור. כלית מפיק עתה את הלקחים מהעבר ונערך לאפשרות של חזרה המצב הבטחוני וגם על המפעלים מוטל להתארגן מחדש ובבהירות, לקראת הבאות.

התעשיינים: המחדל העיקרי — הזנחת העורף

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

בפגישה עם עיתונאים, התריע אמש נשיא התאחדות התעשיינים אברהם (בומה) שביט, כי אנו ניצבים בפני מלחמה ממושכת, אך הזניחו את ארגון העורף על מנת שיתאים עצמו לתנאים החדשים באחדות חיוני ובמדרי העבודה.

לדעתו, המחדל העיקרי של ה־מלחמה הוא הזנחת הטיפול בעורף, כל אחד צריך להרים חלקו למאמץ המלחמתי.

הציוד לא נתבקש להתארגן למצב מלחמה ממושך ולא נאמר לו מה לעשות. הוא התריע על כך, שארגון הסמות רכב יום אחד בשבוע לקח זמן רב מטיפה, בינעד בכאירופה נעשה הדבר תוך ימים ספורים.

שביט אמר, כי התאחדות התעשיינים החליטה ליטול יוזמה ולקרוא להברית ולציבור הרחב לארגן לבלהבה מבוסכת. הוא קרא לארגונים אחרים, ובמיוחד לעיריות, שיארגנו את הרשויות. המצב בתעשיה מונד ע"י שביט ומנכ"ל התאחדות התעשיינים פלג תביב, כ„שעורירי". במצב הנוכחי לא יתאפשר שכל משאית תופעל 24 שעות ביממה ע"י הצמדת 2—3 נהגים. קיימת נכונות מצד יהודים בחו"ל להתנדב לעזרה, אך אין כתובת שתטפל בהצעה זו.

ראשי התאחדות התעשיינים הלוונו שהטיפול בשחרור עובדי מפעלות התעשיה מתנהל באיטיות ורק מהעובדים שיש שחרור נייתו מחדש. לא ברור אם המסגרת החדשה של הוועדות הע־נויות תקל על המצב. כבר עתה ברור כי ההכרעה על שחרור עובדי כפתח תהיה מוגדרת עוד עליונה המורכבת ממנכ"לים של משרדים ממשלתיים, ראש אכ"א ומנכ"ל התאחדות התעשיינים. הם עמדו על ההכרח לאפשר לעובדי בפתח ואחוזה לקבל חופשות של מספר ימים בכל פרק זמן, כדי שיוכלו לטפל בבעיות שונות של המפעלים, כולל אחזקה בכוננות, כדי שהייצור לא ישותק. נמסר, שאחד ממפעלי ההלבשה נסגר בגלל אי שחרור של עובד אחד. דבר זה גרם ש־300 הפועלות הן עתה כובטלות.

מ. קול: התיירות מתאוששת

במסיבת עיתונאים שהתקיימה אתמול בבית אגרון בירושלים, אמר שר התיירות משה קול, כי ניכרת התאוששות גוברת והולכת בענף התיירות, עם חידוש תנועת צליינים ותיירים בקבוצות וביחידים. בחודש נובמבר, לאחר המלחמה, כבר נרשמו 23,000 תיירים שבאו לארץ, כמחציתם עולי רגל נוצריים.

בתחילת השנה ועד סוף אוגוסט, התחזק החדש לפני פרוץ המלחמה, הגיעה ההכנסה מתיירות בממבע חוץ לסך 176 מיליון דולר עד סוף השנה נצפה משרד התיירות להכנסה שנתית כולל של כ־230 מיליון דולר, לעומת התחזית של 250 מיליון דולר. גם בהכנסה מוקטנת זו יש עליה של כ־7 אחוזים לעומת ההכנסה אשתקד, וזאת למרות המלחמה — אמר קול.

מנכ"ל משרד התיירות חנוך גבתון ציין, כי התיירות בשלב כולו עוברת כיום תהליך של כיווץ. אולם לכרות זאת, התורת התיירות לישראל ומתאוששת ב־קצב מהיר יותר מאשר אחרי כל־חבת עליה היבים.

פעולות נרחבות לעידוד התיירות לארץ נעשות בארצות השונות, ושר התיירות מסר, כי ב־4 החודשים הקרובים יתקיימו בארץ כ־30 כינוסים וקונגרסים בין לאומיים, שבהם ישתתפו כ־10,000 איש. רבים מהכינוסים האלה הם עברו לישראל לאחר שכבר נקבעו לארצות אחרות. השר מבר על התארגנות תפילה של מארגני צליינים וכנסיות לעידוד בואם של עולי רגל נוצריים לחג המולד.

כן נמסר על אגרת מיהודה כ־סעס הרב הראשי ש. גורן אל יהודי התפוצות להגביר את ביקוריהם בישראל. (ע)

הקהילות הספרדיות יכפילו תרומותיהן

הפדרציה העולמית של הקהילות הספרדיות המקיפה את רוב רובן של קהילות היהדות הספרדית בעולם התפשי, החליטה להטיל על הקהילות בתפוצות להכפיל את התרומות לישראל, לעודד תנועת עליה של צעירים וכן ל־השתלב בפעולת הסברה של עבודת ישראל ברחבי העולם.

כן פנתה הפדרציה אל ממשלת ישראל ולכל הממשלות בעולם לעשות כל מאמץ לשם פדיון שבויי ישראל ולשחרור יהודי ארצות ערב, לרבות צפון אפריקה, כדי שיוכלו לעלות לישראל.

הוראות טיפול במשפחות של נפגעים עובדי־מדינה

מאת סופר „דבר"

נציב שירות המדינה יעקב נוצן, פירסם הוראות המסדירות את הטיפול במשפחות נפגעים עובדי מדינה שנפלו או נפצעו במלחמת יום הכיפורים.

בהתאם להוראות, היעוד בדיקה לגבי כל מקרה כדי להבטיח ביצוע מהיר של כל התשלומים המגיעים למשפחות הנפגע, זכויות הגמלא הפיצויים, תשלום שלושה חדשי משכורת והדיון המעשה, תשלום ביטוח הדדי בסך 6,000 ל"י וכן תשלומי הפיצוי עבור ההחזר השלומים לקרנות ההשתלמות.

הצד מיוחד הושם בהוראות על הושטת עזרה למשפחות הנפגעים, מעבר להבטחת מימוש הזכויות הכספיות. נציב השירות הורה לכן על מינוי אחראי מיוחד בכל משרד, אשר ירכז מטעם הנהלת המשרד את הטיפול במשפחות הנפגעים והגשת עזרה בפתרון הבעיות האישיות שלה ולהתמיד בשמירת קשר עמה מתוך התעניינות מתמדת בצרכיה ושמירת קשר עמה גם בעתיד.

על פטירתו של

דוד בן־גוריון

ז"ל

אבלים

יד־ושם,
ההנהלה,
המועצה
וציבור העובדים.

התאחדות בעלי מלאכה ותעשיה זעירה בישראל

אבלה
על מותו של

דוד בן־גוריון

מייסד המדינה וראש הממשלה הראשון
אשר ראה במלאכה את עמוד השדרה
של כלכלת המדינה

רכבת ישראל

מתאבלת עם כל בית ישראל
על מותו של

דוד בן־גוריון

ז"ל

ההסתדרות הנוער העובד והלומד

נושאת ביגון ובגאון
את זכרו של

דוד בן־גוריון ז"ל

בכיר האומה ומחדש קוממיותה
מורה הדרך לנוער היהודי לדורות

מזכירות התנועה

צופי ישראל מרכינים ראשם
על מות

דוד בן גוריון ז"ל

חבר משק הצופים שדה בוקר
מנהיג הנוער והעם

התאחדות הצופים

אנו מתתפים בהשתתפות עמוקה ביגונם הגדול
של חברינו

צפורה ואהרון שמיר

על מות בנם היחיד, רב הפעלים

הימן ז"ל

החברים והחברות של החוג בבית בקולום:
בלאס, ברגר־ברדולי, גוטהלף, חיים דה, הלפרן, זיפר, זכאי, יערי, ליכט, ליפשיץ, עק, ציביאק, קרשניר, קייזמן, קלוזמן, קפליוק, רותם, רכב, שבתאי, שהר, שישא, שכטר, שמוש, אסף.

לצבי לטוביצקי ומשפחתו

אתכם באבלכם על מותה הטרגי של הבת

חוה

המועצה ליצור ולשיווק של אגוזי אדמה

על הנער

הימן שמיר ז"ל

האדם הידיד הבלתי נשכח
אבל אבל כבד

תומאס פילד

הננו מודיעים בצער על פטירת יקירנו

ד"ר ריינהולד כהן ז"ל

שנפטר ביום י' בכסלו השל"ד — 5.12.1973

הלוויה תתקיים בבית העלמין בכפר שמריהו ביום ה' י"א בכסלו, 6.12.1973 בשעה 3.30 אחרי־הצהריים.

השבעה ברח' הורש 21 כפר שמריהו.

המשפחה המתאבלת

על מותו של

דוד בן־גוריון

אנחנו אבלים

ארגון חברי פלמ"ח

מוסד ויצמן לפרסומים במדעי הטבע ובטכנולוגיה

מיסודה של המועצה הלאומית לישראל

אבל

על מות

דוד בן־גוריון

המועצה האיזורית מרחבים וישוביה

אבלים על מות
אדריכל המדינה

הח' דוד בן־גוריון ז"ל

חביב שרבף — ראש המועצה האיזורית
חברי המועצה ועובדיה

להבר **צבי לטוביצקי והמשפחה ולקיבוץ חולתה**

אתכם באבל על מות

חוה ז"ל

משקי המפרץ
מלואות, מוזנור(?)

לצינה והבנות

אתכן באבלכן
במות יקירכן

שמחה בר־שלום

חבריכם באשכרום:

י. לסלו	ז. שפירא
ב. אלטשולר	ה. רוטשטיין
א. לוי	תסיה

להבר **משה רפטנברג**

אחך באבלך במות עליך

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה הראשית
והעובדים

לחבר **גוסטב שמוארלי**

מנהל סניף בן־יהודה

אחך באבלך במות עליך

אמך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף בן־יהודה
ההנהלה והעובדים

מושב גני־עם

אבל על מות

הח' משה רודיך ז"ל

ומשתתף בצער המשפחה

ידידנו

שמואל פוטיק וב"ב

מיטב הברכות
להולדת הנכד

מועצה מקומית אבן־יהודה

בת ישראל!

[...]דעי:
[...]ל גדולי ישראל בארץ ובחו"ל אסרו [...]שרות בצבא בכל צורה שהיא.
[...]דיקות הכושר הרפואיות — גם הן אסורות.

[...]דעי:
[...]כותך החוקית לקבל פטור משרות [...]בבאי מטעמי מצפון או הכרה דתית.

[...]לקבלת מידע, הדרכה ועזרה משפטית, פני אל:
[...]משמרת — אגודה ארצית למען זכויות [...]הבת הדתית,

[...]ח' הושע 5, טל' 536544, ת.ד. 6519 ירושלים
[...]ח' וורנר 4, טל' 03-783017, בני ברק

בגליון החדש של

במחנה

* שלל: מה מצאנו בשטחי הקרבות ברמת־הגולן ובמצבורי הנשק של המצרים במערב התעלה.
* נפט: המהפכה במשק הנפט העולמי בשלוש השנים האחרונות.
* מעבר לקו: כך חיו הסורים במוצביהם — כפי שניתן ללמוד מן המימצאים שנפלו לידי צה"ל.
* אסר"ג: אדם סיני וגרשון — גזע אנושי מיוחד, קרוב־משפחה לאדם הישראלי.
* טילים: שריונאים מספרים על קרב הסאגרים הראשון במזרח־התיכון — בתקרית אש ברמה, בינואר 1973.

ועוד כתבות וצילומים רבים

[ב]נק המושבים למשכנתאות ולהשקעות בע"מ

הזמנה

בעלי המניות של החברה מוזמנים בזה לאסיפה כללית שלא מן המנין, אשר תתקיים במשרדה הרשום של החברה ברחוב ליאונרדו דה וינצ'י 19 תל־אביב, ביום ה', 27.12.73, בשעה 14.00.

על סדר יומה:
1. דו"ח ההנהלה;
2. דו"חות כספיים;
3. אישור מאזן ביניים ליום 30.6.73;
4. קבלת החלטות מיוחדות לתיקון מסמכי ההתאגדות של החברה;
5. דיון בהנפקת אגרות חוב;
6. שונות.

מועצת המנהלים

הסתדרות מכבי ישראל — המרכז
ההנהגה הארצית — מכבי צעיר
ת"ד 16435 תל־אביב

בוגרי תנועת המכבי הצעיר המגויסים

אשר עדיין לא שלחו לנו את כתובתם מתבקשים לעשות זאת בדחיפות.

נמשיך לשמור על קשר עם אותם ששלחו.

ההנהגה הארצית

מירוץ הלפיד ב־24-12-73
פרטים בעתונות.

פבזוני אינסל(?)

הלוואות עד 10,000 ל"י למגויסים עצמאים

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

שר העבודה יוסף אלמוגי, עומד להודיע היום על הקמת קרן גדולה לסיוע בהלוואות למגוייסים עצמאיים, שמקורות פרנסתם נפגעו כתוצאה מגיוסם למילואים. קרן זו תעניק הלוואות עד 10,000 ל"י לכל מגוייס. ההלוואה תהיה בלתי צמודה ותינתן בריבית נמוכה.

כדי להקל על מגויסים עצמאיים לקבל תשלומים מקרן ההשוואה למשרתים במילואים הוחלט על מתן תנינה. הם יוכלו למסור הצהרות חדשות על קיצור הכנסתם למוסד לביטוח לאומי ובהתאם לכך לקבל את התשלומים המשלימים מקרן ההשוואה. על פי הצהרה חדשה זו יצטרכו לשלם בעתיד את דמי הביטוח הלאומי.

מתברר שמספר לא קטן של עצמאיים דיווחו על הכנסה קטנה כגון שיש להם כדי להתחמק מתשלום אמיתי של דמי הביטוח הלאומי. אך עתה הם ייצאו נפגעים. עם זאת הוחלט על תנינה כדי לעזור להם בזמן מצוקה.

מועצת קרן ההשוואה בראשותו של מנכ"ל משרד העבודה, אריה גוראל דנה אתמול בהצעתו של אלמוגי לשלם לעצמאים המגויסים את התגמולים לא על בסיס ההכנסה, שהיא מוצגת במקרים רבים, כפי שהיה מקובל עד כה, אלא בתוספת המתחשבת לפי עליית המדד הכללי של מדד המחירים לצרכן, בין שנת ההכנסה האחרונה לבין המדד בשנת הכספים 1972-73. לפי ההצעה יעודכן החל ב-1 באפריל 1974, חישוב ההכנסה של העצמאי הן לגבי הגמלאות שיקבל בעד שירות מילואים והן לגבי התשלומים שיגבו ממנו.

מפ"ח תובעת הגדלת התיקרה של קרן ההשוואה למגוייסים

מאת סופר „דבר" בחיפה

רשות המזכירות של מועצת פועלי חיפה, החליטה אתמול לתבוע הגדלת התיקרה של קרן ההשוואה למגוייסים — מ-1500 ל"י ל-2000 ל"י, גם אם יחייב הדבר הגדלת ההפרשות של המעסיקים ושל העובדים.

המזכירות קבעה, כי פערים שיוצרו בעקבות העבודה גם אחרי הפעלת התיקון הזאת, יש לפתור במסגרת של עזרה הדדית והידברות פנימית בתוך כל מפעל.

עובדי נמל חיפה החליטו ביום מתם להעניק חלק משכרם לעמיתיהם המגוייסים כדי להשלים את שכרם בהיותם בצבא. פועלי הנמל ומנהלי העבודה, יעבירו למטרה זו תמורה של שלושה ימי הוספה ואילו עובדי מנהלת הנמל, 5 אחוזים מהכנסותיהם שמקורן בפרמיה. שעות עבודה נוספות ופרמיה.

במשרדי הממשלה אין מערכת מידע על מצבת כוח האדם במשק

המועצה הכלכלית נגד גיוס תלמידים לקטיף

מאת דוד ליפקין, סופרו הכלכלי של „דבר"

משרדי הממשלה לא השלימו עדיין מערכת מידע מרוכזת על המחסור בכוח אדם מתי, ומצב האבטלה מאידך. מידע מעודכן כזה היה מאפשר קבלת החלטות מיידיות בנושאי כוח אדם בהתאם לענפים, למקצועות, למקומות העבודה ולאזורים הגיאוגרפיים — מתריעה הוועדה לכוח אדם של המועצה הכלכלית המייעצת לשעת חירום ברה"מ הכנ"ל.

הוועדה, בראשותו של מנכ"ל בתי הזיקוק אביגדור ברתל, מציינת שמנתוני משרדי המסחר והתעשייה והחקלאות אפשר לצפות למחסור של כ-7,500 עובדים בתעשיית המתכת, זאת לאחר שייקלטו עובדים מענפים אחרים. בחקלאות ודרושים בדצמבר כ-20,000 עובדים לקטיף. הגברת הייצור לצרכי מערכת הבטחון ביחד עם הגידול המקצועי של הנבחרים, תורמים ויתרמו בין אפשר גידול לגרעון בכוח אדם בענפי המתכת, האלקטרוניקה והחובלה.

הוועדה עומדת על סכנת האבטלה ביחידות משקיות שונות כתוצאה מחוסר שוק הבינה ממצב החירום. באזורי פיתוח, בהם מהווים מפעלים בודדים את מקור הפרנסה והתעסוקה העיקרי של הישוב, עלולה להתהוות בעיה חברתית חמורה.

במנעת ניידות עובדים

הוועדה מתריעה, כי תרף מצבים של תת תעסוקה או אבטלה, נמנעת ניידות עובדים למקומות בהם הם נדרשים, וזאת עקב רצון מעסיקים לשמור על עובדים, על ידי תשלום שכרם, ועקב חשש של העובדים מאובדן תנאים סוציאליים שצברו במקומות העבודה.

הוועדה עומדת על ההכרה להקים מיד מערכת עדכנית אשר תעודכן מדי שבוע ותכלול את כל הנתונים באשר לצרכי כוח אדם במשק כולו ובאשר לאבטלה מאידך. משרד העבודה חייב להיקבע כמתאמת בוגרת אחת בעלת סמכות מלאה לטיפול בכוח אדם בשעת חירום.

ההצעה יוצאת מתוך הנחת היסוד, שאין אפשרות להגדיל באופן משמעותי את היצע כוח העבודה למשק ע"י הקטנת היקף הגיוס למילואים, אך קיימת אפשרות סבירה להגדיל את ניצול כוח העבודה הבלתי מגויס הכן יש אפשרות על תוספת כוח אדם "צרני" במקורות בלתי-מנוצלים כיום.

הוועדה עומדת על ניוד עובדים ממקום עבודה למשנהו, ומציעה לפעול לזיהוי הגורם על הסדר ארצי בין ארגוני המעסיקים והסתדרות על ניידות תוך הבטחת הזכויות הסוציאליות. כן סבורה הוועדה שיש גם לפעול למען שחרור עובדים מגויסים המוגדרים כ„עובדים חיוניים" אשר לעבודה הקטיף. מציעה הוועדה שהממשלה, ההסתדרות וארגוני המעסיקים, יפנו בקריאה לציבור העובדים בשירותים הציבוריים להתארגן ולהתנדב לעבודה בקטיף פרי הדר, תוך הסבר החשיבות הלאומית של פעולה זו. הסדר זה עדיף, לדעת הוועדה, על גיוס נוער לוכד לקטיף ובישול לימודים.

להקדים גמר שנת הלימודים

הוועדה הביעה תמיכה בהצעה שהועלתה בדבר הקדמת גמר שנת הלימודים הנוכחית בבתי"ס ובתי כנסים ע"י קיצור חופשות. ע"י כך ניתן יהיה להקדים את גיוסם של בוגרי התיכון אשר יגיעו לגיל גיוס ולהקדים במידת מה שחרור חיילי מילואים. כמו כן, ממליצה הוועדה שמוסדות הבטחון יבדקו גם את אפשרות הארכת גיוסם לצבא, סדיר של סוגי כוח אדם מיוחדים אשר אינם משרתים כיום שירות מלא.

1700 מענקי אבטלה ישולמו עבור אוקטובר

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

1,700 איש הנחשבו שהיו מובטלים בחודש אוקטובר הם יהיו זכאים לקבל מענקי אבטלה מהקרן לביטוח בפני אבטלה. זאת בנוסף לכ-150 מובטלים שקיבלו כבר מענקים. 1,700 איש נרשמו באוקטובר בלשכות העבודה על פי ההסדר שהושג בין משרד העבודה להסתדרות.

מנתוני שירות התעסוקה לעשרת הימים האחרונים של חודש נובמבר מתברר, כי גדל מספר דורשי העבודה שלא הופנו למקומות עבודה. נרשמו 8,538 דורשי עבודה מה-21 בנובמבר עד סוף החודש, מהם 6,043 עובדים בלתי מקצועיים. מתוך המקצועיים היו 252 פועלי בניין, 518 פועלי תעשייה, 309 נהגים, 990 פקידים, 191 סבלים והנדסאים ו-234 עובדי שירותים (כנלוגאות).

שירות התעסוקה הפנה 5,952 לעבודה — מהם 4,410 לעבודות בלתי-מקצועיות וכ-2,409 לתעשייה.

4 שנות מאסר לסוכנת ריגול למודיעין הסורי

„ציבור" היה כינויה של צעירה כבת עשרים, שנידונה אתמול בבית המשפט המחוזי בירושלים לארבע שנות מאסר באשמת ריגול לטובת סוריה.

הצעירה, ששמה האמיתי הוא סודי, הודתה באשמת קיום קשר עם סוכן סורי, עמו נפגשה לראשונה כאשר ביקרה בקפריסין בנסיון אשתקד. היא הסכימה להביא עמו לכמש מרגלת בישראל ולספק ידיעות למודיעין הסורי על המתרחש בישראל, וביחוד על יחס השלטונות הישראליים כלפי האוכלוסייה הערבית. לפני שנעצרה הספיקה להעביר לאותו סוכן בספר מכתבים שעליהם התבה בכינוי „ציבור".

סניגורה, עוה"ד א. מסלון מירושלים, ביקש להקל עליה עונש מאסר על תנאי נוכח מצבה הנפשי המיוחד שהתערער בגלל ההרדה שתקפה אותה עקב מאסרה. אך בית המשפט, שביקש חוות דעת על פסיכולוג מומחה, דחה את בקשת הסניגוריה והטיל על הנרגלת עונש מאסר בפועל לארבע שנים, וזאת בהתחשב בגילה הצעיר ובעובדה שהיא הודתה באשמה.

ישבו בדין שופטי בית המשפט המחוזי מ. גולן, א. הלוי וב. הורוה.

20 אחוז הנחה לאורחי בתי-המלון בחוף ים-המלח

מאת סופר „דבר" בנגב

בעקבות השפל בבתי המלון על חוף ים המלח, אשר התפוסה בהם בתקופה רק ל-10 אחוזים בקירוב, העניקו בעלי המלונות 20 אחוז הנחה מן המחיר הרשמי המאושר.

אתמול פתח סגן שר הבריאות ויהודה שערי רשמית את מרחצאות המרפא החדשים בחופי הר שבלו כ-6 מיליון ל"י. כן החליטה קופ"ח על הקמת בית הבראה במקום. על כך הודיע כבכ"ל קופ"ח אשר ידלין, בביקור במקום.

חיפושים אחר ישישה נעדרת

משטרת חיפה פתחה אתמול בחיפושים אחרי כלכה איזיק, בת ..., שיצאה את ביתה ... ועד עתה לא נמצאו עקבותיה. (ע)

זנבר בעד מס על רווחי מלחמה והארכת חוזי העבודה

מאת סופר „דבר"

נגיד בנק ישראל תומך במס על רווחי מלחמה ובהארכת חוזי העבודה הקיימים. בהרצאה במועדון הכלכלי בירושלים אמר הנגיד, שמתנהלים דיונים לשינוי המורטוריום (דחיית התשלומי חובות).

מ. זנבר קרא להתאמת המדיניות הכלכלית למצב שנוצר. נטל המלחמה מתבטא בשנים: הצורך בהחלפת הציוד שאבד וברכש נוסף — כאן נסתייע בעזרת אחרים, ואבדן התפוקה עקב גיוס כוח עבודה. עלינו לאזן במידת האפשר את אבדן התפוקה עקב הגיוסים על ידי יצול, ניידות עובדים והגדלת שעות העבודה — אם יש צורך בכך. סביר להניח, שעל אף המאמצים לא נשיג את התפוקה אותה תכננו. לכן לא יהיה מנוס אלא לאזן את אובדן התפוקה על ידי הורדת רמת החיים. כל דרך אחרת, כגון ויתור על יצוא השקעות, פירושה הטלת התשלום לבנים, כהן נצטרך לשלם את מחיר הציוד הצבאי שנרכש.

נגיד הבנק קרא להנהגת לוח עדיפויות קפדני שיפנה את המשאבים לבטחון, לסיפוק הצרכים החיוניים של האוכלוסיה וליצוא. לוח עדיפויות יש להנהיג גם בשטח ההשקעות, אך עתה אין צורך בהרחבת ההשקעות, פרט להשקעות הדרושות לקליטת עליה.

בתשובה לשאלה אמר זנבר, שמקיימים דיונים עם היועץ המשפטי בדבר שינוי המורטוריום. הכוונה שהמורטוריום לא יחול על אנשים שפרנסתם לא נפגעה, אך יחול על עצמאים שנפגעו עקב אי-פרעון חובות.

4 חיילים נפצעו בתאונת-דרכים בטבריה תחתית

מאת סופר „דבר"

בתאונת-דרכים בצומת הרחובות אלחדיף—הירדן בטבריה תחתית, נפצעו אתמול בשעה 10.20 לפני הצהרים ארבעה חיילים, אחד פצוע בינוני ויתרם פצועים קל.

התאונה קרתה בשעה שמשאית מסוג „וולבו" עמוסה ארגזי פרי, נהוגה בידי חכן דקה בן 21 מכפר יפה במשולש, נסעה במורד רחוב אלחדיף וכאשר הגיעה לכמר בצומת רחוב הירדן התנגשה במכונית צבאית שבאה מכיוון כביש הגליל. הפצועים הוצאו לבית החולים פוריה. הנהג נעצר לחקירה.

יצויין, שהתאונה קרתה בצומת שבמורד רחוב אלחדיף שבו קרו בעבר מספר תאונות-דרכים קשות כתוצאה מהידרדרות כלי רכב לכוון הזיקות הישן שהוסל הצבע והועבר לרחוב הפרחים.

צפוי מחסור בבשר-פטמים

מאת סופר „דבר" לענייני הקלאות

הקטנת הביקוש לאפרוחי פטמים בנובמבר ב-20 אחוז, עלולה להוביל בהקטנת הייצור ובמחסור בבשר-פטמים בעוד שבועות מספר — נמסר אתמול מאיגוד מסקי עופות לרביה.

בהנהלת האיגוד נמסר כי הקטנת הביקוש לאפרוחים לפיטום מדאיגה. האיגוד פנה אל מגדלי העופות הדרש להתארגן לקבלת האפרוחים, כדי לגבוע מהסור חמור בבשר-עוף. משרד החקלאות ומועצת הלול פנו אף הם אל הלולנים וביקשו לעשות כאמץ כדי להדביק את הפיגור בקליטת האפרוחים ולהבטיח הספקת עופות סדירה, גם בחודשים הבאים.

22 מיליון ל"י נאספו בבאר שבע למלווה מרצון

מאת סופר „דבר" בנגב

בבאר שבע נאספו עד כה במזומן ובהתחייבות כ-22 מיליון ל"י למילווה מלחמה מרצון. 8 מיליון ל"י תרמו העובדים השכירים בעיר. סכום דומה נאסף מבעלי התעשייה. העצמאים רכשו תעודות מילווה ב-2 מיליון ל"י והבנקים במקום ב-4 מיליון ל"י.

משרד העבודה

הוועדה לוויסות ולמיצוי כוח האדם במשק בשעת חירום

הודעה למפעלים ולמוסדות

הננו להביא לידיעת המעסיקים והעובדים על הפעלת הוועדה לוויסות ולמיצוי כוח האדם במשק בשעת חרום, אשר תעסוק בנושאים הבאים:

- סיוע למפעלים והעברת מידע על אפשרויות וויסות משאבים (כוח-אדם, ציוד וכושר ייצור).
- סיוע מקצועי, ניהולי וטכני למפעלים ולמוסדות בהתארגנות מחודשת לאור המצב.
- סיוע בקליטת עובדים, הכשרה, השתלמות והסבה מקצועית.
- סיוע בכל נושאי כוח-האדם אשר בטיפול משרדי הממשלה והמוסדות.

לוועדה יפנו מפעלים ומוסדות המעוניינים לקבל סיוע או מידע בנושאים הבאים:

א. מפעלים בהם קיים עודף כושר ייצור או ציוד עודף והם מעוניינים בבדיקת אפשרויות ניצול עודף כושר הייצור ע"י מפעלים אחרים במשק.

ב. מפעלים בהם נמצאים עובדים עודפים (באופן זמני) והם מעוניינים בבדיקת אפשרויות הכשרתם מחדש, הסבתם המקצועית או העסקתם הזמנית במפעלים אחרים.

ג. מפעלים בהם קיים מחסור בעובדים והם מעוניינים בעזרה בקליטה, בהכשרה ובהדרכת עובדים חדשים.

ד. מפעלים בהם קיים חוסר בכושר ייצור (או בציוד) והם מעוניינים במסירת עבודות למפעלים אחרים במשק.

המפעלים והמוסדות המעוניינים יפנו בהקדם לוועדה, תוך ציון פרטים מלאים ככל האפשר על סוגי הציוד, העובדים, כושר הייצור והסיוע הנדרש.

נא לפנות אל הוועדה לוויסות ולמיצוי כוח-האדם במשק בשעת חרום, המכון לפריון העבודה והייצור, ת. ד. 33010 ת"א, טלפון 253131 קו פנימי 307, 305.

לא שלטון חד־מפלגתי

אלא

ממשלת ליכוד לאומי

כדי לדחות לחצים ולמנוע תכתיבים;

כדי לקיים את בטחון האומה ולקדמה אל השלום

דרושה לישראל, בעתיד הקרוב, ממשלת ליכוד לאומי שתיהנה מאמונו של הרוב המכריע של העם.

הגברת מאיר שללה רעיון חיובי זה לחלוטין, אף ברוגזה בולטת. המערך רוצה להוסיף ולקיים את שלטונו הממושך, שהוא למעשה שלטון חד־מפלגתי, על אף כשלונותיו החמורים ומחדליו הנוראים, בשטח החברתי, המשקי, המוסרי, הבטחוני.

לעומתו, אין הליכוד מבקש להקים ממשלה חד־מפלגתית, אלא ממשלת חירום, על יסוד ליכוד לאומי, שבה ישתתפו נציגי כל המפלגות, והיא תורכב מטובי הכוחות והמוחות בישראל.

אם בבחירות לכנסת השמינית, יתן לנו העם את הסמכות הדרושה, נציע לכל המפלגות להקים ממשלת ליכוד לאומי, שהיא צורך חיוני לעמנו, העומד בפני מבחנים היסטוריים, גורליים.

אזרחי ישראל,

תנו לנו אמונכם — ותהיה לישראל ממשלת ליכוד לאומי.

כך נשרת את האומה בנאמנות, ונביא לה בטחון ושלום במולדת.

הצבע

חל

טעם

הליכוד

גח"ל, הרשימה הממלכתית, המרכז החפשי, תנועת העבודה למען ארץ ישראל השלמה

היום הגרלת מפעל הפיס

כרטיסים אחרונים ליד אולם מפעל הפיס, רחוב הבטחון 3, ת"א עד שעה 6.45 בערב

האגודה למען החייל בישראל

הנהלת האגודה

ק. ת. ה.

(קבוצת התנדבות לאגודה)

מזמינות אתכם

לשוק המציאות הפיל הורוד

בו תמצאו כל אשר רציתם לרכוש ולא הצלחתם...

הפיל הורוד –

מתקיים בימים

ב' (10.12.73) בשעות 16.00—22.00 (ברציפות)

ג' (11.12.73) בשעות 10.00—19.00 (ברציפות)

במלון שרתון ת"א אולם העצמאות

ההכנסות להקלת תנאי השרות של חיילינו בחזית

להתראות בפיל הורוד

ביום השנה לפטירתו של יקירנו

שמשון כהן ז"ל

נפלה לקברו ביום ראשון, י"ד בכסלו, 9.12.73 נפגשים בשעה 3.30 אחה"צ בשער בית הקברות בקרית-שאול

המשפחה

המועצה המקומית נצרת עלית

נצרת עלית תושביה ומוסדותיה

אבלים על מותו של

דוד בן־גוריון

ראש הממשלה וחבר הבטחון הראשון של מדינת ישראל

מנהיג ובניו המכונן של ישובנו

על מותו של

דוד בן־גוריון

מנהיג האומה

אבל

ארגון האקדמאים

חברי מפלגת העבודה ואוהדיה

לטובה וצבי לטוביצקי ובני המשפחה

אתכם באבלכם הכבד על מותה הטראגי של בתכם

חוי ז"ל

חבריכם באניית "תרשיש"

הננו משתתפים בצערו של חו'

צבי לטוביצקי ומשפחתו

במות

בתו ז"ל

מרכז תנובה

יצוי נאות מגוייסי המילואים

יסי המילואים, כאיש עדיין אינו יכול לומר כתי ישוחרו, נושאים בנטל העיקרי של הכוננות הצבאית ההכרחית. ...ף לקשיים הכרוכים בשירות — ועל אחת כמה וכמה ...י ההזית — ובנוסף לקשיים הנגרמים להם ולבני משפחתם על־ידי עצם הניתוק מן הבית, נושאים הם, או חלקם, ...סדים כספיים בשל היעדרם מעיסוקם האזרחי.

...שה לדבר על הלוקה צודקת של הנטל בכל הנוגע לעצם ...ת, כי כאן הדברים נקבעים על־ידי הצרכים הצבאיים; לא היחידות דרושות, ואלה הדרושות, אנשיהן לרוב אינם ני...ם להחלפה. אולם יש אפשרות, וממילא והי גם חובה, ...ת מן המגויס פגיעה בתקציבו המשפחתי בעקבות שירותו ...שוני. בעיה זו נפתרה בצורה סבירה לגבי חלק מן ...ירים. היא לא נפתרה עדיין ביחס לאותה קבוצה של ...אים קטנים, שהפיצוי בקרן ההשוואה אין בו כדי לפצו־ — בביחוד אלה בהם שהצהרתם על הכנסתם היתה נמו־ מן ההכנסה הממשית. נכון כי יש משום אזהרות רעה בהת...ות כזו. אך שעת הגיוס איננה השעה הנכונה למצות הדין, וגם בעייתם חייבת להיפתר.

...בי עצמאיים אחרים קיימת גם שאלה של נזקים בעס...ם לטווח רחוק יותר, ואף לגבי קבוצה של שכירים המש...ים בדרך־כלל יותר מן המאקסימום של קרן־ההשוואה — ...אם אין זו שכבה מקופחת מבחינה סוציאלית — הבעיה ...נה עומדת, כי הגיוס לא נועד ליישר הפרשים סוציאליים ואין ...צריכים להיענש בגלל גיוסם.

...ממשלה וההסתדרות ערות לבעיה, ובאחרונה הוסדרו כמה ...לות נכבדות בתחום זה. אחרות נמצאות בדיון. יש לקוות, הסיכומים שיתקבלו, יתקבלו מתוך רוחב־לב וכי הציבור ...דף יגלה את ההבנה הראויה לרוחב־לב כזה. המלחמה, ...א נסתיימה, היא מעמסה כלכלית כבדה, אך כשם שאסור ...וך בהוצאה על נשק ועל ציוד הלוחמים, כך אין לחסוך ...צאה הקטנה יחסית של פיצוי המגויסים על הנזקים ...בים מגיוסם ועל הקשיים הנגרמים למשפחותיהם.

ולאנד ישראל

כן כי הבהרת משרד החוץ ההולאנדי לשגרירות ישראל ...אג אתמול, כי ממשלת הולאנד מוסיפה לתמוך בנסיגת ...ראל מהשטחים לגבולות בטוחים כדברי מיניסטר החוץ ...ולנדי לא בכבר בפרלמנט איננה עדיין סוף פסוק; וקרוב ...אי, כי בשבועות הקרובים יימשכו המאמצים לפירוש ...דש של עמדת האג ברוח המסמך האירופי, שהסתמך על ...ירוש הערבי של החלטת מועצת הבטחון מס׳ 242 ושהולנד ...ה זה עתה ואישרה אותו מחדש יחד עם יתר חברות השוק. ...לולא בפגיעה התמורה בכלכלת הולנד וביחוד בנמלה ...דול רוטרדאם, ולא רק הערבים אלא גם חוגים כלכליים ...ם בחלקם ביקורתיים למדיניות הממשלה, מבקשים דרך ...הולך כמצוקת חרם הנפט. עם זאת יש לציין בסיפוק ...עקרה את עמידתה של הולאנד עד כה, המשקפת את האהד־ה המסורתית לעם היהודי ולישראל ואת סירובה המפור־

רש לקבל את התכתיב שהציגו לפניה שרי הנפט הערבים בפגישה עם מיניסטר הכלכלה ההולנדי, טוב עשה איפוא הוועד הציבורי בראשותו של ראש עיריית תל־אביב י. רבינוביץ שקרא אתמול לאזרחים לתת בימים לרגשות הפועמים בלבנו כלפי הולאנד בשעה קשה זו בהשתתפות במסע אופניים ובעצרת פומבית שתתקיים בתל־אביב.

יש להצטער על כך שעמידתה המכובדת של הולאנד מול סחטנות הנפט הערבית טרם זכתה לכל גילוי סולידאריות מצד שותפיה בשוק האירופי. הצעות יזומות של דניה ומערב גרמניה בכיוון זה לא הוכתרו בהצלחה נוכח התנגדותם של בריטניה וצרפת, החוששות מתוך מניעים אנוכיים קצרי־ראות להרגיז את ספקות הנפט הערביות. המשך הקיפאון הזה וחוסר הסולידאריות עם הולאנד הם הוכחה חותכת עד כמה רחוקה עדיין הקהיליה הכלכלית המערב־אירופית מאיחוד אמת. ספק רב אם בוועידת הפיסגה הקרובה העומדת להתכנס בעוד עשרה ימים בקופנהאגן תושג התקדמות ממשית.

סופה של אשלייה בהודו־סין

שארית האשליות שעורר בהודו־סין הסכמי קיסינג׳ר — לא הקיתו הולכות ומתמוטטות. בראשית השבוע הצליח הווייט־קונג לבצע מעשה חבלה קטלני: רובו של מאגר הדלק הדרום־וייטנאמי הוצת ועלה באש, תוך כמה שעות. בפעולת תגמול הפציצו קשות כמאה מבטוסי הדרום אזורים שבשליטת הווייטקונג, מהם באיזור סייגון. ולבסוף פתחו כוחות הווייט־קונג והצפון־וייטנאמים במתקפה וכבשו את הבירה המחוזית קיין דאק. בסייגון חוששים שזו פתיחה מיתקפה כללית.

המצב בקאמבודיה השכנה אינו מרנין יותר. נאמניו של הנסיך נורודום סיהאנוק פרצו אל תוך הבירה פנום־פן. במבצע המתפתח על רקע פוליטי ברור: למעלה משלושים מדינות בלתי־מזדהות הגישו באו״ם הצעה לגרש מן הארגון את נציגה של ממשלת לון־נול ולהושיב בו תחתיו את שליחו של סיהאנוק הפרו־סיני.

ממשלת דרום־וייטנאם מוציקה את משתתפות ועידת השלום בפאריס, למען יפעלו בדחיפות למניעת המיתקפה הקומוניסטית הגדולה, הממשמשת ובאה. פניה זו ודאי תתקבל בענין ואולי גם בצער. אך אין להניח שתינקט פעולה כלשהי בעקבותיה. רק ארה״ב מסוגלת לחוש לעזרת סייגון — אך ספק אם הנשיא ניקסון, שמעמדו הפנימי בארה״ב מעורער ביותר, מוכן יהיה לחשוף את עצמו להאשמה שהוא חוזר ומסתבך במלחמה אומללה, שארה״ב נחלצה ממנה רק בראשית השנה, לאחר שנים ארוכות של תיסכול וקרבנות.

קשה להימנע מהקבלות בין המתרחש בהודו־סין לבין הסכנות האורבות למזרח התיכון, במקרה של הסדר המושתת על שיטות הפעלתנות הקדחתנית של ד״ר הנרי קיסינג׳ר. אך לא החפזון שבו הושג ההסכם בווייטנאם היה בעוכריו — הדיונים היו מייגעים וארוכים. היעדר כופגן של רצון כן אצל הצדדים הלוחמים לכבד את ההסכם שנכפה עליהם בפאריס הוא שהריץ את גורלו מלכתחילה. הפצצות חג המולד על האנוי והאיומים האמריקאיים על סייגון להפקירה כליל לגורלה הם שהולידו אותו הסכם אומלל. הודו־סין היא בגדר אזהרה מרשימה מפני הסדר כפוי ומפני ״שלום״ פיקטיבי, המחפה אך בצורה שקופה על רצון להתמיד במערכה, בנסיבות חדשות.

עם הערבים, עד טיפת הדלק האחרונה

מאת שלמה גינוסר, סופר ״דבר״ בבריטניה

בשעת־בוקר לא מוקדמת ביום שני השבוע לא הנגב תור גדול בסניף הדואר הסמוך לביתי לקבלת תלושי־קיצוב לדלק־מכוניות. למעשה, חוץ מבני (ואינני יכול לומר שהסכמתי קום במיוחד כדי לרוץ לסניף הדואר) היתה שם רק גברת קשישה אחת, שכלב פודל מתולתל רבץ לרגליה בסבלנות הפגין אדישות מוחלטת לבעיות הדלק.

אך פני הדור לא כפני הכלב. פניקה אחזה השבוע את בעלי הרכב ברחבי בריטניה ומחזות גרוטסקיים, מן העצוב ועד הגרוטסקי, התרחשו לאורך הכבישים ובתחנות הדלק.

אני, אישית, לא נתקלתי בקשיים מיוחדים למלא את מיכל הדלק של מכוניתי (״בלא כאות נפשי״, אמרה לי בעלת־התחנה ליד השאבה) אם כי התורים היו ארוכים מן הרגיל. אבל נהגי לונדון וסביבתה נתקפו בעצבנות הדלק. נראה כי על אף בקשת הממשלה שלא להשתמש ברכב פרטי בימי ראשון יצאו בעלי רכב לכבישים. לאו דווקא לסיורי ״כיף״ (מזג־האוויר בימים האחרונים ממילא אינו סימפטי במיוחד) אלא... כדי לחפש דלק ולמלא את המיכל. תחנות דלק רבות (כנראה רובן) היו סגורות, ומכוניות רבות שיצאו ״לצוד״ דלק נתקעו בשולי הכבישים כשמנועיהן כמזהרים, מיכליהן ריקים ובעלי הרכב סובלים מלחץ־דם גבוה ומסימנים ראשונים של אולקוס.

תופעה זאת חזרה ונשנתה בשאר ימי השבוע, שהרי פאניקה אינה מצב נפשי נח להפקת לקחים. תורים ארוכים של מכוניות נמתחו (אפשר לומר ״הודנבו״ בהקשר זה, משום שהמכוניות הסתדרו בשורות ערפיות, יקרות כ־סרגל) לאורך הכבישים לפני תחנות הדלק. עתים כלל תור כמה עד שלוש־מאות מכוניות. בתחנות הדלק עצמן קיבלו אנשי הצידות את הנהגים בחיוך עגום ובבשורה הנעימה: ״רק גלון אחד, אדוני...״. אחד מפרשני הרכב הגדולים בבריטניה (״אוטומוביל אסוסייאשן״) כבר החזיר והזהיר שבעלי הרכב, במיוחד בדרום־מזרח אנגליה (בעיקר בלונדון ובמחוזות הסמוכים לה) נתקפו בבהלת־שווא וכל רצונם הוא לנסוע תמיד במיכל־דלק מלא, שעה שבזמנים כתיקנם אין אדם מתרגש במיוחד גם כאשר מיכל הדלק של מכוניתו מלא רק כדי שליש או אפילו רביע.

הממשלה טוענת שכמות הדלק קוצצה רק ב־13 אחוז. לאן נעלם, אם כן, כל הדלק? שר המסחר והתעשיה פטר ווקר: ״למיכלי הדלק של המכוניות...״.

גלובוס ערבי

אבל בעלי תחנות הדלק אומרים: ״שלושה־עשר אחוזים? שטויות. כמות הדלק המגיעה אלינו קוצצה בחמישים אחוז ויותר.״ תחנות רבות סגורות, כי אמור, והלקו נפתחות רק לשעתיים ביום. גם שתי חברות הדלק הגדולות ״של־מקס״ ו״בריטיש פטרוליום״ מוכות לקבל את האמדן של בעלי תחנות הדלק. דוברי חברות אלה אמרו, כי כמות הדלק שמספקות החברות לתחנות פחתה בארבעים אחוז.

כיצד? תוהה האזרח הבריטי. הרי שייך ימאני עצמו הכריז הגיבית שבריטניה היא מדינה מועדפת וכי החרם הערבי אינו צריך לפגוע בה.

אולי הרגשות האנטי־בריטיים הגואים בכמה מדינות אירופה, בהולנד, בבלגיה ובדנמארק (ועל כך מדווחים כתבים בריטיים מבירותיהן של מדינות אלה). אולי זה הסיבה להורדת השמועות שפשטה השבוע בלונדון ונרושת זאת ״יבזרה״ את ההנהגה הבאה: אמנם אנחנו, הבריטים, מקבלים נפט ערבי בכמות מספקת פחות או יותר. אך המחסור בדלק נגרם משום שחלק של הנפט בשלה מגבלים בריטיים להולנד. כתבים בריטיים בהולנד קיבלו על כך אישור מגורמים לא־רשמיים. תגובה רשמית דו־משמעית: ״אנחנו מעדיפים שלא לדון בנושא זה בפומבי״ (פטר קירק, ראש הסיעה השמרנית הבריטית בפארלאמנט של הקהיליה האירופית, בראיון לבי.בי.סי. השבוע).

אולם התשאיות שבריטניה מסיפה לה בטיפול בנושא זה אינה מסייעת לשיפור תדמיתה באירופה. פרשנים באותן מדינות הסובלות ממצוקת הדלק כותבים, שבריטניה מעכבת — ועשויה אף להחרים — את האחדות האירופית על־ידי המדיניות האנוכית הנקוטה בידה (כדי שלא לגרום לבריטניה צחל גדול מדי. מן הדין לציין שבריטניה גם היא אינה זוכה לשבחים רבים, באותן מדינות).

ואגב, על התפיסה הבריטית לשאלה הגיב השבוע נציב הולנדי רשמי באמור: ״אנחנו מצפים לסולידאריות גלויה, שתבוא בפומבי על־ידי כל מדינות החברות בשוק״.

משבר הדלק ומצוקתן של כמה מדינות אירופיות עדיין משמש כשוט בידי ממשלת בריטניה להאריך בהן שיאמצו קו פרו־ערבי במדיניות המזרח־תיכונית שלהן. גישה זו הובלטה טוב השבוע על־ידי ראש הממשלה אדוארד הית, כאשר השתתף בטקס שנערך בבריסל לציון הקמת קרן ללימודים אירופיים, לזכרו של המדינאי הבלגי פאול הנרי ספאק. הית הצדיק ושיבח את ההצהרה הפרו־ערבית המכואתפת של שרי החוץ האירופיים בשנה בנובמבר (ההצהרה שבריטניה היתה ״ההורה הרוחני״ שלה) והגדיר זאת כהתחלה של מדיניות אירופית באחדות שתסייע לשלום במזרח־התיכון. ״רק על־ידי שימוש בכל המשאבים של מדיניות־החוץ יכולים אנו לקוות להבטיח לאירופה גישה בטוחה למקורות הנפט״, הטעים ראש ממשלת בריטניה. אכן, חזיון פאטתי הוא לראות את ראש ממשלת בריטניה, שמשקה שלה שרוי בתוהו־ובוהו, מלכד את אירופה פרק בהליכות מדיניות כלכלית. אולם מובן שהית רואה את ״הצהרת בריסל״ רק כ״התחלה״; אפשר בהחלט להניח כי ממשלת בריטניה תמשיך בדרך בעליתה הפרו־ערבית בקהיליה האירופית המאוחדת. בריטניה ״הגדולה״ היא, כנראה, עדיין קטנה מכדי לגלות אומץ מדיני כמו בעלת־בריתה המוגנת, הולנד.

לקחי הבחירות בדנמרק

מאת שלמה שפיר

ראש ממשלת דנמרק אנקר יורגנסן, שהגיש אתמול את התפטרותו למלכה מרגרטה נמנה עם המדינאים האירופיים המעטים שהעז לגלות אהדה לנו ולהוקיע את תוקפנות הערבים אחרי יום הכיפורים; והמפלגה הסוציאל־דמוקרטית, שהוא עומד בראשה, נמנתה עם המפלגות החברות באינטרנציונל שלא היססו להביע בגלוי סולידריות עמנו. העולם כאנו היים כו לא פינק אותנו בגילויי ידידות, ואין תימה שאנו שותפים לצער של הסוציאל־דמוקרטים הדניים, שנחלו בבחירות שלשום את המפלה החריפה ביותר בדורות האחרונים בהפסידם כשליש מ־70 המושבים בפרלמנט.

אנקר יורגנסן

כפלה המפלה אינה קשורה כמובן כלל ועיקר במשבר המזרח־התיכוני, אף כי הערבים כבר הביעו סיפוק אם אמנם זכאית דנמרק — בגלל אהדתה לישראל — להיבשל של ״מדינה גישראלית״ מבחינת אספקת הנפט. מפלה זו היא תוצאה בהתרוצצות גוברת בין אגפי המפלגה כאן צלה של הפירוק שבין ההצטרפות לשוק האירופי המשותף וזכתה היא שילכה את המחיר על אי־התחשבות בסטפקה בקהל הבוחרים. בניגוד לנורווגיה אישרה במשאל־עם את הצטרפותה של דנמרק לשוק, אולם לאחר שהמנהיג הקודם של המפלגה וראש הממשלה קראג גילה, כי חלק ניכר מאנשי האיגודים המקצועיים ומהאגף השמאלי במפלגה הצביעו נגד ההצטרפות — התפטר והעביר את ראשות המפלגה והממשלה ליורגנסן. אחד מהמנהיגים הבולטים של התנועה המקצועית, שלמרות תמיכתו בהצטרפות לשוק זכה בפופולאריות בקרב החוגים השמאליים יותר. יורגנסן המשיך לכהן כראש ממשלת מיעוט בשיתוף כביל של הסוציאליסטים השמאליים, לברית האוונגארדית הנייטרליסטית כל במפלגה זו. אולם הוא לא הצליח במשימתו לאחד את המפלגה ולגשר על חילוקי־הדעות. חיזוקו של האגף השמאלי בממשלה והיענות לתביעותיו במדיניות הפנימית ובתחום המיסוי הגבירו המתיחות עם האגף הימני עד שאחד המנהיגים הימניים הפופולאריים אריהארד יעקבסון החליט לפרוש מהמפלגה ולהקים סיעה משלו — ״המרכז הדמוקראטי״ — שזכה בבחירות שלשום ל־14 מנדטים. הסוציאליסטים השמאליים, שהממשלה היתה תלויה בתמיכתם בפרלמנט, הפסידו אף הם כשליש בתומכי לקומוניסטים ... פעם הופעה ברשימה נפרדת על מתן קולותיהם לסוציאליסטים השמאליים.

אולם העובדה הבולטת ביותר בסיכומי הבחירות היא לא כשלון המפלגה הסוציאל־דמוקראטית השלטת אלא התמוטטות שהתמוטטה של כל המפלגות המסורתיות. קורה שגם בדימוקראטיה מופתית כמו דנמרק מאבד הבוחר הנלאה מתשלום מסים גבוהים את עשתונותיו ופונה למפלגות מפוקפקות המבטיחות פתרונות־פלא כגון ביטול מס הכנסה, חיסול מנגנון הממשלה וקיצוץ מוחלט של ההוצאות הביטחוניות ...

כי שלוש המפלגות האחראיות — השמרנים, הליברלים והרדיקלים — שיחדיו היוו קואליציה אלטרנטיבית לסוציאל־דמוקראטים — סבלו גם הן אבידות כבדות; השמרנים אף הפסידו כמחצית מכלל מושביהם בפרלמנט. הזוכה העיקרי מהתמרדות מצביעי המעמד הבינוני הנבוך היתה ״מפלגת הקידמה״ הפרודיסטית בראשותו של עורך־הדין גליסטרופ. בבחירה בכוויתים נגזה מבודד זה גם המרכז הדמוקראטי של יעקבסון כפרס בהתפלגה בתוך התנגדות להטלת מסים על בעלי־בתים קטנים. כן זכו למספר לא מבוטל של מצביעים מפלגת הצדק הימנית ומפלגת העם הנוצרית ...

מוקדם עדיין לדעת מי ואיזה כוחות ירכיב את הקואליציה הבאה.

אוהדי ישראל, חברי העבודה, יקנאו בוודאי בבעיות שיציקו את דנמרק בשבועות ובחודשים הקרובים. אולם חולשת המפלגה הסוציאל־דמוקראטית הבאה בסמך לירידת הסוציאל־דמוקראטים גם בנורווגיה ובשוודיה בכל זאת אותות דרשני. נראה, כי מכת השפע במדינות הסעד הסקנדינביות, התמרדות חלק מהתושבים במיסוי הגבוה וקשיי האינפלציה, הם הגורמים העיקריים הפוגעים בפופולאריות של מפלגות אלו והן יצטרכו לחפש אמצעים חדשים כדי להתגבר על שפל זה.

המוסד לביטוח לאומי

קרן-השוואה לתשלום תגמולים למשרתים במילואים

תשלום תגמולי מילואים לתקופת אוקטובר–דצמבר 1973

כל המשרת במילואים מ־6.10.73, זכאי לתגמולי מילואים מקרן־ההשוואה.
לגבי תקופת השירות מ־6.10.73 עד 31.10.73 — יפורסמו הסדרי התשלום בימים הקרובים.
הינך מתבקש לעקוב אחר ההודעות בעתונות, ולהיענות לפה צהה בפניות המתייחסות לתקופה שירות זו.
לגבי תקופת השירות מ־1.11.73 עד 31.12.73 נקבעו הסדרי התשלום הבאים:

א. תשלום מקדמה על־ידי צה״ל
בעד החודשים נובמבר ודצמבר משלם צה״ל לכל משרת במילואים מקדמה על חשבון התגמולים המגיעים לו לפי החוק. סכומי המקדמה הם:

לנשוי + 2 ויותר — 675 ל״י לחודש;
לנשוי + 1 — 570 ל״י לחודש;
לרווק, או לנשוי ללא ילדים — 500 ל״י לחודש.

המשרת במילואים תקופה של פחות מחודש, מקבל מצה״ל מקדמה בשיעור יחסי, לפי מספר ימי השירות.
המקדמה תנוכה מסכום התגמול לו זכאי המתנדב לפי החוק.

המקדמה נשלחת על־ידי צה״ל לפי כתובתו האזרחית של המשרת במילואים, כפי שנמסרה בשעת ההתייצבות.

נוסף על המקדמה, משלם צה״ל לחייל בתקופתו תשלום אישי, בהתאם לדרגתו. תשלום זה לא מובא בחשבון המקדמה.
להמחאת המקדמה המשולמת על־ידי צה״ל מצורף ספח.

זכור: ספח ההמחאה שווה כסף! הוא מהווה את האסמכתא היחידה להשלמת התגמול לפי שכרך או הכנסתך.

ב. השלמת התגמול על־ידי קרן־ההשוואה
לעובד השכיר
אם שכרך הממוצע ב־3 החודשים שקדמו לשירות (3 חדשי שכר X במספר ימי השירות / 90) עולה על הסכום ששולם לך על־ידי צה״ל, הנך זכאי להשלמת הגמול.
השלמת התגמול תשולם לך, על־פי ספח המחאת המקדמה, על־ידי מעסיקך. במקרים חריגים תשולם ההשלמה ע״י קרן־ההשוואה בסניפי המוסד לביטוח לאומי. במקרים אלה עליך לצרף לתביעה אישורים על שכרך ב־3 החודשים שקדמו לשירות.
לעובד העצמאי
אם התגמול המחושב לפי הכנסתך (על פיה אתה משלם דמי־ביטוח) עולה על סכום המקדמה שקיבלת מצה״ל, אתה זכאי להשלמת הגמול.
השלמת התגמול תשולם לך, על־פי ספח המחאת המקדמה, בסניף המוסד לביטוח לאומי שם מתנהל תיקך.
לסטודנט, לתלמיד ישיבה
סכום התגמול המגיע לך לפי החוק הוא — 500 ל״י לחודש. לכן אינך זכאי להשלמה.

ג. לאשת המגוייס
אם בעלך עדיין נמצא בשירות מילואים פעיל שמרי על הספח, והגישי את התביעה להשלמת התגמול:
א. למעסיקו — אם בעלך עובד קבוע;
ב. לקרן ביטוח — אם בעלך חבר קרן ביטוח;
ג. למוסד לביטוח לאומי — אם בעלך עובד עצמאי.
בכל מקרה המצריך בירור בקשר לתשלום של צה״ל — תוכלי לפנות לקציני הקישור הנמצאים בסניפי המוסד לביטוח לאומי.

מקסימום השכר לפיו משולמים תגמולי המילואים הוא — 1,500 ל״י לחודש.

התגמול (המקדמה וההשלמה) עבור תקופת שירות מ־1.11.73 — דינו כדין שכר עבודה, על כן חלים עליו כל הניכויים המקובלים.

נדות שחרורים יעילות המשק

בימי חירום מתגלה יכולתו של המשק להגיע לתפוקה רגילה

מאת יוסי ביילין

...בעת חירום, כאתבר, אנו שבעצם גלומה בנו יכולת כזו שכמעיית בנו. רק ב...לה אפשר לדבר ברצינות ...רה של התקרבות לתפוקה לבורה, אי פעילותם של 20 במאות הנבורה בשל גיוסם. הברוכה בהפצלה מלאה ...שק איננה תלויה, תמיד, ב... יש במפעלים שכוחם היא במספר כגומצם של אנשי אשר שהורים כמילואים ליצור אפשרויות עבודה ...

רת הכוננות בצה״ל, יעשו שני הצדדים את מרב המאמצים לאיזון בין שני הצרכים. היתרון השלישי יהיה בכך שהוועדות הענפיות לשחרור אנשי מילואים ייפגשו שלוש פעמים בשבוע, וצה״ל ישיב על בקשותיהן תוך שלושה ימים. התוצאה תהיה תשובה מהירה לכל בקשה ומניעת סחבת. המכשיר החדש פעל רק מאז יום ראשון השבוע, כיוון שבמשרד העבודה לא רצו להפעילו בטרם יהיה מוכן לכך כדבעי. עד יום ראשון המשיכו הולח״ם לפעול, וכיום הן עוסקות רק בפניות לשחרור בגיוס שסיבותיהן סוציאליות ואישיות ובן בפניות של עצמאיים.

תשע הוועדות הענפיות עוסקות בענפי המתכת והאלקטרוניקה, טקסטיל, מזון וכימיקלים, תעשיה קלה ונגרות, שיכון ובניה, חקלאות, שירותים ציבוריים, עסקי מלונאות ותחבורה. יו״ר כל ועדה הוא נציג משרד העבודה, ובכל אחת חברים נציגי צה״ל, משרד העבודה, המשרד הכלכלי הנוגע בדבר והגוף היציגי.

כאשר בעל מפעל מעוניין לשחרר אנשי מפתח הנמצאים בשירות מילואים, עליו לפנות אל הסניף המבוד של המשרד הכלכלי הקשור באותו התחום ולהגיש בקשת שחרור שאליה מצורפת רשימת העובדים אשר שחרורם מבוקש. סניף המשרד מעביר את הרשימה אל נציג המשרד הנמצא בועדת השחרורים הענפית, ונציג זה מציג, על פי שיקולי דעתו, את הבקשות הנראות לו מוצדקות, ואף משיב תשובות שליליות למפעלים אשר בקשותיהם אינן נראות לו חיוניות. אם הבקשה מקבלת את אישורו, הוא מגיש אותה, בצירוף המלצה מצדו, לישיבת ועדת השחרורים הענפית. אם הוועדה מוצאת הצדקה לבקשה, היא ממליצה עליה בפני נציג צה״ל באותה ועדה, והנציג מעביר את הנושא לטיפולו של צה״ל. במקרה שתשובת צה״ל חיובית, מודיעה על כך הוועדה הענפית למפעל המבקש. הטיפול מסתיים בשלב זה. במקרה שהתשובה היא שלילית, עומדות לפני הוועדה הענפית שתי אפשרויות — האחת היא קבלת הדין, והשניה היא ערעור על ההחלטה בפני ועדת השחרורים הארצית.

יו״ר ועדת השחרורים הארצית הוא שלמה אמיר, איש משרד העבודה, ומרכזה הוא פ. צביק, המפקח הכללי על כוח אדם במשרד זה. ארבעת הנציגים האחרים הם אנשי משרד החקלאות, משרד המסחר והתעשיה, משרד השיכון וצה״ל. ועדה זו מתכנסת יומיים בשבוע, קובעת הנחיות לוועדות הענפיות בדבר טיפול בבקשות לשחרור משירות מילואים ולהחייה הבירה, ודנה בערעורים על החלטות צה״ל.

ועדה אחרת, חשובה לא פחות — לדברי שר העבודה — פועלת במסגרת המשרד, בראשותו של מנהל המכון לפריון העבודה והייצור, וקרויה ״ועדה מיוחדת למיצוי ולהיעילות כח האדם במשק״. הועדה, הכוללת את ענף ביטוח אבטלה, היחידה למניעת אבטלה ולהגברת היעול, האגף להכשרה ולהשתלמות מקצועית, שירות התעסוקה, הרשות לתכנון כוח־האדם והאגף למחקר ולתכנון של המוסד לביטוח לאומי, אמורה למצוא פתרונות מהירים ויעילים לבעיות המתעוררות בתאום כוח־האדם. משרד העבודה יפנה למעסיקים ויבקש מהם מידע על כושר היצור ועל כוח אדם שאין מעסיקים אותו בתנאי היצור הנוכחיים; הוא יעביר מידע זה למפעלים אחרים, ויאסוף מידע על סוגי העובדים החסרים, רמת ההכשרה הנדרשת מהם ומאגרי כח האדם העשויים להשלים את החוסר. המידע יעובד על ידי הרשות לתכנון כוח־אדם, וייעשה על מנת לערוך הסבה מקצועית מהירה, ועל מנת להדריך, הדרכה מואצת, את העובדים שיועברו לעבודה במקצועות חיוניים.

יחידות של המכון לפריון עבודה יבקרו במפעלים ויעזרו במציאת פתרונות זמניים לבעיות סידור במפעלים. 50 אחוז מהוצאות פעולה זו של המכון יכוסו על־ידי הקרן למניעת אבטלה. שירות התעסוקה, מצידו, יעשה פעולה להכנסת נכים, עולים חדשים, פנסיונרים ובני נוער למעגל העבודה במפעלים חיוניים, ותיבדק גם האפשרות לפנות למתנדבים בחו״ל, כדי שיבואו לישראל לתקופת שירות במקצועות הנדרשים במשק.

...רות לא יביאו מבן ישועה, אלמנבי, כיוון שאין התליף ... וכל עוד קיימת ... לא יאופשר שחרור כזה ...

ה בין הדרוזים בישראל ובסוריה

מאת יואל דר

[...]

המדינה, את הבתים המתנשאים בחלקם בסים ליפול; את הכפרים שאין בהם כבישים; את הילדות האפלים ברק עששיות נפט באירות בהם. על אגות סוריה החלו בוחנים האחרונים בעבודת תכנון לאספקת החשמל. אך איש אינו יודע כמה זמן עלול היה הדבר להימשך. אומר כמאל מנסור:

״צורת החיים פה היא כה פרימיטיבית, עד כי קשה לדרוזי ישראלי לתאר לו שכך חיים אחיו בצד השני של הגבול. ל־3000 המיושבים אין עבודת קבע והפרנסה העיקרית היא גידול ענבים ותאנים. קשה להבין כיצד מתקיימים התושבים שלהם בתנאים האלה״.

שאלה: האם קיימים הבדלים ביניכם במנהגים ובמסורת?

כמאל מנסור: ״ודאי קיים שינוי. יש לזכור שהם די רחוקים ממרכזי התקדמות, ההשפעה ליוזאציה ובכוח כך הם ממשיכים לשמור על מנהגים עתיקים שהתבטלו אצלנו במידה רבה. הם גם יותר עבדיים באינו ונדמה לי שהם מקיימים מנהגים שאבותי הדליבו לקיימם. למשל, מחויב במידה בכבוד בהכנסת אורחים. בעת ביקורנו בכפר נתגלתה מחלוקת בין שתי המשפחות על השאלה מי יארח אותנו. נמצאה פשרה, לפיה הובאו נכחו הכשר המיבוד לחילוה הכקופית (החילוה היא מקום מקודש, בו עורכים הדרוזים את טקסיהם הדתיים). אך בצאתנו מהחילוה נאמר שבמשפחה אחרת, כלא צחיפה בצהרה, שהוכנה כבעים ...״

שאלה: לאחר שביקרתי פעמים רבות בכפרים הללו הרושם שלי הוא, שרוב התושבים מבקשים לשמור את דרוזיותם. בניגוד להבנת הגאוות של הדרוזי הישראלי. הצדקתי?

כמאל מנסור: ״הרושם שלך נכון. אבל עליך לדעת שבממשלת סוריה, המורכבת ברובה מחברי מפלגת הבעת׳, ניכרת נטיה לטשטש את הייחוד הדרוזי, את הייחוד הדתי. ג׳בל אל־דרוז, למשל, אינו נקרא כך יותר אלא מקבל אל־ערב, חבל הר הערבים. בספרי ההיסטוריה בבתי הספר מנסים להמעיט ככל האפשר את חלקם של הדרוזים בשחרור סוריה מידי הצרפתים, ובמפעל שלא הובא באלמה של גבורה של בני הכפר במרד נגד הצרפתים בשנת 1925, זהו נסיון מכוון להשקיע את הדרוזים באוקיאנוס הערבי״.

שאלה: האם הדרוזים הללו יודעים עליכם ועל התפקידים שאתם ממלאים בישראל?

כמאל מנסור: ״התבוננתי להוכח שהדרוזים בסוריה אינם יודעים דבר וחצי דבר עלינו ועל קיומנו. אמצעי התקשורת היחיד כאן הוא מקלט הראדיו. אך מסתבר שלא עקבו אחרי המתרחש אצלנו. בשום כך ניצלתי את הביקור כדי לספר להם על חיינו, על הישגינו ועל ההשתנות הכלכלית, התרבותית והחברתית. אמרתי להם כי לכשיבואו לבקר בישראל ספק אם יאמינו למראה עיניהם. בכלל, אחת ההגבלות של הדרוזים בעולם כולו היא, שקהילות שלמות המצויות באיזור זה או אחר אינן יודעות על קיומן של קהילות אחרות. לפיכך חשוב שהמשכילים הדרוזיים יוציאו כתב־עת (אולי באוניברסיטה העברית) שיספר על קיבוצי הדרוזים בעולם״.

שאלה: במשך שנים ספגו הדרוזים, בדומה ליתר אזרחי סוריה, תעמולה אנטי־ישראלית. האם תוכלו להכשיט את ההשפעה?

כמאל מנסור: ״אני מאמין שבביקורים בעתיד בישראל ועבודה אצל מעבידים יהודיים יקרבו אותם אלינו ובאמצעותנו — אליכם. אין ניגוד אינטרסים בין היהודים לבין הדרוזים. בהחוך ההא. קיימת זהות אינטרסים. על כך מאנו אנו מוצרים להופכם לקיום ולעצמאות רוחנית״.

שאלה: כיצד השפיע עליהם המפגש הראשון עם חיילי צה״ל?

כמאל מנסור: המפגש הקצר שהיה להם בעודו לבדו. במיוחד התרשמו מהאחווה ההדדית בין החייל לבין הקצין בצה״ל, דבר שאינו מקובל במדינות ערב, לא כל שכן בסוריה. השפיע לטובה גם היחס שקיבלו. למשל, בעת הקרבות האחרונים נפגע נער דרוזי, והחיילים הסוריים סירבו לטפל בו. אולם בשנכבש הכפר על־ידי צה״ל הועבר הנער לאירפה ובכך ניצלו חייו. יש עדיין להוכיח ... שנוצרו עקב המלחמה, בגן עבודה, כזה, רשיונות, בקוד. אך אני משוכנע כי לא יוחזר היום והם יתהלכו בחייב, כפי שהתהלכו הערבי דבה הגון לפניהם.

חקלאות • עבודות עפר

מדור פרסומי

גדלה צריכת העופות וההודיים

מאת א. סדומי

בניגוד למצב המהפיר בביתי־מאכל מצאה המלחמה את ענף הד־עופות וההודיים בכמויות גדולות ובמחירים נמוכים יותר מאשר לפ־ני המלחמה. לאחר שהתגברו על קשיי הוצאת העופות מהמשקים ועל המעלתן המלאה של המכו־נות, אף נוצרו עודפים מבויימים והיתה תקוה כי אפשר יהיה ב־חודשי נובמבר—דצמבר לאסום ב־קירור כ־1000 טונות עופות פט־מים וכ־600 טונות הודיים.

ואכן, כך נראה היה בשבועות הראשונים כפרוץ המלחמה. צה"ל הזמין, אמנם, כמויות גדולות יותר של עופות, אך בבקביל חלה ירי־דה בביקוש בעורף, בגלל שיתוק התיירות וביטול התכנונות ושאר אירועי המשפחה והחברה. אולם, עם ההעלאה הגדולה במחירי הב־שר הקפוא הבשר טרי ועם חי־דוש הייצור בבתי־החרושת לנק־ניק, גברה שוב הצריכה של הע־פות וההודיים וכתוצאה מכך הלה שוב עליה קלה במחיריהם הסיטו־ניים. בסוף בדצמבר היה המחיר הסיטוני להודיים־זכרים 4.50 ל"י לק"ג, להודיה — 3.80 ל"י לק"ג ולעופות־פטמים — 3.50 ל"י, מחי־רים עדיין גבוהים מאלה שהיו לפני החגים.

בישיבת הנהלת משרד החקלאות, שנערכה באותו יום, נמסר כי צרי־כת הבשר הקפוא ירדה בנובמבר בחצי וכן ירדה צריכת הבשר הט־רי. במקביל חלה שוב עליה בצ־ריכת העופות וההודיים. לעומת צריכה של 8000 טונות פטמים לחודש לפני המלחמה נמכרו בנו־במבר כ־9000 טונות וכן גדלה צריכת ההודיים. לחודש דצמבר תחזית מספקת של 9000 טונות פט־מים ו־3000 טונות הודיים ונראה שכל הכמות הזו תשווק ולא תהיה אפשרות לאסם עודפים בקירור. מצב זה מדאיג, כיוון שבינואר צפ־פים לירידת ההספקה של העופות עד 7300 טונות ובפברואר יהיו רק 7000 טונות. הירידה נובעת מכך שבחלק מהלולים, שבעליהם נמצאים בשירות בצה"ל, לא יהיה מי שיטפל בחידוש הלהקות. איגוד משקי עופות לרבית דיווח על ירידה של יותר מ־10 אחוזים ב־קניית חומר הרביה באוקטובר—נובמבר, והואיל והעופות יוצאים לשיווק לאחר 60—70 יום יורגש הדבר רק בינואר—פברואר, ואז תחול, כמובן, שוב עליית מחירים גדולה. עתה פועלים משרד־החק־לאות ומועצת הלול לזירוז קליטת האפרוחים ע"י הלולנים (ואולי גם ע"י העברת כמויות מוגדלות ללו־לנים שאינם בשירות צבאי), כדי להבטיח שוב הספקה מלאה לחוד־שי מארס—אפריל לקראת חג־הפ־סח. ועדיין אין לדעת איך ואם יצליחו בכך. בכל אופן, נראה כי מצב המלחמה ישפיע גם על צימ־צום הספקת העופות, אם גם מאו־חר יותר. (אגב, אותו דבר עלול לקרות בירקות, כי גם הידדם שכחי הירקות נפגע ע"י גיוסם למילואים של חקלאים רבים וגם בקניית זרעי הירקות חלה ירידה בחודשים אוקטובר—נובמבר).

באשר להודיים, היובטח הספקתם הרופעת בכמות של כ־3000 טונה לחודש גם בינואר—פברואר, אך היא תרד החל במארס מאותם טע־מים שבציבור בעופות: מגדלים מגוייסים ואי חידוש להקות, אלא שהדבר יורגש מאוחר יותר, כיוון שההודיים יוצאים לשיווק לאחר ארבעה־חמישה חודשי גידול. מגד־לי־הלול נבחר, כי גם בהודיים בעיה באמץ להדביק את הפיגור בחידוש הלהקות ולזרז קליטת אפ־רוחים חדשים, כדי שתקופת הירי־דה בהספקה לא תהיה ארוכה. כבר לפני המלחמה הוחלט במשרד החקלאות להגדיל את מכסות הי־יצור לעופות עד 120 אלף טונות לשנה, כלומר עשרת אלפים טו־נה לחודש. עתה סבורים, כי יהיה צורך להוסיף עוד 1000—1500 טו־נות לחודש, להחלפת בשר־הבקר היקר שצריכתו ירדה. אולם, הד־בר תלוי, כמובן, במצב שיתפרר בחזיתות ובמידת ההתקדמות ב־כרים על הפרדת הכוחות ופתיחת הדיונים על הסכמי שלום. אם תהי־ אפשר החזרתם של חקלאים רבים מהמילואים אל משקיהם, הם יע־שו הכל כל מאמץ לחידוש להקות הבשר ההטלה בימים ימיכה, ואף להגביר את הייצור כדי לספק את הדרישה המוגברת. בשלב זה עוד אין לדעת כיצד יתפתחו הדברים ולכן כל עוד יש כמויות גדולות של עופות והודיים כדאי לקנות ולאכול, הואיל ואין כל ספק ש־הספקתם תקטן בחודשים הבאים ומחירים יעלו.

בכל אופן, משרד־החקלאות ומו־עצת־הלול עושים עתה כל מאמץ כדי שהחקלאים יחדשו את הלה־קות. במסגרת זו אף הוחב הסכם עם איגוד מגדלי עופות לרבית, שיבטיחו את כל האפרוחים שיזד־קו לכך, תוך הבטחה מצד משרד החקלאות לפיצוי מתאים לאיגוד על כל כמות שתישאר ללא קונים בארץ או בחו"ל.

נשים מצפות לעבודה

מאת צפורה ברון

עוקבת אני לאחרונה בחרדה אחר הנעשה בתחום ביצוע הקטיף ואריזת פרי־הדר בחורף תשל"ד. לא סוד הוא כי עונה זו — בצ־רכיה לגבי כח־אדם גדולות וקשות מן העונות הקודמות. וגם בעבר עמדנו בפני קשיים רבים בשטח עיסוקי זה.

אני אומרת: לא השכלנו לגייס, אף לעשות את המאמצים הנכונים הקולטים בשטח זה — בכל הקף שור בכח־אדם עונתי מתנדב ב־תשלום מלא. אין צורך לציין ד־להדגיש כאן — עד כמה הקטיף בזמן ובלא הפרעות, האריזה כי תקינה — הכרחיים חיוניים ב י ו ם למשק ישראל בכל הקשור ביצוא; רק לצורך מטבע זר כשלעצמו; גם ל נ ו כ ח ו ת שלנו בשוקי אי־רופה, לקיום קשרים תקינים עם קוני התוצרת, ולמבחן בטחוננו ד־הרגשתנו כי משקנו פעיל ופועל ללא הפרעות.

והרי דווקא השנה עדיין קיימת רוח התנדבות בהכבה רחבות־ עממיות של האוכלוסיה, אף יתכן כי כתשובות ידיים עובדות במקו־מות עבודה קבועים־לשעבר, כפו־עלים שהם עובדים בכיסוס קבו־צות או סגורים כליל בחודשים הב־אים, ואולי גם בחודשים הב־אים, רבים האנשים יהיו מוכנים לעבוד כיום בקטיף ואריזה גם כמובן קרובת המקום למגוריהם, ויתותרו על עבודה שבצריכה נכו־נה לבקים. בעיקר: כוונתי ל־נ ש י ם; אם תיעשה פקר מסבה, ואם יימצאו המבקשים הנכונים מטעם משרד העבודה והלשכות הד־מקומיות — יתגלו מאות רבות של נשים בגילי עבודה ובעלות כושר וידיעת־עבודה, שתהיינה מוכנות, ברצון ובתוך נכונות מי־רבית — לצאת לעבודות הקטיף ולבתי־האריזה המפוכנים. העיקר הרב מפריך לסייע בפרנסת המשי־פחה; הרצון לעשות — גדול עתה יותר כבשנים קודמות ועסק־נות. העבודה — זאת כבינות נשים רבות ביותר, גם ברמיצה עצבים, כביאה עצה פורקן היזו־רעיכוק מועיל גם לעצמן וגם לבני ביתן. כל זה ניתן כמובן גם להס־ביר בצורה נאותה בצד הנימוק המכריע — כי עבודתן נחוצה למ־שק המדינה, לשכבת הכבד בכל הקשור ביצוא הדרים שלנו דווקא לעת כזו, וכדי.

במרכז לכח־אדם במשרד העבו־דה מוכרחים להיפגש לפתרון בעי־יה זו בלא דיחוי. ניתן לפנות בב־רוכה לארגוני הנשים, לבדוד לעז־רת מזכירה סליד הוועד הפועל של ההסתדרות, ולמרכז התנדי־בות סליד משרד ראש הממשלה. וכאמור: תשלום נאות — יקנו לפניה זו יתר תוקף ויעילות. יורשה לי להעיר, כלאדם שבעבר עסק בבעיות אלו הלכה למעשה כי כל יום יקר עתה, ובדצמבר יש לראות בפרדסינו שבכל איזור — מאות קוטפים וקוטפות, וכן גם בבתי־האריזה, ונקוה כי נצלי־ לא יכזיבו.

בעיית הקטיף עמדה בחומרתה מבחינת חוסר כח־אדם גם בפב־רואר 1973, כאשר לא היינו לפ־ני מלחמת יום הכיפורים. מזכיר ההסתדרות י. בן־אהרון פנה להנ־הלות מוסדות ההסתדרות ולפועלי דיהם — ל ה ת נ י י ס לעבודת קטיף ההדרים, לצאת לתופסה בת שבועיים לצורך זה, ולהשפיע בכך במיוחד גם לעובדי המדינה והמו־סדות הציבוריים. תכניתו של מז־כיר ההסתדרות י. אלמוגי היתה אז נוכח המחסור התמיר בעובדים: לגייס תלמידים בני 15—18, לפנות לצי־לים המודחים באולפנים. על אף כל הפניות — ההצלחה לא היתה ניכרת. כיום — האנשים קשובים יותר, אני מעדיפה לא לסמוך על אימפרוביזציות של "עצה היהו־(ה"יאי ולא יהיה לא...) ולהכין לטווח ארוך, צוותים עובדים קבו־עים של נאות ע ו ב ד ו ת ק ט י ף ו א ר י ז ה, דווקא נ ש י ם. עבו־דה עונתית התקבל על דעתן ביתר רצון מעבודה קבועה. כתכנתה שבין היה שתובעת באפק קצר ביותר, וגם לא בחודשי הפסטיבלים, או ימי קיץ בינעם. רבות הנשים, כהן שילדיהן גדלו, שתהיינה מו־כנות לשבט ראשונה קבועה לעבו־דה אלה. הלוי אם נדע לארגן, לגייס, לשכנע, ולהכשיר.

השנה החוקה, אל נדחה את הד־מיכצה. השנה גם יצליח מספסים בוזים ומבוב כי נראה כבר עתה כהפקעה קבועה לטווח ארוך — לבנה אדם קבוע בידי כל עונה, בכל איזור בו בנויים הפרדסים ובתי־האריזה הגדולים.

חברת פורד הפיצה עלון

לאחרונה הפיצה חברת „פורד" עלון כיוהד לכ־15000 חקלאים ב־450 כושבים. בעלון זה מודגשו מבלאות ליטושיה לבחונו של החקלאי.

בהמבלאות ניתן ללמוד אופן השימוש בטרקטורים השונים — החלפת גלגלים, כיוונים, טיפול בנזילות הידים, ההנחות תגדרש בהם. בבלאות הפיצה מידות נפח ממכליות, כמות מרקם ומשקלות.

הפיצלה של העלון בוצע על־ידי „פורד", על פי כרטיס של דואר יקיר. בכל כושב מתוך ה־450 כושבים קיבלו את העלון כ־30 חקלאים.

9 הפעולות של מערכת הידראולית מרכז סגור ב "ג'ון דיר"*

בעזרתה מופעלות 9 מערכות
1) הנה 4) שילוב מצמד 7) סגר דיפרנציאלי
2) בלמים 5) רתם תלת נקודתי 8) הפעלת כלים הידראולית
3) מעביר כח 6) יצול כח 9) הנעה קידמית הידרוסטטית

קבינה עם מיזוג אויר

לבחירתך 4 דגמים: 4030 – 80 כ"ס · 4230 – 100 כ"ס
4430 – 125 כ"ס · 4630 – 150 כ"ס

פנה אלינו לקבלת פרטים נוספים · תנאי אשראי ותשלום נוחים ומיוחדים

המשביר המרכזי בע"מ
האגף הטכני – המחלקה למכונות חקלאיות
ת"א, גבורי ישראל 76, טל. 39955; חיפה, טל. 662161; ירושלים, טל. 524181; באר־שבע, טל. 5243

העוצמה של פורד

פורד־הטרקטור בעל השם העולמי.
מצטיין בעצמה ביעילות ובאמינות...
פורד־הטרקטור של החקלאי המתקדם.

מבחר דגמים:
מ־37 כ"ס עד 145 כ"ס
וכן טרקטורים בעלי הנעה קדמית.

להשיג עתה בתנאי אשראי נוחים לתקופה של 4½ שנים.

פורד 5000 – המבוקש ביותר בישראל!

מנוע דיזל 75 כ"ס הזרקה ישירה.
תיבת הילוכים 8+2 מהירויות.
מעביר כח אחורי, בלתי תלוי לחלוטין.
בלמים רב דיסקיים, טבולים בשמן. אטומים, מאריכי חיים. (Long life)
מערכת הידראולית רתם 3 נקודות עם בקרת עומק ובקרת מצב נקודה שלישית דו כיוונית.
הגה כח (ציוד סטנדרטי).
ציר קידמי מחוזק לעבודה־העמסה, עומס מותר 2268 ק"ג.

לבחירה:
תיבת הילוכים סלקט־ו־ספיד, 10+2 מהירויות.
כנפיים מרופדות להסעת אדם נוסף.
מיצבים.
יצול לרתום אוטומטי.
משקולות לגלגלים.
שסתום כפול להפעלת מכונות דו כיווניות.
מבחר צמיגים במידות שונות. גגון.
קבינה סגורה
מסגרת בטיחות

אספקה מיידית מהמלאי

חברה ישראלית לאוטומובילים בע"מ

לפרטים נוספים פנה למשרדינו: תל־אביב, המסגר 43 • חיפה, יפו 145 • ירושלים, דוד המלך 14.
סניפים: באר־שבע, „אשלק", בית רסקו • חדרה, שרותי רכב שומרון, הרברט סמואל 1 • נתניה, סעינת, הרצל 54
אשדוד, ש.א.מ., רכב אשדוד, מרכז מסחרי ב' • קרית ביאליק, „מרכז", מרכז רכב וציוד, אזור התעשיה • רמלה, אלי מזרחי, תחנה מרכזית.

בקלה־ בכל תפריט כמנה עיקרית
בקלה־ הדג הטרי הטעים והמעודן
בקלה־לכוח ולבריאות
דג הבקלה אפשר להשיג בכל סניפי השופרסל, בסופרמרקטים ובחנויות הדגים המובחרות.
לקבלת מתכונים נא לפנות לת.ד. 7011 הקריה, ת"א.

משרד הבריאות
יחידת האחיות

קורס השתלמות לאחיות מוסמכות בבריאות הנפש
יפתח בחודש ינואר 1974,

הקורס פתוח בפני אחיות מוסמכות המעוניינות לעסוק ולהשתלם בתחום בריאות הנפש ולפתח כשרים ומיומנויות הקשורות ויחסי אנוש תקינים.

הבקשות תפנינה ליחידת האחיות, משרד הבריאות ירושלים, רח' בן־נבאי 2, טל: 02-232371.

בבית המשפט המחוזי בחיפה

בענין: פקודת האפוטרופוס הכללי 1944 (כפי שתוקנה).
ובענין:

1. רכוש הנעדר: יוסף גוביצקי	תיק ב.נ. 590/73
2. רכוש הנעדרת: לייבה זולקיב	תיק ב.נ. 588/73
3. רכוש הנעדרת: רוזה זולקיב	תיק ב.נ. 589/73
4. עזבון המנוח: הדקר האמו	תיק ב.נ. 617/73
5. עזבון המנוח: שמואל אילגברג	תיק ב.נ. 628/73
6. עזבון המנוח: פנחס פרידמן	תיק ב.נ. 585/73
7. רכוש הנעדר: שבתאי פולוקוב	תיק ב.נ. 586/73
8. עזבון המנוחה: פרידה קופרס	תיק ב.נ. 647/73
9. עזבון המנוח: איציק קופרס	תיק ב.נ. 646/73
10. עזבון המנוחה: מלכיה גולדשטיין	תיק ב.נ. 642/73
11. רכוש הנעדר: ארתור אדיאן הכהן: גאון אוריאל	תיק ב.נ. 645/73
12. עזבון המנוחה: רחל סיביאל	תיק ב.נ. 644/73
13. רכוש הנעדר: מיכאל שלייכוביץ	תיק ב.נ. 643/73
14. רכוש הנעדר: אדולף בלייבר	תיק ב.נ. 63/73
15. עזבון המנוח: רפאל סקולניצקי	תיק ב.נ. 264/71
16. עזבון המנוח: אלברט זודקוביץ	תיק ב.נ. 226/73
17. רכוש המנוח: דב בריל קליגמן	תיק ב.נ. 227/73
18. עזבון המנוחה: איטה פלד	תיק ב.נ. 225/73
19. רכוש המנוחה: מרית פורמן	תיק ב.נ. 284/73
20. עזבון הנעדר: יצחק אברמוביץ	תיק ב.נ. 250/73
21. עזבון המנוח: בנימין יוסף עזרא	תיק ב.נ. 249/73
22. עזבון המנוח: יחזקאל הרשקוביץ	תיק ב.נ. 248/73
23. עזבון המנוח: יעקב מאיר קפלן	תיק ב.נ. 242/73
24. עזבון המנוח: אברהם אורזן	תיק ב.נ. 62/73
25. עזבון המנוחה: מרים אנגל	תיק ב.נ. 61/73
26. עזבון המנוח: שייביל קניצקה (לנציאטקה)	תיק ב.נ. 60/73
27. עזבון המנוח: אברהם גרינברג	תיק ב.נ. 59/73
28. עזבון המנוח: מילקוס (ניקולאוס) שורץ	תיק ב.נ. 689/72
29. רכוש הנעדרת: גיטה פלדמן	תיק ב.נ. 656/73
30. עזבון המנוחה: אמליה גוטליב	תיק ב.נ. 547/72
31. עזבון המנוח: אהרן ב. אשינסקי	תיק ב.נ. 560/72
32. עזבון המנוחה: סלוות (סלומון) פריטה	תיק ב.נ. 562/72
33. עזבון המנוח: אנדרי טרימנביציק	תיק ב.נ. 587/72
34. עזבון המנוח: מקסימיליאן שורץ	תיק ב.נ. 583/72
35. עזבון המנוח: אלפרד לוי	תיק ב.נ. 584/72
36. רכוש הנעדר: סימון באיה	תיק ב.נ. 592/72
37. עזבון המנוח: אפרים גולדבלט ז"ל	תיק ב.נ. 579/71
38. עזבון המנוח: אברהם גליק	תיק ב.נ. 556/73
39. עזבון רבקה ארלשטיין	תיק ב.נ. 564/73

הודעה

נמסרת בזה הודעה לכל המעוניינים לעזבונם / עזבון האמור שהאפוטרופוס הכללי הגיש לבית־המשפט המחוזי בחיפה את השבונותיו בקשר עם העזבונות הנ"ל כשהם מבוקרים כנוק יחד עם בקשות לשחרור, ושהבקשות הנ"ל תשמענה בבית־משפט הנ"ל במעמד כל אחד שיופיע מכח בשם הצדדים ביום 28.12.73 בשעה 8.30 לפני הצהריים.

י. יקותיאלי, עו"ד
סגן כונס הנכסים הרשמי

חיפה, ל"ח חשון תשל"ד — 23.11.73

בבית המשפט המחוזי בנצרת

תיק ירושה 313/73

בענין: עזבון המנוח ד"ר רונן אליעזר ז"ל, שנפטר ביום 3.7.1973.

המבקשת: רונן אסתר ע"י ב"כ עוה"ד ג. לשם, כ. בן דוד מ־שדרות ארלוזורוב 17, בעפולה.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה למתן צו המכריז על קיום צוואת המנוח ד"ר רונן אליעזר ז"ל, והריני מזמין בזה כל אדם המוצא כי יש לו עו־בת הנאה בעזבון המנוח הנ"ל ו־הרוצה להתנגד לבקשה הנ"ל, ל־הגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות לבק־שה, שאם לא כן יתן בית ה־משפט צו כטוב בעיניו.

א. אסא, שופט
רשם בית המשפט המחוזי נצרת

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עז. 4481/73

בענין: הצוואה של המנוחה אגנס גויפלד (לבית אהרנסון) ז"ל.

המבקש: משה ל. מרון, עו"ד, ע"י ב"כ עוה"ד מרים מלצר מ־רחוב אחד העם 36 תל־אביב.

הזמנה

להווי ידוע כי המבקש הגיש בקשה לבית המשפט למתן צו קיום צוואה ומינוי מנהל עזבון של המנוחה הנ"ל. הריני מזמין בזה כל אדם המעוניין אם יש לו טעם כלשהו להגיש תוך ה־מישה עשר יום מיום פרסום הו־כה זו כתב התנגדות ולציין טעם מדוע לא יינתן צו קיום צוואת המנוחה הנ"ל, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד זקן, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק ירושות 4482/73

בענין עזבון המנוחה אמונה לוקץ ז"ל ת. ז. 799499, שנפ־טרה בקרית־אונו ביום י"ג בסי־ון תשל"ג (13.6.73).

המבקש: חיים לוקץ, ע"י ב"כ עוה"ד משה ברנהרדן.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה ליתן צו הב־ירו על ירושת המנוחה הנ"ל, ו־הנני מזמין בזה כל אדם המוצא שיש לו טובת הנאה בעזבון הנ"ל והרוצה להתנגד לבקשה, ל־הגיש תוך חמישה עשר יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות לא־תת הכרזה, שאם לא כן יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד זקן, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק ירושה 4546/73

בענין: עזבון המנוחה אלישבע קוטלוביץ ז"ל, שנפטרה ביום 31.7.72 בבית החולים תל־השו־מר.

המבקש: רפאל קוטלוביץ, עו"ד, משדרות סמאטס 23 ת"א.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה ליתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל והנני מזמין בזה כל אדם הטוען שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה הנ"ל, הרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה ה־מבוקשת, שאם לא כן יתן בית־המשפט צו בנידון כטוב בעיניו.

דוד זקן, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בנצרת

תיק עזבון

בענין: עזבון המנוחה משה ז"ל, אשר נפטר 27.2.73.

ובענין: אליהו חביבה ב"כ עוה"ד א' אמיר ו/ בת־ציון מכבר העצמאות 2 פולה, המבקשת.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבי־משפט בקשה למתן צו ד על ירושת המנוח הנ"ל מוכין כל אדם הטוען כי טובת הנאה בעזבון המנו־צה להתנגד להכרזה, להגי 15 יום כיום פרסום הזמ התנגדות להכרזה המבוקשת אם לא כן יתן בית המשפ כטוב בעיניו.

א. אסא, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

בבית המשפט המחוזי בנצרת

תיק עזבון 316/73

בענין: עזבון המנוחה רחמים מתנה ז"ל, אשר נפטרה ביום 24.12.71

ובענין: זכאי ורדה, ע"י ב"כ עוה"ד א. אמיר ו/או י. בת־ציון מכבר העצמאות 12, עפולה, ה־מבקשת.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה למתן צו המכריז על ירושת המנוחה הנ"ל, הנני מוכין כל אדם שיש לו טובת הנאה בעזבון המנוחה, הרוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך יום מיום פרסום הזמנה זו התנגדות להכרזה המבוקשת. לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

א. אסא, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

משרד החינוך והתרבות
מינהל החינוך
המחלקה לבחינות

חידוש הבחינות האקסטרניות
מועד אוקטובר 1973

בהיות הבגרות הבחינות המוקדמות לנבחנים חיצוניים (אקסטרנים) שנרשמו לבחינות אלה למועד אוקטובר 73, ואשר נדחו עקב המלחמה — התחדשו בשבועות הקרובים. בחינות אלו תתקיימנה במשך השבועיים שבין התאריכים:

יום א', ב"א בכסלו תשל"ד, 16 בדצמבר 73 —
יום ה', ב' בטבת, 27 בדצמבר 73.
פרטים על המועדים המדוייקים בכל מקצוע, על מקומות הבחינה — יתפרסמו בימים הקרובים בעתונות.

בהוראת משרד החינוך והתרבות להקל ככל הניתן על הנבחנים הנמצאים בשירות צבאי, נבחנים אלה יוכלו לנהוג כדלהלן:

א. המעוניינים לגשת לבחינות בתאריכים הנ"ל — יוכלו להבחן בכל אחד ממרכזי הבחינות, גם אם אינם שייכים לאותו מחוז. הבחינות תערכנה במרכזים הבאים: ירושלים, תל־אביב, חיפה, באר־שבע, אילת, ובנוסף — בטבריה — למשרתים בצפון הארץ וברפידים למשרתים בסיני.

ב. נבחנים שלא יתאפשר להם להשתתף בבחינות בתאריכים הנ"ל, ואשר יוכחו להם להבחן לפני מועד אפריל 1974 — יוכלו לגשת לבחינות גם בחודשים ינואר ופברואר 1974. נבחנים אלה מתבקשים לפנות ישירות — בע"פ או בכתב — לשלוחות המחלקה אליה הם משתייכים. יעשה כל מאמץ להתאים את מועד הבחינה לנחיתותם.

הנבחנים מתבקשים לעקוב אחר הודעות נוספות על סדרי הבחינות אשר תתפרסמנה בימים הקרובים בעתונות ובשלוחות המחלקה לבחינות.

גזור ושמור הודעה זו! העבר תוכנה לחבריך!

...י מרוקו מצטרפים ...יהדות ארה"ב

...יוחד ל"דבר" ...ן ג. פרנק, ניו־יורק

...פכיפס העדות והקבוצה של הקיבוץ היהודי באר־...ית עלה בשנים האחרונות ...עדת יוצאי מארוקו. רד־...עדה זו היגרו לאמריקה ...אחרון, ובדומה לבני קבו־...צא אחר עמדו תחילה גם ...ים בריחוקו של האופי ...של יהדות אמריקה ושל ...יגב דומים בשום יהדות המהגרים החדשים הכירו ...כל יהודי עם זאת התרשמו ...ארוקו כייד מפעולתם הי־...של גילויי היהדות היהו־...

...ך מסכם את רישומי הוו־...ראשונות של יוצאי מאר־...העברי מולידנו, פרופסור ...ללימודי האיסלאם בסיטי־...ניו־יורק. הוא גופו יוצא ...המסוגל יותר מרבים את־...ייך את תהליכי הסתגלו־...בני עדתו החדשים למצי־...ה בארצות־הברית. מאז ...ירים באו לאמריקה 300 ...במשפחות יהודים ממאר־...ד בהרשמים המהגרים ה־...מצפון־אפריקה. בעוברות ...ם האינטנסיבית של יהו־...הציבור האמריקאי הי־...היות רבים כל כך מהם ...את ברכותיו של ביתי־...בתוך הנוגם המצומצם יותר. ...ודי.

...באליה, כי חלק בכיר ב־...יות אלו — הוא מצבורת המהגר היהודי מראשית ...להתערות בארץ החדשה ...בעבודה. שהעולם האש־...של ההשפעה המכרעת בי־...הודים באמריקה. שונה כל ...בה שיוצאי מארוקו הכי־...ר. אבל בהתברר, כי גם הספרדי שבו הם נתקלים ...שונה מאוד מכל מה ...בהכרתם עם פנותן של ...פרדיות שהוטיבו להכיר ...ם. מדובר, כמובן, בבני ...שני והשלישי של יהודי ...שכנינם באמריקה הוא כי ...בתוך קהילה יהודית בת ...נפש בקירוב.

...שה אוהנה, פרופסור לל־...יהדות בקולג' של ברוק־...הוא יוצא מארוקו. אומר ...המהגרים ממארוקו מסתד־...מבחינה כלכלית. אם כי ...גדול עדיין משתייכים למ־...ביים הנמוך. בעיקר כב־...קמעונאיים קטנים. ויש ...עדיין לא הגיעו אף למצבד

המקצועות שבהם מתחיל ...יכר הלקם של יהודים יוצ־...רוקו הוא — ספרות, סאלונים ...כונים קוסמטיים. להתפת־...יש רקע "היסטורי" מיוחד. ...ברס אמשלום שוויגר לאמ־...לפני שלושים שנה והשתקע באתיסנסמן קנה — אומרים, דרך בקרה — חנות־סאלון ליופי, הצליח וקנה עוד סאלון כזה ועוד סאלון, ולימים פתח בית־ספר לספרים, ספרות וקוסמטיקאיות. ומאז נמ־שכו לבית־ספרו ולהגוויותיו רבים ביוצאי מארוקו שהיגרו מצפון־אפ־ריקה וחיפשו פרנסה, ומסתבר שגם הם הצליחו במעשי ידיהם — כך שכיום יש ודאי בין היהודים הע־וסקים במקצוע וענפיו יותר יוצ־אי מארוקו מבני כל עדה יהודית אחרת.

אבל קצת יהודים ממארוקו עוס־קים גם בענפים אחרים — בבנ־קאות למשל, ומן האמור ברור, שיש ביניהם גם פרופסורים ומלו־מדים.

קו מיוחד ליוצאי מארוקו הוא גם זה, שרבים מהם נשיהם עוב־דות בענפי־ההלבשה, בניו־יורק ב־עיקר. גם אשתו של חיים ששון, נשיא הארגון של יהודי מארוקו, היא שרטטת־גזרנית בפרוונות. כפי שמסביר לנו מר ששון, היתה תמיד תפירה, רקימה, גזירה וכל הקשור בהלבשה בגדר חלק חשוב מהכשרתה של בת ישראל במא־רוקו. היא צריכה לדעת "להחזיק מחט", ומבחינה היסטורית זו מו־רשה עתיקה עוד־מימי התקופה הספרדית במארוקו, שקדמה כידוע לכיבוש הצרפתי.

חיים ששון מציין, כי פעולת ארגונם של יהודי מארוקו איננה מעשה קל — שלא לדבר על כך, כי בראשית ישיבתו בארץ החד־שה, אין דעתו של המהגר נתונה לעניני כלל, אלא לביסוס, לפר־נסה וכל הקשור בה. אבל עצם העיסוק הוולונטארי בעבודות אר־גון הוא משהו זר ליהודי יוצא מא־רוקו. מי זה בא "סתם כך" לאסיפה שמטרתה ארגונית? הדרך לכשי־כתם של מהגרים אלה לפעולת־צוותא מוליכה בהתקהלויות חגי־גא, למשל לכבוד חנוכה, או לנ־שף ריקודים. אך בעיקר כשמשים עניינים הנוגעים למדינת ישראל כ"פתיון" לכינוסם של יהודים יוצאי מארוקו לעשייה קהילתית וכיו"ב.

בין חברי ארגון יוצאי מארוקו באמריקה יש לא־מעט יורדים בישראל. אבל היו אשר היו הט־עמים שהניעום לחפש את תיקון מצבם בירידה, ועל אף הפערים הסוציאליים והאחרים בין ספרדים לאשכנזים, אין זיקתם הנפשית של המהגרים לישראל מתרופפת. וכל הקשור בישראל משמש דבק מצו־יין לארגונם הקהילתי. הפרוייקט הראשון שארגון יוצאי מארוקו ב־אמריקה ניגש לגשימו הוא איסוף קרן להקמת מרכז־נוער בדימונה.

יש גם יוצאי מארוקו בניו־יורק העוסקים עסקים בישראל. חיים ששון ואחיו בצאלה, למשל, חשבו בשעתם לעלות לישראל, וכך הת־קשרו במפעל טקסטיל בנתניה. אבל הם קובלים על הבירוקרטיה בישראל (למשל, העסק שלהם צריך היה להכות שנה שלמה עד שקיבל טלפון). אומרים לי, כי רבים מיוצאי מארוקו שולחים כס־פים לבני עדתם בישראל.

ארגון יוצאי מארוקו מכונף לפי־דרציה של יהודי ספרד באמריקה, ועם גידול מספרם של המארוקאים עולה גם השפעתם בפדרציה. מנהל פעולות הוועד הפועל של הפדרציה הוא מתי רונן, ירושלמי בן דור שלישי ליוצאי מארוקו. אך, כפי שאמר ד"ר אוהנה, לא קל לארגן יהודים יוצאי מארוקו, אלא אם כן לפעולה שנתחייבת, למשל, מה־מת מלחמת יום־הכיפורים.

נסיונותיהם האישיים של קצת יורדים מישראל מורכבים, שיש מהם שבבואם לאמריקה מתאמצים הם להסתיר את מוצאם ה"מארוקאי", ותורות גם התופעה הידועה ביש־ראל, שיוצאי מארוקו מעמידים פני צרפתים, מאמצים שמות צר־פתיים (ויקטור, אמיל, אנרי) וכי־וצ"ב. אבל יוצאי מארוקו — שלא כיוצאי סוריה, למשל — אינם מס־תגרים בתחום בני עדתם. אדרבה, הם להוטים "להתבולל" בקרב יהו־דים ממוצא אחר.

ההגירה היהודית ממארוקו לאר־צות־הברית קטנה לעומת הגירתם לקאנאדה, שבה כבר מניינם כדי 20,000 נפש־אדם. עד לזרם הה־גירה האחרון של יהודי מארוקו — כאמור, 300 עד 500 משפחות — ישבו בארצות־הברית לא־יותר מאותו מספר מארוקאים, אבל ב־מונטריאול לבדה יושבים לא־פחות מכ־15,000 יהודים מצפון־אפריקה, וכ־5,000 מהם במונטריאול. (לפי הי־ידיעות במונטריאול, יש שם שי־עור גדול למדי של נישואי־תערו־בת של יוצאי מארוקו).

בדרך־כלל נמוים יהודי מארוקו באמריקה אחרי נתיבות החיים, מחבבים ארחות חיים צרפתיים, מזון טוב, יין, מוסיקה, ריקודים, בילויים, אבל במקומות־שעשועים שבהם מבלים יוצאי מארוקו מקו־בלים ההורה והפזמון הישראלי לא־פחות ממקביליהם הזרים. הא־סתטיקה היא מרכיב חשוב באו־רח החיים של יוצאי מארוקו, ולא רק האשה אוהבת להתלבש יפה ולענוד קישוטים מרשימים, אלא גם הגבר מקפיד על לבושו, מטפח את מראהו החיצוני וכיו"ב. אהבת הנקיון היא תכונה מושרשת בתו־דעתם של יהודי צפון־אפריקה, וב־יחוד יוצאי מארוקו.

יהודי מארוקו שומרים בכל מקום על זיקתם העמוקה למסורת הדתית — כמובן, בנוסח האורתודוקסי, הנוסח היחיד שהכיר הקיבוץ הי־הודי בצפון־אפריקה. ברובע פור־סט־הילס בניו־יורק מרוכזים רבים מיוצאי מארוקו, ובכללם גם יור־דים מישראל. רב הקהילה הזאת שביקר לא־מכבר בישראל הכיר ליד הכותל המערבי רב יוצא מקנס במארוקו, שמע את תפילתו והזמין אותו לאמריקה, והרב־הזקן, בן־חיים שמו, פעיל עתה מאוד בחיי קהילת יוצאי מארוקו בניו־יורק.

הצבא צועד על קיבתו

הרכבת הוכיחה חיוניותה במלחמה

מאת עמוס כרמלי

המלחמה הביאה להגברת ההכרה בחיוניותה של רכבת ישראל בהו־בלה מטענים בעידן המשבר בתח־בורה היבשתית, כל שכן בתקופת המחסור החמור במשאיות. הכרה זו הניעה את הממשלה להחליט על הקצאת עשרה מיליון דולאר נוספים, לאלתר, לתכנית הפיתוח של הרכבת, כלומר, הכפלת תקציב הפיתוח הרגיל — בסך 30 מיליון ל"י — לשנה זו.

את הביטוי הבולט ביותר להצ־לחת הרכבת בתקופה זו אפשר למצוא בנתון הבא: אף ש־400 מכלל 1850 עובדי הרכבת גויסו, הצליחו העובדים שנותרו לא רק לקיים את השירותים, אלא גם להעלות את התפוקה כ־8000 טו־נות עד 15.000 טונות ביום (אין זה כולל הובלה בתחנות חסר־בות, שגם בהן עסקו קרונות הר־כבת).

הרכבת הובילה בכל אחד מן החדשים אוקטובר ונובמבר כ־300.000 טונות מטענים, בהם גר־עינים, דלק, חמרי־בנייה ומחצ־בים. כמות זו דומה אמנם לכמות המטענים שהובלו גם באוגוסט וב־ספטמבר, אך יש שוני מהותי בשתי נקודות: בתנועת כפרכת הק־רונות השטוחים נגרעה מן התפ־עול השוטף, לאחר שהוקצתה להו־בלות בטחוניות. הובלת המחצבים פחתה מ־100.000 ל־30.000 טונות בחודש, בגלל מחסור במשאיות להובלת המחצבים מסדום למערכת הרכבתית, שמוצאה בדימונה. את קרונות המחצבים שנגרעו מן התפ־עול אי־אפשר היה לנצל לכל הו־בלה אחרת. אלמלא נגרעו הקרונות הללו היתה התפוקה בחודשיים האחרונים מגיעה לחצי מיליון טו־נות בחודש, כלומר ב־80 אחוז יותר מאשר בכל אחד מהחדשים שקדמו למלחמה. זאת כאשר 150 מכלל 400 המגוייסים הם עובדי תיפעול, רובם צעירים, וביניהם נהגי קטרים ועוזריהם. את ההצל־חה הזו זוקף מנכ"ל הרכבת, יהודה רשף, לזכות המאמצים הבלתי־רגי־לים שהשקיעו כל העובדים הבל־תי־מגויסים בעבודת יום ולילה.

על־ידי המאמץ העצום שהשקיעו עובדי הרכבת בהובלת מטענים, הוקלה לא כמעט מצוקת התובלה, שהיתה עלולה להיות חריפה הרבה יותר בגלל המחסור במשאיות. הר־כבת עסקה, למשל, בהובלת גרעי־נים מכל הסוגים לבאכל ולמספוא. באוקטובר הובילה 73.000 טונות גרעינים, לעומת ב־30.000 טונות יותר מאשר החדש לפני כן. בנו־במבר הגיעה ל־80.000 טונות — ב־70 אחוז יותר מאשר בחדש שלפני המלחמה. הדבר התבצע על־ידי תיגבור המערכות העוסקות בהובלת גרעינים ועל־ידי ייעול הפריקה, בשיתוף פעולה עם המג־גורות. כמות הגרעינים הנוספת שהובלה ברכבת חסכה 3000 נסי־עות של משאיות בנות 10 טונות.

מיום פרוץ הקרבות עד סוף אוקטובר הובילה הרכבת 45.000 טונות דלק, בעיקר דלק תעופה לשימוש הרכבת האווירית. בחודש נובמבר נמשכה הובלת הדלק בקצב של 40.000 טונות, ב־30 אחוז יותר מאשר בכל אחד מן החד־שים הקודמים.

התקנת מסוף המכולות הרכבתי בבני־ברק, המוביל גם במוף נמל חדש לספינה ולפריקה של מכו־לות, הקלה את מצוקת המחסור במשאיות להובלת המכולות. בנמל אשדוד תקועות 3500 מכולות, שאין אפשרות להוציאן, ובנמל חיפה עומדות 2000 מכולות נוספות. בחו־דש נובמבר הובילה הרכבת יותר מ־1000 מכולות, לעומת 200—300 מכולות לפני המלחמה. כיום מו־בלות המכולות בשלכותן לבני־ברק ומשם הן יוצאות, כמות שהן, אל הלקוחות. אך בכוונת הרכ־בת להכשיר את המסוף בבני־ברק, בשיתוף פעולה עם חברת "צים" לפירוק המכולות במקום ולהבאת הטובין בלבד ללקוחות. מנכ"ל הרכבת מדגיש, כי לכשי־תגבר מערכת המשאיות להובלת תוכן המכולות מבני־ברק ללקוחות, אפשר יהיה להכפיל את כמות המכולות המובלות ברכבת ל־2000 בחודש. הנהלת הרכבת כבר הזמי־נה 100 קרונות נוספים להובלת מכולות ולדעת הנהלה היא הומי להגיע לכך, ש־50 אחוז של המכו־לות הנמצאות בשימוש בישראל יובלו ברכבת.

בתקופה זו במפלת הרכבת גם בהובלת פרי הדר לנמלים. אלא שכאן היא נתקלת עדיין בקשיים מסוימים. נתברר כי סבב הקרונות שהוקצו להובלת פרי, ואשר גרמו משום כך שהובלת מטענים היד־ניים אחרים, הוא עתה קשה יבים. לעומת זאת ימשה אחת בהובלת מטע־נים אחרים ושתי ימשות שהוכנו להובלת הפרי הסבב המוארך, פי שלושה לערך מן המתוכנן, גורם לבזבוז ומונע את ניצול הקרונות להובלות אחרות.

לדעת הנהלת הרכבת נגרמים העיכובים בגלל ההתארגנות לקויה של המועצה לשיווק פרי־הדר וה־סוג הנמלים. הקרונות נצלצים להמתין בבתי־האריזה יומיים או שלושה, בגלל בעיות באריזת הפרי ובארגון משלוחים לפי סוגים. וש־הייה נוספת של הקרונות נגרמת בנמלים. עתה נעשים מאמצים, בשיתוף עם המועצה לשיווק פרי הדר ורשות הנמלים, למצוא פת־רונות לניצול יעיל יותר של הר־כבת בהובלת הפרי. חרף העובדה שההובלה, בצורתה הנוכחית, איננה משתלמת עדיין, אין בכוונת הנהלת הרכבת לפי שעה לפרוש מתחום זה, משום שברצונה לשמור לעצ־מה דריסת־רגל בהובלת הפרי, לכ־שיגיעו ימים טובים יותר. עם זאת היא תתבע משני הגורמים האחרים היערכות ארגונית, שתב־טיח ניצול יעיל יותר של הקרו־נות, כתחליף למשאיות שהמחסור פוגע כיום במשק.

לעומת העלייה הניכרת בתובלת מטענים חלה ירידה מובנת בתנו־עת רכבות הנוסעים. כאז פרוץ המלחמה צומצמה תנועה זו ב־20 אחוז, כדי לאפשר הפניית קטרים, צוותים וזמן מסילה להובלות חיו־ניות של מטענים. אך גם בלאו הכי הצטמצמה תנועת הנוסעים בז־מן המלחמה כמעט למחצית. חרף התפוסה הנמוכה, שנגרמה בחלקה גם בגלל הגבלת תנועת האוטובו־סים אל תחנות הרכבת, המשיכה הרכבת במתן השירות לנוסעים. בהנהלת הרכבת מקווים, כי בהו־דגה אפשר יהיה להחזיר גם את תנועת הנוסעים להיקפה הקודם.

תקציב הפיתוח המיוחד שהוחל־טה הממשלה להעמיד מייד לרשות הנהלת הרכבת, ינוצל לתגבור יכו־לת ההובלה של מטענים. יירכשו 150 קרונות חדשים למטענים, 100 קרונות שטוחים, 20 קרונות להו־בלת גרעינים ו־15 קרונות־מיכל להובלת דלק. כן יירכשו שני קט־רים גדולים, עגורנים, פסים וציוד הדרוש לבתי־המלאכה, לרבות ציוד הקישור בתובלה מכולות. חלק מן הציוד כבר הוזמן באירופה, באר־צות־הברית ובקנדה והוא יתחיל להגיע לארץ בעוד כמה חדשים.

מאז קום המדינה היתה הרכבת בבחינת בן חורג של מערכת התח־בורה. בעשור האחרון, עת בלטה מגמת פיתוח ברכבות אירופה, הו־סיפה רכבת ישראל לדרוך במקום. שיעור ההובלות ברכבת לא עלה על 3.3 מיליון טונות ומספר הנוס־עים נע, בעשור האחרון, סביב 4 מיליון. גם רשת הרכבות הכול־לת 505 ק"מ מסילה ראשית ו־288 ק"מ מסילות ועקלתונים, לא הורחבה ודובר אף על ביטול המס־לה להדריה (החלטה שנתבטלה בינ־תיים)- רק בתקופה האחרונה, כאו־סר כשבר התעבורה היבשתית

עמד על הסף, החלו בכירים אב־לגו בחיוניות פיתוחה של הרכבת, כסולל חיוני לתעבורה בבכישים. מגמה זו הגיעה לפני כמה חדשים את סר ההתחבורה להכריז על הכ־רת בצורך בחיוניות פיתוחה של הרכבת ואף נקבעה תכנית חומש להשקעות בהיקף של 150 מיליון ל"י. במסגרת זו אושר רכש, בתוך מילווה קנדי, הכולל בין השאר 2500 טונות פסים, בעיקר לשיקום מסילת לוד־צלכה, 2 כסיסות וציוד הנדסי ממון; נרכש גם מנוף־גשר לסיבול מכולות בבני־ברק והוזמנו, במפעלי "פיאט" באיטל־יה, עשרה קרונועים לנוסעים.

לאחר שנים רבות של הזנחה, הוכיחה מחדש חיוניותה של הרכבת במלחמת יום הכיפורים.

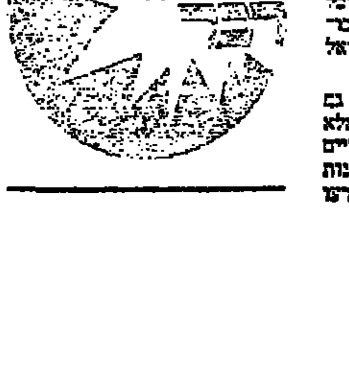

מנכ"ל "דלק" דורש
לגייס הסכומים הדרושים לקידוחי נפט

מאת דוד ליפקין

בהתחשב בתלותנו ביבוא דלק, הכרחי להחיש קצב הקידוחים ו־חיפושי הנפט. על הממשלה לפ־עול כיד לביצוע דו"ח ועדת הג־יאולוגים, בראשות פרופ' גינד־בורג, שהמליצה להתחיל ללא שהות בקידוחים באזורים שונים במדינה, בהשקעה של כ־200 מיל־יון ל"י — דורשה זו מעלה מנכ"ל חברת "דלק", עמנואל רסין, הפועל זה שנים לפיתוח תעשיית הנפט הישראלית.

דו"ח הגיאולוגים אושר על־ידי שרי האוצר והפיתוח ושני ה־משרדים כבר מטפלים בארגונו־מחדש של החברות העוסקות בחי־פושי נפט לחברת־גג אחת, ש־בראשה יעמוד דירקטוריון בהרכב כצומצם. רסין מציין, שחברת "לפידות" כבר קיבלה מקדמה כדי לחדש את קידוחי הנפט ונמסרו הזמנות לספקי הציוד. אם לא יהיה עיכוב בלתי צפוי, יוחל קידוחים בקנה־מידה גדול בתחילת 1974 והקמת הכל היא, שהמאמץ ה־יוסקע בכך בשנים הקרובות לא יכזיב.

תצרוכת הדלק בישראל, מציין רסין, עולה בקצב מהיר. בכיל־יון טון ב־1950, עת מנתה האוכ־לוסיה מיליון נפש, הגיע התצ־רוכת ל־8 מיליון טונות ב־1974, באוכלוסיה של כ־3 מיליון תוש־בים. פירוש הדבר, שהתצרוכת לאיש גדלה מטון אחד לשנה ב־1950, ל־2.75 טון לאיש השנה. כמו רוב מדינות אירופה, גדלה גם תלות משק הדלק הישראלי בספקים זרים ומרוחקים, שהתחלפו בהרבצת השנים.

בימי מתיחות אלה, מטעים מנכ"ל "דלק", לא איכזבו אותנו הספקים הנוכחיים. אבל עליית ה־מחירים הפכה את הדלק ממצרך עממי זול למוצר־מותרות. הוצ־צאות של המדינה לרכישת דלק גדלו מכ־100 מיליון דולאר לכ־400 מיליון דולאר ולכן לא היה מנוס מהעלאה מחירי הדלק.

אולם אין להסתפק בחיפושי נפט בלבד, סבור רסין. יש לה־פש מקורות אנרגיה אחרים, כדי לספק את הצריכה. לפני ימים מספר הוחלט על תיכנון הקמת אנרגיה גרעינית חשמלית. תיכנון התחנה והקמתה יימשכו כשמו־נה עד עשר שנים, כך שבראשית קנות השמונים אולי יסופק כבר חלק של החשמל על־ידי כוח גר־עיני. מתנהל גם מו"מ על הקמת במכון ישראלי לאנרגיה. לדעת יו־זמיו, חייבים להימנות עם מייסדיו גופים כמכון ויצמן לבדע, הוועדה לאנרגיה אטומית, אוניברסיטת תל־אביב, הטכניון בחיפה, חברת החשמל ומכון הנפט. תפקידו של מכון חדש זה יהיה לרכז ולדור־בן את המחקרים לחיפוש מקורות אנרגיה.

רסין מגלה אופטימיות לגבי מציאת מקורות אנרגיה נוספים. הוא מציין, שיש בארץ אנשי־מדע מעולים בתחום זה והם יוכלו, בכוחות משותפים ובמימון מת־אים, למצוא פתרונות לבעיות ה־ניצבות לפנינו.

קרחת הנפט אחוזה בעולם מילה, ובמדינות אירופה במיוחד. כשם שמדינות מסויבות באירופה לא היססו להסיל אבברגו על יצוא סחורות שנרכשו ושולמו על־פי הסכמים חתומים, כך לא היססו מדינות ערב לנצל את תלות לקוחותיהן בהן, כדי לכפות תנ־אים סחטניים. מדינות אירופה, מצ־יין רסין, הייבאות יותר מ־700 מיליון טון נפט ממדינות ערב בשנה, בכודדים שתתייקרו פי שלושה בשנתיים האחרונות. מחיר טונה נפט בנמל אירופי הוא עתה 60 דולאר. לעומת 18—20 דולאר לפני שנתיים, דהיינו הוצאה נו־ספת של מיליארדי דולארים. ואין זה עדיין סוף פסוק.

כבב זה יאלץ את מדינות אירופה, בעלות הרמה הטכנית והמדעית הגבוהה, לחפש אלטרנ־טיבות לדלק בייצור חשמל, כגון כוח גרעיני, פחם, כוח הידראולי, כוח גיאות ושפל של נהרות וכ־כו. אין לשכוח, כמו כן, כי יש באירופה אוצרות פחם גדולים. כרייה פחם לא השתלמה כל עוד היה הדלק זול. אולם נוכח מחירי הדלק עתה, כריית פחם הפכה ל־כדאית. כה עתה, עלבד מתמנועתיה הטרמיות, אפשר לעבד מהפחם גם כוצרי־לואר.

יש להניח כי הנפט אינו מונו־פול של מדינות ערב. לפי הער־כתם של גיאולוגים מפורסמים מגיעות הרזרבות הידועות של דלק בעולם לכ־70 מיליארד טון, מזה 60 אחוז במזרח התיכון, המספק לפי שעה רק 35—40 אחוז מתצ־רוכת הדלק של השוק העולמי.

בהתחשב בתצרוכת השוטפת הנו־כחית ובעלייתה הבלתי פוסקת, יש להניח כי כמויות דלק אלה יספיקו עד שנת 2000. ברם יש לשער כי מאמצים בהתייצלאים בחיפושי נפט ובקידוחים ברחבי העולם יביאו לגילוי כ־100 מיל־יארדי טונות נוספים. על סמך מחקרים יעדיים יתחלקו הללו, מבחינה גיאוגרפית, כדלקמן: 15 אחוז במזרח התיכון, 15 אחוז בארה"ב, ו־70 אחוז הנותרים ב־אזורים שונים בעולם, מזה אחוז ניכר בברית־המועצות.

ניצול רזרבות הדלק שבים ה־צפוני ובאלסקה יביא גם הוא לאספקת כמויות גדולות של דלק לשוק העולמי. לפי שעה, עד ש־יתגלו מקורות אנרגיה אלטרנא־טיביים — מדגיש מנכ"ל חברת "דלק" — כדאי שיונהגו הגבלות וקיצוצים, כדי להקטין את הת־לות בספקים הערביים. יבוא יום וספקים אלה יגיעו לכלל מסקנה, שהם כורתים את הענף שעליו הם יושבים. ראיה לכך הוא מוצא בעובדה, שלוב ועיראק הכחידו, כי אינן מוכנות להגביל את תפו־קת הנפט ולהתחמם בו בכבשן.

לגבי ישראל, מדגיש רסין, מחי־יב המצב בתחום הכלכלה הדלק להפעיל מדיניות של הגבלות וי־קיצוצים. באמצעות הפחתת הר־כבת ליום בשבוע, קיצוץ צרוכת החשמל וכו', אפשר יהיה לחסוך כמיליון טונות דלק לשנה, כך שכמות הדלק שתצרוך המדינה ב־1974 לא תעלה על זו של 1973.

דרוש שינוי של השיטה החברתית

מאת מיכאל קון

ועדת החקירה יבררו את מהות המחדלים והשגיאה שגרמו ל־זוועת יום הכיפורים. הן לא יבררו את הסיבות העמוקות שגרמו ל־כך שיופיעו אצלנו מחדלים ו־שגיאות הנלווים לסכן את עצם קיומנו. כל הרואה בפנת סקרה מעין "פנצ'ר" סכני, מינהלי ו־אירגוני — כאילו לא הוג מבעל הקסמים שהביא לכך, ולא יכיר באומה, כי הכשלון הוא כשלון התשיבה המפוסל הישראליים, ולא כשלון מנגנוני המודיעין, המלח־מה והמכמל.

לפני כל נסיון להשוף את בקור הרע הרבה לציין, שבמלחמה ארורה זו נתגלו לא רק פירות הסתאבות והדרדרות כי אם גם נופתים של התעלות נפלאה, גי־לוי הגבורה, הסולידאריות, הי־חבורות וההקרבה העצמית היו מרשימים ודראמאטיים בקרב. אד־לם הם היו מרובים גם בעורף: רבבות אורחים, מכל הגילים — ו־מכל העדות, גילו באורח ספונטאני רצון עז לשאת בעול ולהתחלק בהאבק המשותף (ראה, בין היתר, ההגדבות תושבי ביר־עם ואיקרית!). גילויים אלה מו־כיחים מה עצום הצורך שיש ל־בני־אדם להתעלות כעל לצרכיהם האגוכיים, להיות חלק מן הכלל, שותף למפעל קולקטיבי. צורך זה חזק כמו הרצון להישאר בחיים, ודאי שהוא חזק מן הרצון להר־בות נכסים, התלכדות עם ב־פשיסה בשותפות מלידה ובונה מדינות. אולם אלו מתכוכשות ונופלות עם התעוררות רגש ה־ליכוד והשייכות, עם הופעת הגי־בור.

ניכר זה נגלה בתוכנו מוכן, וגילויו הביאו אותנו לכשלונות רבים בעבר. אלא שקברניטי ה־חברה היו סומים ועיוורים ל־גביהם. כפי שבמצרת המדינה הי־הה עיוורת עתה לגבי האותות המבידע שסיפק לה המודיעין ב־שפע. הלך־הרוח היה כזה שכל כי שבא להתריע על הסכנה הוח־זק כבוגד וכפורש מן הכלל, ו־קולו, אפילו הושמע, לא נשמע.

כל מי שגדל בארץ הוא זוכר, שלמעשה הבנייה והפיתוח קדם בעבר הזון אנושי הברתי. הקי־בוץ והמושב לא הומצאו כדי לסתות יעילות ופריון מעבדי ה־אדמה, אלא כדי ליצור מסגרות־חיים טובה יותר הנולכת יותר את אמונת־המידה המוסריות של אנ־שים רבים. ההסתדרות העובדים לא נוסדה כאיגוד־מקצועי, שכל משימתו לאלץ את המעסיקים להגדיל את שכר העובדים. היא נוסדה כחברת־עובדים, שמטרתה להקים כלים חברתיים ולאומיים, המיועדים לשפר את איכות ה־חיים תוך פעולה משותפת. הסת־דרות המורים, אגודת האינג'ינרים והארכיטקטים והאירגונים אחרים היו עוסדים בעבר בבעיות של הזכות ושיכון לפחות יותר מאשר במאבקים לשיפור תנאי חבריהם (שלמעשה נתגלו כשיפור התנאי קבוצת־צמרת, על השבון חברי־הם).

התמונה חל לאחר תקופת הצבא שבאה עם תום מלחמת העצמאות. היש מאד גילו אורחים ואירגונים שונים כי המדינה איננה רק מס־רה לאמיתית אלא גם מקור לאו־שכוב של הכנסות והטבות. מע־שה הפיתוח הקצוב והמהיר יצר בחברה הישראלית שכבה, שהלכה ונתעשרה מן הכבלה הלאומי ו־שהחלה מזהה את טובה ההנאות עם טובת הכלל. שכבה זו בפצאה קשורה בברית אמיצה עם ה־מימסד השלטוני.

למרבה האירוניה קרה הדבר דווקא בתקופה שבה הופיעו סד־קים רבים בחברה הרכושנית ה־מפותחת ביותר בעולם — הספקות לגבי יעילותה ואיכותה האנושית. בשעה שהלכו והתרבו מבקרי ה־שיטה הקאפיטאליסטית בארצות הקאפיטאליסטיות, דווקא או גב־חרה היא כתחליף למודל החברתי שהנחה את מעשה הקמת הישוב העברי בארץ־ישראל, והמירה זו נעשתה בידי נושאי דגל הסוד־ציאליזם והסולידאריות החברתית.

היחס הפאטרנאליסטי של ה־מימסד לעם הביא לכך, שהציבור ראה במרשיעה של הצמרת החבר־רתית את תרבות העם, הסיל על החברה ועל המדינה את מידת המנטאליות והשקפת העולם שלו. מנטאליות זו היתה מקור האיבון ההשמרנות שהופיעו בתוכנו ב־הדרגה, ונתחזקו עד מאוד לאחר מלחמת ששת הימים. מעולם לא היה טוב כל־כך לצמרת החברה הישראלית כבתקופה זו שבין שתי המלחמות, וסבעי הדבר שנאחזה בהשקפה האומרת: "טוב לי ב־מקום שאני יושב בו" (משה דיין). "הזמן פועל לטובתנו".

השיטה ההברתית הביאה בין ה־שאר לפריחתם של מיתוסים הס־רי בסיס ראציונאלי. הציניות, ה־ביטוי והאנוכיות הייבו "שקיפת ברוח הלעוסה הצם בסיסמאות ו־בנוסחאות שנהרנקו מכל תוכן, אך קודשו כבלתי ניתנות לביקו־רת ולערעור. ייצור ה"קודשים" למיניהם פרח לאחר מלחמת ששת הימים, הנכסים שהכל היה ל־והר עליהם לשם השגת שלום (או לפחות לשם התקרבות אליו) קוד־שו בהסכמים שבלקחו מן ההיס־טוריה "ההיית" (לעתים בניגוד מסולע לאמת ההיסטורית ולירוח הדת היהודית!). עקרונות כל מדיניות ריאליסטית נדחו בניגוד קים של בגידה בעקרונות הלאום והדת. ובאותה שעה נדחק הרצון לשלום לקרן־זווית מפני הרצון לשמור על הנכסים שנרכשו ב־מלחמת ששת הימים. מבלי משים חדלה המחשבה הישראלית להיות ראציונאלית וריאליסטית והפכה לנערבה במיתומניה כסוכנת. מי־תוסים אלה תיארו לנו את עצמנו כבלתי ניתנים לפגיעה, כגיבורים ללא חת וללא דופי, כצדיקים ב־כל תג ופרט של מעשינו, ואת הערבים ושאר גויי העולם כ־סונאי־ישראל, כציניקנים וחסרי מצפון וכרשעים ללא תקנה, מי־כאן ההסברים שמדיניות ארצות העולם מבוססת על אנטישמיות ומדיניות ארצות ערב מבוססת על טמטום והשחלות כחולנות. מכאן גם המסקנה הפשטנית, שאם "ה־ערבים" שונאים אותנו, הרי שכל מה שיעשו יהיה מכוון אך ורק להשיג את השמדתנו. ושלעולם לעולם לא יהיו מסוגלים להגיע לשלום אתנו. ואם גם יגיעו — לא יהיו מסוגלים לקיימו ולכבדו.

האם יש צורך לעשות הקבלה בין דרך־השיבה זו, הרגשנית ו־הבלתי־ראציונלית, לבין השיבתם של עמים בלקאנים או קור־קאזיים לפני שהשליטו זה עם זה וגיכסו את גבולותיהם?

אין מנוס מן המסקנה, שבה ב־שעה שארצות ערב התקדמו מ־בחינה טכנית, צבאית והשיבתית — אנו נסוגונו נסיגה מסוכנת. חיוני הוא לנו לשנות מיסודה את השיטה החברתית ועל־ידי כך את אורח ההשיבה ואת דרכי חיינו יום־יום. כי כל כוחנו וכל עצמתנו גלומים לא במשאבים כי אם באיכות האדם. ואיכות האדם נקבעת על־ידי איכות מבנה ה־חברה ואיכות חייו בסביבה ה־מעוצבת על־ידו והמעצבת אותו.

תבעו!

לכונן מיד
ממשלת חרום לאומית
שתנהיג את העם
בימים הרי גורל אלה.

שיקולים מפלגתיים
צרי אופק של המערך והלכוד
הכשילו יוזמתנו זו.

לא ויתרנו!

נפעל לכינון
ממשלת חרום לאומית
מיד לאחר הבחירות,
שתתיצב בראש המערכה
להשגת
בטחון ושלום.

חזק כוחנו!
חזית דתית לאומית
המזרחי־הפועל המזרחי

...ליך — העומד להצביע בעד הליכוד

...החלטת להעניש את "המערך"
...למה תעניש את עם ישראל?

"הליכוד" התנגד להפסקת־האש ורצה בהמשך־המלחמה.
"הליכוד" התנגד לגמישות בשיחות הקילומטר ה־101.
"הליכוד" ינסה לטרפד את ועידת־השלום בג'נבה.
בתנאים אלה, האם התשובה למחדלים הנוראים של "המערך" היא הצבעה בעד חידוש מיידי של המלחמה?

*

צמרת העבודה נמנעה מלחשוף את אופיו זה של הליכוד; אין פלא.
המערך, על ידי מדיניות דיין וגלילי ביצע את מדיניות־הסיפוח השאנן, העיוור לסכנות והמורדים־כתנות.
המערך קשור לליכוד בהסכם אי־פתיחת־הרשימות (הסכם שנדחה במישאלי דעת־קהל ע"י רוב־רובו של הציבור).
דיין (מן המערך) וכרון (מן הליכוד) הסכימו שלא לגלות את האמת זה על זה, וזה על מפלגתו של זה.

*

הברירה איננה רק בין הרע לרע־יותר!

"מוקד" קורא ליוזמה ישראלית למען שלום. ההודעת הקפדה של הפדרי־בשיחות שיבגנו סכנת־מלחמה, אך נכונה לוויתורים של יוקרה ושטחים.
"מוקד" אינו מבטיח שיוזמה כזו הביא מיד שלום. אך הוא סבור כי תועלתה רבה בכל מקרה: היא תמנע בידוד מדיני, תחליש את רצון־המלחמה של האויב, ותגביר את אהדת דעת־הקהל בעולם.
יוזמתנו לא תפחית אלא תגדיל את דריכותנו להגן על בטחוננו וזכויותינו!
"מוקד" יקריין בחות צלולים ודעיונות נאורים בכל חלקי־הציבור והיהודי יכביד על הגמייה לשתפם בתוך מפלגותיהם.

לכן, אם החלטת להעניש את "המערך" — למה תעניש את עם ישראל?

*

מעולם לא עמדת בבחירות־לכנסת בפני ברירה כה חדה המורכבת מ־3 אלטרנטיבות וסימניהן:

האותיות לחידוש האש והמלחמה הן חל טעם
האותיות לאפס־מעשה ולהמתנה סבילה למלחמה הן אמת
האותיות ללחץ למען יוזמת־שלום ישראלית הן קב

מוקד

התפקד לעזרת **מוקד** (גזור ושלח לת.ד. 100 ת"א)

☐ מבקש חומר הסברה ☐ מוכן לבוא לחוג בית
☐ לארגן חוג בית ☐ לפעול ☐ לעזור ☐ לתרום סך......
באזור ת"א התקשר ביום לטל' 58161, 58269, 292001, 286904
וביום ובערב לטל' 287180

שבת, 8.12.73, בשעה 10.30 לפנה"צ, ברח' ברנר 21 ת"א, כנס מסבירים ופעילים של "מוקד" שימשך עד שעות אחה"צ.
אנשי הקשר בקיבוצים — מוזמנים.

הסתדרות הפועלים החקלאים
המרכז החקלאי
365

בשדות ישראל

עובדות ולקחים מימי החרום

מלחמת יום הכיפורים שבאה עלינו כחסף, הרעידה את אדמת ישראל על כל יושביה והעמידה במבחן את אשיות חברתנו — קיומה, כלכלתה ורמתה המוסרית והלאומית. ילדינו והחיילים הצעירים בלמו בגופם בגבורה ובמסירות נפש את התנופות האויב עד שהופיעו המילואים וביחד העבירו את המלחמה לארצות האויב.

ילדינו הצעירים בני 13—17 מילאו בכשרון ובהצטיינות את מקום המגויסים מהמשקים. שמרו על החי והצומח, אספו את היבולים התנובה בלול וברפת, בשדות ובגנים, ובתוצרת החקלאית, הזינו את הלוחמים בחזית ובעורף. אלה ואלה מציינים את דמותה ותדמיתה של ההתיישבות העובדת.

בשהיים צלה המשקל שלנו בישראל ובעולם: ראשית, במלחמת הגבורה, באחוות הנשק ובהקרבה עצמית למען קיום המדינה. דבר זה צלה לתנועה הקיבוצית והמושבית באבדות בנים יקרים, שהשאירו אחריהם שכול, אלמנות ויתומות, שאין להם ניחומים. עשרים וחמישה אחוז של הקרבנות היקרים, שעל מספרם הודיע צה"ל, באו מקהילת ישראל. מהמשקים שלנו.

שנית, התוצרת החקלאית, הגיעה ללא הפסק ללוחמים ולכל האוכלוסיה, על־אף הגיוס המקיף באדם ובכלי־הרכב. תוצרת זו בכמותה, טיבה ומחירה הנורמליים, שמרה על יציבות הרוח בחזית ובעורף.

להלן פרקים אחדים מעבודת המטה החקלאי — מטה החרום בימי המלחמה:

התארגנות מטה החירום

לאחר פרוץ מלחמת יום הכיפורים הוקם מיד במרכז החקלאי מטה־חירום. כגוף עליון להתיישבות כולה במטה, שפעל במסגרת מוגדרת המחלקה להתיישבות, היו מוצגים נציגי כל הגורמים בהתיישבות. לרבות התנועה הקיבוצית והמושבית, וכן נציגי המועצות האזוריות והתעשיה הקיבוצית, האיחוד החקלאי וההתאחדות האיכרים.

המטה היה גוף מתאם בין ההתיישבות לבין הגורמים הממשלתיים השונים ופעל בקשר הדוק עם משרד החקלאות, תכליתו היתה, לטפל בכל הבעיות המתעוררות בהתיישבות עקב המלחמה ולפתור אותן, כגון ייצור, מימון, בעיות המשק, ענייני בטחון. קשר עם צה"ל ומוסדות הבטחון ועניני הועדה העליונה למל"ח, סיוע ושיקום למשקים שניזוקו. בעיות כוח אדם וגיוס מתנדבים. ענייני תעשיה, מימון וכספים. מועצות אזוריות. קשר עם ההסתדרות והפצת דף אינפורמציה יומי.

ייצור ושיווק

חרף המחסור החמור בכוח־אדם ובאמצעי תובלה, התארגנה ההתיישבות כהה, כדי שהייצור ואספקת התוצרת יימשכו והגיעה בכוח היצור ההיה כימבאלית הן במשק החקלאי והן בתעשיה ובמפעלים האזוריים.

„תנובה" התארגנה לימי חירום לסיפקה בשפע לשוקים ארבעה סוגי תוצרת חלב בסיסיים (גם שפות חיים), כדי שלא ייווצר מחסור בגלל ירידת התפוקה במחלבות.

בגלל גיוס מיכליות החלב על נהגיהן נוצרו בעיות של הוצאת חלב מהרפתות בדרום. אולם עד מהרה נפתרו הבעיות ו„תנובה" סיפקה כל יום חלב טרי מלוא הצריכה.

המטה פעל להבטחת סדירה של גרעינים, זרעים ודשנים, למשקים ודאג לנחזור עופות ואורזים למשחטות כדי להפעילן במידה מירבית. לשם כך הוכרזו המשחטות כמפעלים חיוניים. כדי להתגבר על עודפי הודים והפטמים מוסב על שחיטה מוגברת של הודים והבנת מלאי גדול בקירור.

תובלה

בעית התובלה היתה קשה מאד. כ־75 אחוז מכוח התובלה גוייס והמחסור במשאיות שיבש את בעיות הייצור. האספקה והשיווק. קשיי התובלה הלכו והחמירו ביחוד עם התחלת עונת הקטיף והצורך להוביל את הפרי לבתי האריזה ומשם לנמלים.

המחסור בתובלה הכביד מאד על היצוא שהעונה שלו מתחילת בחודש אוקטובר.

כדי להקל על הקשיים בהובלת הפרי הוצמדו משקים לבתי האריזה הסמוכים להם ועדיפות ראשונה להפעלת יתר ניתנה לבתי־האריזה הסמוכים למסילות הברזל. כן נוצלו טרקטורים גדולים ועגלות להובלת כותנה ולהובלת המיכלים לנמלים מבתי האריזה האזוריים הנמצאים בסמוך סביר.

הובלת גרעינים נעשתה בחלקה ברכבת, וההתחנה הקרובה ביותר למשקים בעשתה ההובלה בכמויות.

המצב בתובלה השתפר כשהתחילו להגיע המכוניות שהוזמנו מחו"ל.

יצוא חקלאי

חרף המחסור בכוח אדם וברכב, בוצע בחודש אוקטובר היצוא של תוצרת חקלאית טריה כמתוכנן בזכות ההתארגנות המהירה של כל הגורמים. כן נשלחו כמויות גדולות של יצוא כללי, כמו דגים, פירות, כבדי־אווז, ביצי רביה, אפרוחים ועוד. נשלחו כ־35 טונות ביום דרך האוויר ואלפי טונות באניות קירור. באותו חודש נשלחו לאירופה ולארה"ב יותר מ־10,000 טונות מוצרי פרי הדר וגננות. היצוא של חברת „אגריסקו" באוקטובר השנה לעומת אוקטובר אשתקד הגיע ל־360.000 דולאר.

היות והמלחמה פרצה בתחילת עונת ההדרים נעשתה היערכות לקטיף הפרי. הפעלת בתי האריזה והובלת הפרי לנמלים. אך המחסור בתובלה הכביד מאד. חסרו גם אניות בנמלים. המשקים נקראו להתארגן בכל דרך אפשרית להובלת הפרי. לרבות הובלה בטרקטורים. נעשו סידורים להובלת פרי ברכבת ולשחרור אנשים לבתי אריזה. המצב הוקל כאשר רשות התחבורה הקצתה 20 מכוניות להובלת הפרי.

כוח־אדם ומתנדבים

אחד התפקידים החשובים של המטה לשעת חירום היה הטיפול בבעיות שנבעו מהמחסור בכוח־אדם ובגיוס מתנדבים לעזרת המשקים. המרכז החקלאי ריכז את פעולת ההתנדבות בתיאום ובקשר הדוק עם המטה על שירותי ההתנדבות, משרדי החקלאות והעבודה והוועד הפועל של ההסתדרות.

גיוס המתנדבים נעשה בשלושה מישורים: מתנדבים תושבי הארץ, נוער הגדנ"ע ומתנדבים מחו"ל. המתנדבים רוכזו על ידי המחלקה לנוער וחה"ל במקומות בסביבות המשקים. שבהם עבדו בעבודות קטיף האוהדת כ־23,000 בני נוער.

מלבד אלה אורגנו מאות בעלי מקצוע ושומרים למשקי הצפון. המתנדבים רוכזו במרכז החקלאי ונשלחו למשקים שהזמינו מתנדבים.

מאז מלחמת יו"כ עד סוף נובמבר יצאו כ־1500 מתנדבים לישובים חקלאיים, בהם כ־300 בעלי מקצוע וכ־300 שומרים.

עזרה רבה למשקים באה מתלמידי הכיתות הגבוהות בהתיישבות. בחלק מהמשקים נפלה עיקר העבודה עליהם. התלמידים שוחררו מהלימודים בימי מלחמה. בתוך כך פנה המרכז החקלאי למשרד החינוך להבטיח, שההסדר לגבי הלימודים לא יפגע בתלמידים הנוגעים בדבר.

בטחון

בתיאום עם התנועות טיפל המרכז החקלאי בשאלת ריתוק אנשים במשקים באיזורי הקרבות ונקבעו אנשי קשר עם הצבא כטעם המועצות האזוריות.

בגלל ההפגזות המאסיבית על ישובי הגולה הושגה הסכמת משרד הבטחון שהמשקים יבצעו בעצמם את התיקונים במקלטים ויקבלו החזרה את ההוצאות לפי חשבונות מאושרות על ידי הצבא במקום. הוא הדין לגבי ריתוק המקלטים. כן נעשה טיפול בהבטחת זכויות חברי המשקים המשתחררים מהצבא.

התעשיה הקיבוצית

לפי אומדן איגוד התעשיה הקיבוצית, היה אחוז המגויסים מהתעשיה לצבא הגבוה ביותר בין כל המשרתים מהסקטורים התעשייתיים.

התעשיה הקיבוצית ביקשה מבנק ישראל עזרה דחופה למימון הוצאות הון־חוזר בסך 50 מליון ל"י, אך היא קיבלה רק 10 מליון ל"י בריבית של 17 אחוז.

מימון

בעיית המימון היתה אחת הבעיות הקשות בהתיישבות. המלחמה פרעה את מערכת המימון במשקים בגלל התערערות מערכת השיווק. שיתוק חלק גדול בתעשיה במשקים והצורך לשלם את ההתחייבויות. בעובה שההכנסות פחתו ותשלומים לא נכנסו בגלל המרורודים וגידול ההוצאות עקב המלחמה.

לשם טיפול בכל בעיות המימון, הוצג כספים ואירגון חלוקתם בין המרכזים. הקים מטה החירום ועדה מורכבת מנציגי הקרנות והארגונים האזוריים של ההתיישבות.

שיקום ופיצויים

המרכז החקלאי טיפל. בתיאום עם משרד האוצר, משרד השיכון והסוכנות היהודית, בענייני שיקום והסדר פיצויים לגבי משקים שנפגעו עקב פעולות האויב בהם ונקבעו רכזים לנזקים חקלאיים באזורים.

ראויה לציון העזרה החיונית של המועצות האזוריות בגליל, וביחוד של מועצת עמק הירדן. ואת חלקם של הקיבוצים הוותיקים בגליל ובעמק הירדן, שאירחו את המשפחות המפונות.

המטה פעל לזירוז בדיקת השדות על ידי צה"ל, לאיסוף היבול של תפוחי אדמה, לתיקון רשת החשמל, המים ובתי המגורים ונצ־

שות הכנות לבניית לולים חדשים.

מלחמת יום הכיפורים זיעזעה לא רק את מתיישבי רמת הגולן, שנאלצו לפנות את ישוביהם בשיצומה של המלחמה, אלא גם את כל ישובי הגליל העליון ועמק־החולה שסבלו מהתקפות חמורים המתגלים בגבול הלבנון. לישובים אלה שניזוקו יש להקדיש עתה את מירב תשומת הלב כדי שיוכלו בטווח ארוך לחזור לבסיס של ייצור תקין בכל ענפי המשק. עזרת המתנדבים לישובים אלה היא חיונית ביותר.

הצורך: צבי מגן

המתנדבים לעזרת הישובים באים מכל שכבות הציבור

חיילים משוחררים בין המתנדבים לשמירה

מאת סופרנו

רק 20 חדשים עברו מאז כינוס המרכז החקלאי והועד הפועל של ההסתדרות בימי רגיעה את פעילי־ההתנדבות לספר, הביעו להם ולרבבות המתנדבים הוקרה על עזרתם למשקים בעת מצוקה והודיעו על „סגירת" מפעל ההתנדבות. הנה שוב נענו במלחמת יום הכיפורים אנשים רבים מכל שכבות העם והתנדבו לעזור למשקי־הספר.

אחד התפקידים החשובים של המטה לשעת חירום, שהוקם במרכז החקלאי מיד אחרי פרוץ המלחמה, היה גיוס מתנדבים וטיפול בבעיות כוח־האדם בהתיישבות. התפקיד הוטל על חבר המטה ישראל גלילי.

כבעל נסיון מהטיפול בהתנדבות בארבעת השנים 1968—1971, אירגן גלילי את פעולת ההתנדבות להתיישבות, ובפגישות עם אפרים שילה ממשרד החקלאות ועם אשר הלירן, הממונה על שירותי ההתנדבות, הוחלט לגייס בשלב ראשון מתנדבים בעלי־מקצוע למשקים.

במרכז החקלאי רוכזו המתנדבים, בעיקר בעלי מקצוע, והופנו על־ידי המרכז לשירותי ההתנדבות למשקים שהודיעו על הצורך במתנדבים. בדרך זו נשלחו כל שבוע מאות בעלי מקצוע למשקים.

נוסף למתנדבים שאורגנו על־ידי גופים ציבוריים, באו הרבה מתנדבים, ביוזמתם הם, לפי פניית המרכז החקלאי באמצעות העיתונים ושירות השידור.

בחודש אוקטובר יצאו כמעט יום יום בעלי מקצוע לקיבוצים ולמושבים. בין בעלי המקצוע היו טרקטוריסטים, מכונאים, מפעילי־קטפות, רפתנים, דייגים, מסגרים, שרברבים, חשמלאים, נגרים, טבחים, רופאים, אחיות ושומרים.

מתנדבים לשמירה אזרחית בישובי־ספר

המרכז החקלאי מארגן את יציאת המתנדבים לשמירה לשבוע ימים, בתיאום עם שירותי ההתנדבות ועם הועדה המרכזת של ההסתדרות.

בשל הצורך בתיגבור השמירה האזרחית בישובי־הספר, יצאה הועדה המרכזת בקריאה לעובדי ציבור ולעובדי המדינה, סטודנטים שירות, להתנדב לתפקידי שמירה בישובים המסוגים כישובי־ספר. מועצות הפועלים בערים ובמושבות ומועצות ההסתדרות, נתבקשו לפעילות בתחום ההתנדבות למשקי הספר.

ואכן, היתה היענות של מועצות הפועלים שאירגנו מתנדבים בישוביהם.

המתנדבים באים כמעט מכל שכבות הציבור, בהם בעלי מקצוע משלים, שהם חיוניים מאד במשקים שנושאי התפקידים שלהם גוייסו לצבא. המשקים הביעו הערכה מרובה למתנדבים בעלי מקצוע ושומרים.

בין המתנדבים לתפקידי שמירה אזרחית היו פרצים מאנשי אוניברסיטאות, שופטים ועובדי בתי המשפט, עובדי משרדי־הבריאות, האוצר, השיכון, העיתונות, עובדי מע"צ ועובדי עיריית תל־אביב. חברי מועצות הפועלים ועובדי הועד הפועל ומתנדבים בודדים.

חיילים משוחררים מתנדבים לשמירה

אגוד החיילים המשוחררים בישראל ואגודת משוחררים משירות קבע בצה"ל, פנו לחבריהם להתנדב לשמירה בישובי־הספר שבהם קיים מחסור חמור בכוח־אדם בגלל גיוס חבריהם לצה"ל.

בפנייתם הזכירו ארגוני הלוחמים להבריקם את חובת הסולידאריות של הלוחמים עם חברי המשקים היושבים בגבולות־המדינה.

המתנדבים מבוטחים כנגד תאונות. מעת היציאה אל המשק ועד לחזרה ממנו, וכנגד פעולות־איב או שימוש בנשק. היציאה למשק היא במחזורים בני שבוע, היינו יציאה בכל יום ראשון וחזרה ביום ראשון שלאחריו; אולם אפשר להתנדב ליותר ממחזור אחד. הכלכלה והלינה הן על חשבון המשק המארח.

תלמידים יוצאים לשירות לאומי בישובים

מאז פרצה המלחמה עבדו אלפי גדנ"עים במשקים, רובם במושבים. בחודש נובמבר חודשה על־ידי משרד החינוך פעולת השירות הלאומי של בני כיתות י"א היוצאים ל־10 ימים לישובים. בשנה שעברה עבדו כ־10,000 תלמידים בישובים במסגרת השירות הלאומי.

נחוצים מתנדבים גם אחרי הפסקת האש

עם הזולתה של הפסקת האש בחודש נובמבר, פחת מספר המתנדבים; אולם הצורך במתנדבים בעלי מקצוע ובמיוחד במתנדבים לתפקידי שמירה. לא פחת. שכן חברי המשקים הצעירים שגוייסו, ושעיקר עבודת־המשק היה מוטל עליהם, עדיין לא שוחררו מהצבא.

המציאות מוכיחה, שהמצב המדיני והבטחוני שנוצר לאחר המלחמה בתנאי יסוד להנחה, שגם אם הפסקת האש תתייצב אין לצפות לשחרור מהיר של המילואים וקרוב לוודאי שחברי המשקים שגוייסו ישרתו בצבא תקופה לא קצרה.

מאידך יש להביא בחשבון שעבודה החקלאית קשורה בעונות. יתכן שבעונת הקציר ישרור שלום בגבולות והפסקת האש תתייצב עד אפשרות לשחרר מגוייסים; אולם כדי לקבל יבולים בקיץ צריך לזרוע ולנטוע בסתיו ובחורף. לקטוף פרי־הדר ולשלוח אותו. מה גם שאוכלוסית הארץ זקוקה כל יום לתוצרת טריה של ירקות ומוצרי־חלב.

מקרים, שרוח ההתנדבות שהקיפה את כל שדרות הציבור בתקופת המלחמה. לא תיפוג גם בתקופת החירום של אחרי המלחמה הציבור יחוש את החשיבות של ההתנדבות לעזרת משקי־הספר.

מסורת ההתנדבות נמשכת

מפעל ההתנדבות לספר נפתח ראשונה בשנת 1968 ביזמתן של ההסתדרות הכללית וההסתדרות החקלאית. מפעל ציבורי רב־ערך זה נמשך עד סוף שנת 1971. לאחר שהצליח לברוך ולהקיף במצווה זו כ־40,000 איש ואישה שהתנדבו לעזרת 33 ישובי־ספר, מושבים וקיבוצים.

לאחר שהושגה הפסקת אש ומלחמת ההתשה נסתיימה הוחה רגיעה בגבולות. שופר מצב המשקים; הביקורים והשלמת הרגיעה המרופכת נתנה אותותיה החיוביים בתוספת כוח־אדם וכמו רב של נוער. שירות לאומי ומתנדבים מחו"ל, שבאו על צרכי הישובים בכוח־אדם. לכן הוחלט אז להפסיק את המפעל.

מתנדב אמריקאי בפרדס

20 ארגונים וגופים ציבוריים, שהצטיינו במפעל ההתנדבות לספר, קיבלו תעודות־הוקרה בכינוס ארצי של פעילי ההתנדבות. בו סוכמו ארבע שנות־ההתנדבות.

באותו כינוס הועלתה על גם מכירת המתנדבים שהרשמה ל־33 ישובי־ספר כרבע מיליון ימי־עבודה ולילות שמירה; אך למפעל ההתנדבות היה ערך גדול הרבה מעבר להגשת העזרה.

יש לציין, שאפילו בשנת הרגיעה 1971 התנדבו כששת אלפים איש לעבודה ב־26 ישובי־ספר. מהם 19 קיבוצים ו־7 מושבים.

בעיני המשקים שהיו פעילים במפעל ההתנדבות הביעו הקוות. שאם המצב יחייב זאת ויהיה צורך לחדש את ההתנדבות. תמצא הקריאה הד חיובי בלב רבבות. לצערם של רבים, כבר זה לא איחר לבוא.

מלחמת יום הכיפורים הביאה תלאות ומצוקה על יושבי הצפון ותנועת ההתנדבות לישובי־הספר הדרימה; כבר אז כן עתה נענים רבים בלב שלם ובנפש חפצה לקריאה להתנדב.

מפי המתנדבים

מדי יום ראשון בבוקר, מאז פריצת מלחמת יום־הכיפורים, מתכנסים המתנדבים בבית־המרכז החקלאי. הם מקבלים תדריך על השיפוצה של העבודה עתם יקבעו בישובי הצפון, אם בשמירה ואם בעבודות מקצועיות או בכל עבודה הדרושה למשק.

המתנדבים, הנמצאים תחת הרושם שהם ממלאים משימה חשובה ועוזרים לישובי־ספר ברגעים קשים, מקבלים שקית עם „צידה לדרך" ויוצאים באוטובוסים, בלוויית איש המרכז החקלאי, לישובים הזקוקים למתנדבים.

נכנסתי באולם לפני שהמתנדבים יצאו לדרך, היו שם כ־50 מתנדבים. רובם אנשים צעירים חלק מהם השתחרר אך זה עתה משירות המילואים בצה"ל.

אמר לי אסף קהלני, בן 44, עובד המחלקה לגבים הגוף בעירית תל־אביב: „הורוני לא הוכן משירות מילואים בצה"ל. שמעתי שמשקי־הספר זקוקים למתנדבים לשמירה והלכתי מיד להירשם. הביטותי שבימים אלה אביא תועלת רבה יותר בתפקידי שמירה במשק מאשר בעירית תל־אביב.

קהלני הוא נשוי ואב לשני ילדים. שאלתיו לדעת אשתו על התנדבותו זו מיד לאחר שובו משירות מילואים, והוא ענה: „אשתי קיבלה את הדבר ברצון, כאילו אני צריך לשרת עוד שבוע במילואים".

אגב, אין זו הפעם הראשונה שקהלני מתנדב לעזור למשקים בימים קשים. „כבר התנדבתי הרבה פעמים בתקופת מלחמת ההתשה ואני עושה זאת בסיפוק רב. יש לי אחוה לאנשי קיבוצים ואני מכיר אותם טוב מאד".

דוד של הוא בן 35 ועובד במשרד הזימון. הוא נשוי ואב לשלושה ילדים: „לא קראו אותי למילואים והיה לי לא נעים לשבת בימים כאלה במשרד. שבוע הבאי עבדתי בביה"ח „אסף" המייצר בשלוש משמרות מגוון בשביל הצבא. כאשר שמעתי שהמשקים מבקשים מתנדבים לשמירה, הלכתי מיד להירשם. וכך אתה רואה אותי כאן".

משיבה בירושלים לשמירה בקיבוץ בצפון

דב הליב, בן 46, מירושלים, יצא לשבוע ימים לשמירה עם אופניה להאריך את התנדבותו לשבוע־שבועיים. אם יהיה מרוצה, הוא מוסיף: „כמובן, אם הם יהיו מרוצים ממני".

הליב עובד כל יום־השבוע בישיבה בירושלים. פרקו נאה, זקנו השחור מעוטר ופניו פני תמים. כיצד הוא הגיע לכאן בישיבת „אחרי" בירושלים? הוא קרא בעתון שמבקשים מתנדבים לשמירה ולעבודה בישובי־ספר. הלך למשרד התחבורה בירושלים ונרשם. „מלבד תפקידי שמירה אני יכול לבצע מלאכות רבות הנהוגות בקיבוץ כמו נגנות, נגרות ונהגות".

הליב ביקש לשלוח אותו, אם אפשר, למקום שיש בו מטבח כשר. „אם זה לא אפשרי אוכל להיות על אוכל יבש וביצים־רכות".

ואמנם בבית האוכל הכשר נמצא בו במקום הליב יצא לדרך שמח וטוב לב.

מוסיקאי החליף את כנור ברובה

באולם משך את תשומת הלב אדם גבה־קומה, בעל פנים רציניים ולבוש בהלכה. הוא כבר עבר גיל השישים. אך נראה הרבה צעיר בגילו. הוא מוסיקאי במקצועו וניגן שלושים ושבע שנים בכינור בתזמורת הפילהרמונית הישראלית. בעת חירום החליט שלכה נגזר להחליף את כנורו ברובה ולצאת לשמירה במשק ברוך.

„לכאורה אפשר להשוב שאיש התזמורת אינו מתאים. ואולי איתי נמשך לתפקידי שמירה בגבול לבנון. אולם לגבי בלבה גרמני, שני הדברים אינם תתפסים.

„אני אמנם מוסיקאי ותיק, אך אני גם איש „הגנה" ותיק", אומר ברגה. „כמי שבא לארץ יובל שנים בערך, היה פעיל ב„הגנה" כאן במאורעות 1929 ואין זו הפעם הראשונה שהוא מתנדב לתפקידי שמירה בקיבוץ. בתקופת מלחמת ההתשה הוא יצא בשנים „רוטארי" פעמיים לשמירה בקיבוץ „גשר" ולבתולה.

הוא ביקש לרשום בתיק שיש לו יחס מיוחד לאנשי ההתיישבות בכלל ולחברי קיבוצים בפרט. „הם הם גיבורי אצלי עוד לפני הרבה שנים כשהופעתי כבר בקיבוצים". „עבודה במשק לתרסני עריים בינילה לגוף ולנפש ואני ממליץ לרבים לינמות כמוני. אני חוזר משם תמיד בהרגשה טובה", אמר האיש.

איך מקבלים בקיבוץ המתנדבים? — שאלתיו.

„באופן יוצא מהכלל. שום דבר לא משאירים למקרה. יש חבר משק הממונה על ענייני המתנדבים והוא דואג לכל צרכיהם. מקבלים בגדים חמים ובלילה הביאו לנו בקבוק תה ואוכל. הם מתייחסים אלינו כבני משפחה אחת וגם אנחנו מרגישים כך", אמר.

חיילים שעברו דרך הגולן האכילו את הצאן במשקים המפונים

ההתיישבות אבלה

בן־גוריון כרועה צאן בשדה־בוקר

מותו של דוד בן־גוריון היא אבידה מכאיבה לעם היהודי כולו, לעם בישראל על שכבותיו, לתנועת הפועלים ובעיקר להתיישבות העובדת. שכן תארים רבים פאור את דמותו של בן־גוריון, אך התואר המקצועי שהוא בחר לו בעצמו. היה — חקלאי.

את שנות עבודתו כפועל חקלאי בסג'רה הוא ראה כתקופה המאושרת ביותר בחייו. הוא התפטר מראשות הממשלה, וכדי לתת דוגמא אישית להגשמה, יצא לטפל בצאן בישוב חדש בלב השממה. בו חי את 20 שנותיו האחרונות ובו ביקש למצוא מנוחת עולמים בנחלת הקבר במדרשת שדה בוקר ליד קברה של פולה ז"ל.

משפחת האדמה מרכינה את ראשה בפני גדלותו של דוד בן־גוריון.

ממכתבה של אם שכולה

— — — לפני ימים אחדים בא גיורא בכורי לכמה שעות, עם סל הקפה ביד בא לנשק לאמא. דרך החלון ראיתי את אשתו וצפירה ואת יונתן הקטן נכדי (הנושא את שמו של בני הטייס שנפל במלחמת ששת הימים) מלווים אותו בלב נכמר למכונית שלו.

כך בדיוק עמד לפני שנים, חבוק מדמעות עצורות, גיורא בני הקטן, כשיורד בידי ליד הג'יפ המאובק של אביו. אשר הופיע לביקור הפוז, בדרך בורכה" שנתגבה אותו לילה, מירושלים הבצורה.

נכדי יונתן, בן הארבע, מיטיב להתבטא. בין הדברים הרבים שאמר בשבועות האחרונים, דברים שחלקם כאבים וחלקם הגיוניים להדהיד, אמר: „לכה יוחיק (בני שנהרג ביום השני של מלחמה זו) לא יוכל לחיות עוד פעם? כמו ביאליק, ביאליק מת פעם, אך הוא בכל־זאת חי"...

רצה הגורל המר, ושניים מבני ימשיכו לחיות כמו ביאליק. גבורים קטנים הנכבים בספרי הילדים שלי; יונתן הקטן שטס לאנגליה וגידל שם סנאי; יוחיק שהיה מכונע לטרקטורים יאהב מכל הצבעים את צבע האדמה. את הצבע הצהוב, כי צבעו כצבע הטרקטור של אבא ואת השחור כי צבעו כצבע השריונאים של אבא. סמלים מהותיים כאשר בסיפור המכובך ביותר של ענבון.

אביהם של ילדי חילק את זמנו בין עבודה של אדמת ארץ־ישראל והגנה עליה. הוא היה בין מבצרי הצפון ובין בוני השריון. שני בניו נבדעו בהיותם בכתות הראשונים הפורצים והבולטים בצפון, יונה בכיים ויונתן כשריונאי. ה' נתן לנו את יונתן לעשרים שנה ומחצית השנה; הוא נתן לנו את יוחנן לכמעט עשרים ושתיים שנה.

תלמידיהן ונערים ונערות יקרים אחרים, שואלים: „בשביל מה כל הדם השפוך? האם אדמה זו ואבני הכותל שווים כל־כך הרבה עקידת יצחק?" אתמול ביקרתי ביקור בזק משפד הטייסת של „בני יונתן", שאחיו נפל אף הוא כטייס במלחמת ששת הימים. תשובתנו המשותפת היא חד־משמעית: לא היתה ולא תהיה לנו ברירה אחרת.

כן, המחיר הנורא היה כדאי, כדי שנכדים, בנים, אבות וסבים יהודים יוכלו להתרוץ בשלוה, ולו זכות ביותר, בבריכה שלהם, בלב שדות כותנה, אספסת ועשבי מרעה טבעי, המעובדים בידיהם של אנשי כפר יהודי, המחנך את בניו להיות גבורים ואנשי מוסר.

איני מלולה בחיפוש דרכי הדברות. הנני מאשימה את אויבינו באי־רציונליות ומצפים מהם להשוב ולהגיב במושגי מערכות התנהגות המקובלים עלינו. להם מערכות תרבותיות משלהם ובעיות משלהם. שנים על שנים היו מושפלים, מובסים, מתוסכלים וצמאי נקם. חשוב לקחת בחשבון קורות פסיכולוגיות אלה במסגרת חיפושי התקשורת אנושית בכל הדרגים האפשריים. אך זהו השקעה למען הנצח, שאמנם יש להשקיעה, אך הוא לא הניב פירות כתר.

כשקם עליך אדם עם כבלין להרגך, אין לך פנאי לבדוק את המערכת התרבותית שלו השונה משלך. עליך לשלף סכין ולהגן על חייך. התאבדות לאומית היא חטא שאין לו כפרה. איני בקיאה גדולה בהיסטוריה, אך האם לא די לנו בגורלן הטרגי של צ'כוסלובקיה והונגריה? האם רצון טוב הרתיע אי־פעם את מגפו המוחץ של כובש?

בני בני, אשר נהרגו בידי סורים, לא המכוני לשנאה מושפעת של סורים. או מצרים. באשר הם. כאשר קראתי את צוואתו של הטייס הסורי שלא זכה שיחולצוהו, נכמר עליו לבי. בשקראתי או שמעתי, על נפילת מסוק קומנדו מצרי, מסוק אחר מסוק, הרי תגובותי הן אלה: א) כן ירבו. ב) הרי זה נורא, הלא גם להם יש אמהות, וילדים! הרי אי אפשר לקצור אנשים כשבלים. ג) מוטב שתבכינה האמהות שלהם מאשר נבכה אנחנו (כפי שאמרה אחת מנשות „השרמרי").

הבוקר לא יצאתי כרגיל לעבודתי בגן־הילדים של נבדי; השתי כורה לסיים את מכתבי הבלתי־גמור אליך. כאשר ילדי הופיע בשער ושאל בתמהון: „אמא, מה את עושה כאן?" השבתי לו: „אני כותבת מכתב לבנות ישראל".

בראשית מכתבך כתבת עלינו הנשים... „לא, אנו לא משתתפות השתתפות חסרת־אונים במהלך ההיסטוריה האנושית. אנו מעניקות את הדברים הבסיסיים ביותר. כמו השמש. האדמה. אנו מעניקות את החיים עצמם ואת ההעגוגות הראשוניים, את המזון את המישוש, את הריח, את ראשית היכולת לאהוב; אנו מעצבות אף את נשמתם של ילדינו לא פחות מן האבות בנו תלוי הדבר לא במעט אם יהיה גיבור (קרי מסוגל להתמודד עם האימה), אם יהיה תבוסתן, או הגרוע מכל — רוצח הסדיזתיים.

שלושים נסעתי למשפחת ידידים קרובים ששיכלו את בכורם (משפחה, אשר בחרי שוחרים זה בזה ללא הפרד) ישבנו שם חמש נשים עצובות הזוקות. היה עצוב כל כך, ועם זאת היתה זו חוויה נפלאה. לפתע השתי כאילו אנו היושבות שם, הננו חמש אמהות קדומות, מן המיתוס לקינה אשר בנוקה כוח הצפלה לאלות. הנני תקוה שנוכל להאציל כפלים מכוחנו זה על רעותינו הצעירות ובנותינו, כפי שעשה אליהו הנביא לאלישע.

כאשר הורתי להודיע בכבוד על התמונה הצהובה של ציירה כלתי הגיעה לי ליום הולדתי ה־50: שמי בדמות אשה, פניה מחייכות ובוכיות כאחד. שם התמונה — „הוה, זהו אם כל חי"...

(מתוך עלון מעגן מיכאל)

עלוני המשקים בעת חירום

מלחמת יום הכיפורים והתקופה שבאה אחריה, השפיעו גם על עלוני הישובים הם נעשו צנומים והכבם את כתמול־שלשום.

ענייני המשק פינו מקום לענייני המלחמה. רוב העלונים פותחים בשיר המתאים לאירועי התקופה ואחריו באים קטעים רשמים לזכר הנופלים, של שבויים שחזרו ושעדיין לא חזרו ועל נעדרים, שרגשות של יאוש ותקווה נלחמים לסירוגין בלב יקיריהם.

שהפרסומים מכתבים מחברים המגוייסים, תגובות חיילים שחזרו הביתה מן המלחמה, ברכות וקבלות־פנים לבנים שחזרו משבי, מכתבים ידידותיים, אפילו בצורת ויכוחים מיהודים ומלא־יהודים מחו"ל, ותגמול של גדולי־העולם על מלחמה כמו אימרתו הידועה של צ'רצ'יל: „אין זה הסוף, אפילו לא תחילת הסוף — זה אך סוף ההתחלה בלבד".

מצמצמים שטח הבוטנים בגלל מחסור במים

מאת ישראל ולפסברגר

אסיף הבוטנים בעונה זו קומד במימד המכבם התיפרא שתל בשפתי הרגילה הבוקים ל־42 אלף דונם בלבד, לעומת 52 אלף דונם בעונת 1972/73. יש בכך כדי לעורר דאגה, שכן מדובר בענף שיש־75% מתוצרתו מיועדים ליצוא.

סיבה אחת ויחידה לצמצום השטח — המחסור במים, שהתביר בביותר בשנה שעברה.

בשנה זו עלו מחיריהם של כל מיני גרעינים בכל השווקים בעולם כמעט, וכמובן גם בוטנים בתוכם. הסיבות לכך רבות ואמונה חלק בהן: היבול ההודי לא היה מספיק; בדרום אפריקה היה היבול רק 50% לעומת אשתקד; היבול בסין היה גם כן ב־100 אלף טון פחות; באפריקה המערבית היתה בצורת גדולה, לבסוף, האמברגו האמריקאי על כל מיני גרעיני־שמן ובתוכם בוטנים.

הייצור העולמי של בוטנים בשנת 1972 הגיע ל־16½ מיליון טונות בקליפה.

בעונה שעברה ייצאנו 11,300 טונות, ולפי האומדן נוכל השנה לכבוד להו"ל 8,500 טונות. יכולנו בהחלט למכור כמות כפולה מזו אילו היתה לנו תוצרת.

כדי להדגים את השינויים שחלו במחירים, די אם נציין, כי בסוג הראשון העלינו את המחיר מ־2,200 ל"י לטונה ל־3,520 ובסוג השני מ־2,090 ל"י ל־3,350 דבר זה מבטיח לנו, כי נוכל לשלם השנה למשק, בממוצע על כל היצוא, הרבה יותר מ־2,000 ל"י, לעומת 1,400 ל"י — 1,500 בשנה שעברה. גם התוצרת שתישאר בארץ תקבל במחירים גבוהים יותר. במיוחד עלה ערכו של שחת הבוטנים, כבר מציעים כיום 350 ל"י לטונה שחת בשדה, אך המשקים המקיימים גם רפת חלב ודאי לא ימהרו למכור לאור עונת היובש של השנה האחרונה, שגרמה מחסור בשחת (ר בקש) והעלאת מחיריהם.

אנו מקווים לסיים השנה את העבודה עוד בסוף דצמבר, לשמח חודשים מאז־ס — אפריל בשנים שעברו. אנו מסוגלים מבחינת הציוד לטפל בכמות כפולה של תוצרת, ולכן ברור, שאם הכמות תגדל יקטנו במקביל גם ההוצאות הקבועות לטונה. אנו מחפשים עתה דרכים להקטין גם את העמלה, שהיא היום 3%. השנה הגדלנו גם את המקדמות למשקים הניתנות על ההלוואות לענף היא 6% על החלק המיועד לייצוא ו־11% ש המיועד לשוק המקומי.

אנו מחדקים את הקשרי מגדלי הבוטנים והשנה גיים חברים מהמשקים שיהיו נוכח מכונים בעת קבלת התוצרת גים ואחורוגות. התקרם הו בחינת הזנים והיבולים. הל של מגדלים מגיעים ליבו 450 ק"ג עד 500 ק"ג עדיין יש אפשרות להעלו רמת־היבולים וההכנסות, בע מושבים, כדי להחזיר לענ אלה שנטשו אותו, אך ע מאמץ, מבחינת המחקר הו יש להפנות לייעול השימו־ים, להיסכון מירבי בנזל י והעברת הידע שהצטבר בבת במשק למשק.

אם במחוזים כמעט ש כמות מים אפשר לגדל יותר גים בלי לפגוע ברמת הג ובמורם כאשר שטחי הבוטנים אים גם את מקומם של ג כספוא ומספקים על כל ק גים ק"ג שחת כמעט מכ־בה.

אנו מקווים, כי הסיכום מבחינה כלכלית, הצפוי בשנ ובחינת, יורבן את המשק שודים להגדלת השטחים בענף.

24 שעות · 24 שעות · 24 שעות · 24 שעות

טלוויזיה לימודית

8.15 מתמטיקה ה' — תבניות מספר. 8.40 לשון וספרות בי"ה — המאחר מכפר אדיר. 9.05 חשבון ו' (סידרה א') — מספרים מעורבים. 9.25 טבע/פיזיקה ח' — אלקטרונים מצוירים. 10.00 טכנולוגיה ט' — פלדת מבנ. 10.20 גיאומטריה ה' — העקרה. 10.45 גני ילדים — כובע הקסמים. 11.05 ביולוגיה ט' — תבורה. 11.25 ירחון: סיפורו של מחקר. 11.25 טבע ו' — האנרגיה הגרעינית והשימושים בה. 12.00 אלגברה ט' — חישובים בתבניות פסוק. 12.20 טבע/פיזיקה ד' — המצבים השונים של החומר. 13.00 הורות והשכל י' — חיבור בעור. 13.20 צרפתית. 13.40 החיים בעידן הדחל (סרט). 16.00 אנגלית י'. 16.15 גיאומטריה ט' — משולש שווה שוקיים. 16.35 סיפור: הבכור לבית אבי. 17.00 סלבוצר — מגזין שבועי לבני הנעורים.

טלוויזיה כללית

17.30 חדשות בעברית. 17.32 קרקס. 17.30 עולמו של וולט דיסני. 18.30 חדשות בערבית. 18.32 סרטים מצויירים. 18.45 יש לי שאלה. 19.30 חדשות. 20.00 בורסה. 20.30 מבט. 21.00 שידור ישיר מיד אליהו — משחק הכדורסל בין אלופת הולנד לבין „מכבי" ת"א. 22.30 „בצאצי 05". 23.25 פסוקו של יום והדשות.

שדורי ישראל

רשת א'

8.00 חדשות. 8.50 מגוון אביבים. 9.05 קטעי אופרה. 10.05 מוסיקה קלאסית קלה. 12.35 קונצרט צהריים. 13.00 בחצי היום. 13.25 המשך קונצרט הצהריים. 15.05 תזמורות כלי נשיפה. 17.05 מאולמי הקונצרטים. 18.05 על אביים ומספרים. 18.25 לקט מתכניות „במקצב יוצר". 19.00 היום הזה. 20.05 מה נסדר באומר. 20.30 רסיטל לפסנתר. 21.05 צלילים חדשים — שידור סטריאופוני. 22.05 מגזין למשפחה. 23.00 הלילה הזה. 23.25 אמנים דברלים: יהודי מנוחין. 00.05 רגע של שיר. הפסקה. 2.00 חדשות. 2.05 שירים משלנו והנעימות קלות. 8.00 חדשות.
חדשות — כל שעה (מלבד 1.06)

רשת ב'

8.00 הדשות. 8.05 הדעות. 8.10 „בוקר טוב" + פריסות שלום. 8.55 בעקבות החדשות. 10.05 „כאן בבית". 11.40 לאן הערב + מוסיקה קלה. 12.30 „תן חיוך". 13.00 בחצי היום. 13.25 שירים משלנו. 16.00 מהדורה עברית — שירים לצעירים מתורגמים לעברית. 17.05 בקשה אישית. 18.05 „בשיכמון פורח" — שירים בסגנון עדות המזרח. 21.05 משירי העמים. 21.30 העברה מעמק הכדורסל בין אלופת הולנד לבין „מכבי" ת"א. 22.30 משירי הצבים (המשך). 23.00 הלילה הזה. 23.25 אני שלך ואת שלי. 1.05 שירים משלנו ונעימות קלות. 3.00 חדשות. הפסקה. 5.00 חדשות. 5.05 שירים משלנו ונעימות קלות. 5.55 מה טובו אהליך. 6.05 התעמלות בוקר. 6.15 שעון מוסיקלי. 6.55 היום והערב בשידורי ישראל. 6.59 רגע של עברית. 7.00 הבוקר הזה + סקירת עתוני הבוקר. 7.25 זמר זמר לך. 7.55 אור ירוק. 8.00 חדשות.
חדשות — כל שעה (מלבד 19.00, 20.00, 4.00)

גלי צה"ל

06.00 חדשות. 06.05 צלילי בוקר + דיישים. 07.55 מה נשמע — תבניות היום. 08.05 יומן גלי־צה"ל. 08.20 ד"ש עם שיר. 09.30 מיתת הדין — עם נתן דונביץ. 09.35 ד"ש עם שיר. 11.05 חמים וטעים + ד"שים. 11.30 צו תנועה. 11.35 חמים וטעים. 12.05 יומן גלי־צה"ל. 12.20 חמים וטעים. 13.30 זה קרה זה קרה. 13.35 חמים וטעים. 13.35 הודעות להיילים. 14.05 קיצוני קל. 14.57 מה נשמע. 15.05 קיצוני קל. 16.05 נא לצלצל — צוות משיב לשאלות מאזינים בענייני היום. 17.05 יומן גלי־צה"ל. 17.40 פזמונים לכולכם. 18.05 עם שלישיה אחת — הגששים. 19.05 כרצונכם — פזמונים ומערכונים לפי בקשות. 22.05 הלילה — עם יוסף לפיד בשידור חי. 23.40 שירתו של יצחק ליבני. 00.05 יומן גלי־צה"ל — מהדורת חצות. 00.20 צו מרגניות — ד"שים. 02.05 פזמונים לתוך הלילה.
עד שעה 06.00, חדשות — כל שעה

בתי־מרקחת

בירושלים

בית הכרם. בית הכרם 19, טל. 521089; אל כניו אל בירידה, רחוב אל זהרא, טל. 282040.

בתל־אביב

פרנקל, רח' המלך ג'ורג' 28 טל' 223721.
גוטמן, רח' אחד העם 91 (ע"י הבימה)) טל' 285301.
נורדאו, רח' בן־יהודה 183 טל' 242673.

חיפה

אין הודעה.

רמת־גן

נגבה, נגבה 38.

בת־ים

יונו, רבת יוקה, מרכז מסחרי. **בחולון**

6 ה'
אסותא, טרומפלדור 4 (מול בי״ס שנקר 19).

פתח־תקוה

מרכז השרון, הובבי ציון 40. **בנתניה**

נתניה

הרצליה, כפר שמריהו, רמת־השרון רעננה, כפר־סבא, יבתיים
קיסר, הרצליה, רח' סוקולוב 18.

קולנוע

תל־אביב

בשעות 4.30—7.15—9.30
אופיר — תיאטרון הדמים
אסתר — מלמדת המצפה
אורלי — גשר הכרמל
אלנבי — נסיעה על המוגות
בן־יהודה — קליבר 99
גורדון — הבלהדידי עם הנבל השוודה
גת — טים ושילי
דקל — בצל הזהב השחור
דרייב אין — 7 — ושארי — 9.30 — מוזיקה ליאזה
הוד — הבריחה
המרכז — כיצד ללכוד גבר
זמיר — גברים במלכודת
חן — הפרפר הסגוע
ליבור — עד שהגם יפריד בינינו
מוגרבי — כהוד הרעם
מתמיד — זעם השמש
מקסים — הקמתון נס' 2
סינרמה — לוס אמינוס
סטודיו — יומנה של בתולה
סינמה 1 — זר בוימנסיה
עדן — מעבר לנהר
פאר — היורש
פריז — קליאופטרה ג'ונס
צפון — שמש אדומה
רמת־אביב — יום א' האורז
תכלת — שחק אותה סם
תמר — המנדק מהמצלים
תל־אביב — גם מלאכים אוכלים שעועית

יפו:
נגה — 7—9.15 — מרדף בערבה
צליל — המוסל

רמת־גן ובבעתיים
בשעות 7.15—9.30
אורדע — מלכודת לביבר סיטר
אואזיס — הסנגר האחרון 9 6.30
ארמון — הבר נשים לסנטור
גל־אור — חלף עם הרוח 7.30
הדר — האקדח השחור
לילי — כומר אירוסי
רמה — תאוה ונקמה
רמת־גן — הגנב שבא לסעוד
שבים — תפוס לי מרגל

נתניה
אסתר — 7—9.15 — הבריחה
מתנה מקנוי
סטודיו — הבריחה מכרכב הקסמים 4.30 — 7—9
ורדיר. של קצין משטרה
שרון — 7—9.15 הוזיקה 4.15 — האודה

הרצליה
דגניה — כוכבית הדרך לאושר 7.30 ב־

כפר־סבא
עמל — בלדה לסיירת ב־8.15
חן — משחר גדול 6, 8.15

הוד־השרון
בית־הפועלים — מבצע תין מקסת ב־8.00

חדרה
הוף — בא העולם 7—9.15

פתח־תקוה
הדר — היקר להיים 7 9.15 3.30
היכל — מעשיות קנטרברי 3.30 7 9.15
שלום — אופנועים חתולים 3.30 7 9.15

בתיים
רמת־יוסף — לילה באופרה 7.15—9.30

חולון
ארמון 7.15 9.30 בסעותי עם הזהוי

4: מרון נגד המורילה
מגדל — עיר ושמה גיהנום

ירושלים
אדיסון — האריה הורעם
אוריון — המזימה
אורנע — הרדיפה
ארנון — התאפקות
אור־גיל — סלווזי
הבירה — 7 המופלאים רוכבים
חן — עין הנכביש
ירושלים — כלבי הקש
סמדר — השוב הרע והמכוער
עדן — מבצע נשרים
רון — שאפט באפריקה

חיפה
אורדון — הקרב המשולש
אורה — הבלהדידי עם הנבל השוודה
אורלי — קברים
אמפיתיאטרון — צנחנים לנצח
ארמון — הפרפר המצגע
אורדן — התנקשות
בית רוטשילד —
מיליארד על שולחן הביליארד 8.45

ירושלים (המשך)
חן — פורד הבעורים
מירון — יד הרעם
עממי — הבודד
עצמון — הבריחה
פאר — מה תאמר לגברת עירונה
רון — הרפתקה במצולות
שבים הר הכרמל — עבדים

תיאטרון ובידור

★ „אנשים קשים", חיפה. (במה 2 תיאטרון היפה) — „בין קומיק" במחזה, הבמה ועוצמת להב של יוסף בריינין, בצלה בגל נשכה יהודית, בביקור ומשחק להפליא על רות סגל, אמנון מסקה, אילן ההדך הארי הרשקוביץ.

★ „התנהת עד גב פה הבא", ירושלים („הבימה") — אחד המחזות המעניינים שהיתר־אוהבים על גבי חוליאמס שכתב אותו. בלהדרכה כתוב רגשות, אהבה, קנאה. הנאות, ושופעת סממנים ואמסים אמיתיים. מייקל בנה הצגה ריאליסטית ועל־אף תקולנית המוגהכת לעתים שבה. כשחק טוב של אלי יעל לדויאטב. דליה פרידלנד ר' שמעון פינקל.

★ „הבאואדה דג'ו הויל" (ביתהמשיח) — כרם פוליטי־פיוטי מבצין אך הוראמעית על מתבסס אמריקאי בכצבא שוהל, כרס יפה פה ותירים באוה, נאהד כשבצע.

★ „בנדו הבקויונים" (הן) — הבוד של שנות המימים עם ג'יימס דין, סרס כרתק ואופייני של ניקולס ריי „בכרם בבולל", אך שיש בו כדי להסיק בסקעה כהוהיקה לכת יותר.

★ „מה האמר לגברת עירונה" (פאר) — מה באמת לוכד לגברת עירונה קצפה וקריה כבקעות בלתי אפשריים כבו בצלית בבנייני סכורדים או תאי טלפון ציבוריים ברחוב. יזמהו כי נראה בניה המבסיקה את אילן מאבט המפיק הנבוי של סדרת הכלוורה האמריקאית „קאנדיד קאמרה". כה אומרים הגברים לנשים צירוביות ובה הנשים לגברים צירודים בגלוה המצלמות הנסתרה של פאנס. משעשע אך לא בגלה ולא בוריה.

★ „מלכודת ההיפוגעה" (אסתר) — בין יוסטון „בטעמי תהר לטגבר בו המטולל כימי „הבין מבאלטה", סיפור פשע וריגול בשלושה ממדים עם ניתוח פסיכולוגי מבריק וביצוע מעולה, הסובל מפשטנות הפרוה וסנטמנטי, אך ברבעיו הבודבים — קולנוע באין כמוהו.

ריכה את הנופש המטמבי בשני הנדחים. אך יוצאת נשכרת סכפסת משולב בבייק ויפולה רבה של ארבעת השחקנים — גירל מ. סקוט, סי האגרדי, בון מילס, וביוהד ג'ק פאלאנס.

★ „גשר הבריחה" (אורלי) — בלוהדראמה קדושה של מוזין להרזי על כבוד, אהבה, תקוה ואכזריות. סרט תפור על פי הקערונות הרקנים הפקוליב, אך מלאכתיתכבת של בלוהדראמה הוליבודית כמו המגון, נוספת ביצוע נוסח הוליבוד שאבד עליה הכלח.

★ „כהוד הרעם" (מגרבי) — ג'ייס בונד בתמגורת פעולתו — הפעם בעיקר במצולות־הים. סרט כרוגז ובלתי־ביהויב, בלתי־אבוין, אך מבדר ביותר.

חיפה:

★ „קאבארט" (אורלי) — היאור של התנועות המובילה לשל־

הדראמבים:

★ „שחק אותה, סם" (תכלת) — קומדיה כמעט אבטודות, אירוניה בעלת משקע אישי כבד, של אדם שסבל מתסביכים, מוסלץ במיוחד לאוהבי הקולנוע — ועוד יותר לאוהבי תולדות הקולנוע, שגם הנטים האינטליגנטים המהנים לא יתאכזבו.

★ „נשיקה על המונות" (אלנבי) — סרט איטי, מוזר, מודש והמורנש מרתק בצורה לא רגילה. בו מתפלס כמעט לגבעה מקישת מן מסיפס של מביבי נסיון לרצח מלישי טבוסם על רב מכר של מורדי פוליסית על קשר לרצח את ההשטל והיה לסרס רב מכר מבוין של בקר בלתי־מוגיב.

★ „עד שהגם יפריד בינינו" („ליבור") — קומדיית מנהגים פוסקנית־הארוכה למדי של הבבאי הפוליטי שימען בלתי־ הופולר היבוי וכמה לא רק למוטד הגדשואר־ האוליטי אלא גם אל המגדש הגדול באירופלה של הנוזרתית, עם דאנסין הומני.

★ „בצל הזהב השחור" (דקל) — קומבינציה מוזיה של סרט הבכורה עם פארמה פסיכולוגית, המקי־

המבקר נכתב על־ידי מבקרי הקולנוע והתיאטרון הקבועים.

תיאטרון ישראל

הערב 6.12

הבימה:
התולה על גג
פה להבש:
ירושלים
הקאמרי:
מגדל גבוה: צה"ל
התיאטרון העירוני
היפה:
אנשים קשים: חיפה
בריזה צבאי: צה"ל

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב

היק עזבונות 4517/73

בענין: עזבון המנוח שוסמן לייב, אשר נפטר ביום 22.8.1973 (כ"ד באב תשל"ג) בעל ת. ז. 4237149.

המבקשת: סוניה שטוסמן מרחלון, רח' תקוין 107, ע"י ב"כ עו"ד ז. גומל, רח' יבנה 9 ת"א.

הזמנה

להווי ידוע כי הוגשה לבית־המשפט בקשה ליתן צו המבריע על ירושת המנוח הנ"ל. הנני מזמין בזה כל אדם המעונן שיש לו טובת הנאה מעובון המנוח, ורוצה להתנגד להכרזה, להגיש תוך 15 יום מיום פרסום הזמנה זו, התנגדות להכרזה המבוקשת, שאם לא כן, יתן בית המשפט צו כטוב בעיניו.

דוד וקד, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

ארגון אמהות עובדות ירושלים

משרד המסחר והתעשיה
המרכז הישראלי לעיצוב המוצר

שוק התערוכה בבית־אלישבע

פינת המוצרים
שזכו בתחרויות עיצוב המוצר.

26.12.73 — 22.12.73

שעות הפתיחה בימים א', ב', ג' 10.00—21.00
במוצאי־שבת 22.00—19.00.

בתערוכה יוצגו מיגוון רחב של מוצרים כמו: כלי בית, כלי מיטה, שטיחים, עציצים, כלי קרמיקה וזכוכית. הלבשה והנעלה, כלי מחשבת ויהלום.

יצרנים המעוניינים להציג המוצרים שזכו בפרסים בתחרויות המרכז לעיצוב, יפנו לשם סדורים בהקדם למרכז לעיצוב דרך פ"ת 51, טל' 283102.

מכרז

מוצע בזה למכירה

1. פסולת ניר שונה המצטברת במשרדי „אגד" בדרום ובצפון.
2. פסולת מתכת שונה המצטברת במוסכי „אגד" בדרום ובצפון.

המעונינים ברכישת הנ"ל ישלחו הצעותיהם במעטפה סגורה לתיבת המכרזים הנמצאת במשרדי מחלקת הקניות הארצית של „אגד" בית־אגד, דרך פ"ת 142 ת.ד. 33091 ת"א, לא יאוחר מ־19.12.73.

הזוכה במכרז יתחייב לקנות את הפסולת האמורה משך שנה אחת מיום זכיתו במכרז.

אין הנהלת אגד מתחייבת לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או כל הצעה שהיא.

הנהלת „אגד"
אגף המשק / מחלקת הקניות

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק המרצה מס' 6768/73

בענין: פקודת החברות.
ובענין: בקשה לפי הסעיפים 117 ו־118 לפקודת החברות.
ובענין: בנק קופת־עם בע"מ, יעקב סטרזה, א.צ. ברמבריק, עבבא אהואסף, ישראל ביח־אלי, שלום מלובלסקי, אברהם זיסלמן, כתריאל סכורש, הלמן ירושלמי, אברהם אסכון כהן, אהרן רוזנפלד, משה רבינזון, משה עניצקי ובנק לאומי לישראל בע"מ — (המבקשים).

נתנת בזה הודעה לכל בעלי הבניות של בנק קופת־עם בע"מ (להלן — הבנק) כי בתוקף צו של בית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו שניתן ביום 5.12.73, יוזמנו אסיפות של כל סוגי בעלי המניות של הבנק כדי לדון ולהחליט בדבר תכנית הסדר. מיזוג והארגון מחדש של הבנק. עותק מתכנית ההסדר, המיזוג והארגון מחדש הנ"ל אפשר להשיג בכל סניפי הבנק בשעות העבודה הרגילות של הבנק.

האסיפות תקויימנה במשרדי ההנהלה המרכזית של הבנק ברחוב אחד־העם 13 תל־אביב, בזמנים הבאים:

א. אסיפת בעלי מניות רגילות סדרה א/א של הבנק — ביום 19.12.73 בשעה 15.00.
ב. אסיפת בעלי מניות רגילות סדרה א/ב של הבנק — ביום 19.12.73 בשעה 15.45.
ג. אסיפת בעלי מניות רגילות סדרה א/ג של הבנק — ביום 19.12.73 בשעה 16.30.
ד. אסיפת בעלי מניות רגילות סדרה א/ד של הבנק — ביום 19.12.73 בשעה 17.15.
ה. אסיפת בעלי מניות רגילות סדרה ב' של הבנק — ביום 19.12.73 בשעה 14.30.

כל אחד מבעלי המניות הנ"ל רשאי להופיע באסיפות או יותר כמאסיפות הנ"ל בעצמו או על ידי בא־כוח (שיכול להיות בעל מניות אחר או איש זר). לכל אסיפה שנועדה לבעלי המניות מסוג המניות שהוא מחזיק בתנאי שייפוי כוח יופקד במשרדי ההנהלה המרכזית של הבנק, ברחוב אחד־העם 13, תל־אביב, בשעות העבודה הרגילות, לפחות 72 שעות לפני קיום האסיפה או האסיפות.

האופרה הישראלית

בנהלת מייסדת
אדיס דה־פיליפ
עונת 1973—1974

לחיילי צה"ל
הכניסה חפשית

לוח דצמבר

ת"א: 17.12 ב"ח בערב
חיפה: 20.12 ב"ד בערב
הספר מסביליה
אופרה מאת רוסיני
ת"א: 15.12 ב־8.30 בערב
לילה בוונציה
אופרטה מאת י. שטראוס
ת"א 8.12 ב־8.30 בערב
לוציה די לאמרמור
ת"א: 10.12 ב"ס בערב
ירושלים 12.12 ב־9
ת"א: 22.12 ב־8.30 בערב
לה בוהם
ת"א: 29.12 ב־8.30 בערב
לה טראוויאטה
ערב גאלה 31.12
ב־7 בערב תל־אביב
כרטיסים: אלנבי 1, 57227

פרסם ב„דבר"
הלוח החדש

מה הקשר בין ציונות ואנטישמיות

ספר חדש

מאת נחום אורלנד

TAMAR BERMANN: Produktivierungsmythe und Antisemitismus. Europa Verlag. A.G. 1973. 15 DM. C.R. 2965. Eine Soziologische Stu

הפיזור של היהודים בגולה, מצב שוקסיבית כפתור עליהם. וניסו לתאור כ„פאראזיטיות" המסורתית בבכלל. באפיו של היהודי. שאינו מסוגל לעסוק בעבודה יוצרת. גם הציונים עמדו על האנומאליה של הקיום היהודי בגולה, אולם מנקודת־מוצא שונה בתכלית. כי אשר קרא גורדון ליצירת „יהדות הבריריים" וכאשר הטיף א. ד. גורדון לחזור אל העבודה כאל ערך משורר, היתה בכך מידה של ביקורת עצמית וקריאה לשנות את המצב מיסודו. אולם תמר ברמן מעוותת את הדברים: לדעתה יש בביקורת הציונית על האנומאליה של מצב היהודים בגולה משום עזות לכך, ש„היהודים רואים את עצמם בעיני האנטישמים" ושקיבלו את מערכת הערכים שלהם.

לדעתה של ברמן ניכרת בספרות של התנועה הציונית באירופה ובגלשמיכה. בתקופה שקדמה למלחמת העולם השניה (היא רבה בעיקר בתקופה שבין מרוץ המלחמה). תוקפנות רבה, תוקפנות זו מבאה לה פורקן, לדבריה, הן כלפי פנים — כלומר, כלפי יהודים שאינם ציונים — והן כלפי חוץ — כלומר, כלפי הגויים. קיצפה של המתברת יוצא ביחוד על תנועת „הנולרך" בגרמ־

מנית. כידוע טענה תנועה זו, שבגלל המצב הפגועת וכיוון של מספר הפרופיסיקטים שעומד לרשות העולים הוא קטן. יש להגביל לכך שרק אותם חלוצים בעלי התולשה הנתונה לבנות את הארץ ולהיאבק עליה — יעלו. על־ידי אנאלוגיות והשוואות בלאכותיות מנסה המחברת לאכיה, שמגמתה של תנועת „החלוץ" היה גזעני ביסודה, ושגישתה של פעילית, שהכשירו במגמות כיוהודים מצפילים שיעלו לארץ, דומה לגישתם של אלה שיצרו את החוקים הגזע של נירנברג (את „הכבשרה" היא משווה, למשל, לנטיגם של הנאצים ליצור „עלית גזעית וכו'").

המחברת כמתלעת בין הצורך ובין החובה שבישוב הארץ וגאסה להוכיח — על־ידי שימוש בקריטריונים של פסיכולוגיה כוללת — את תוקפנותו של המפעל הציוני, לסעגתה, רוחשת התנועה הציונית בוז לערבים יהודים, דבר „שבבל באנטישמיות". כדי „להוכיח" זאת היא עושה שימוש חלקי ומעוות בציטטות ובמובאות, מן הספרות ומדברי מדינאים, הנן ביקרה השוואות ביישוב בצורה בוטה במקצת, את יהדות הגולה על אותלתידה, והורכבה גאווה על המפעל החלוצי של יישוב הביצות

הפרחת השממה.

המחברת בציונה — בבחק גופר — שבציונות נודע בתחילה יסוד אנארכיסטי מכריע. אמנת הקיבוץ שאפו להקים חברה חפשית כללית מן המסיקות, ונשפטו כאידיאלים קולקטיביים ואגרריים. בלחץ הנסיבות הפכו הקיבוצים יותר ויותר לקווי־התנגה הראשונים של הישוב — דבר שהמחברת אינה מנסה כלל להבין. את המשבצות בכך אין היא תולה בהתגבלויות הערבים, אלא פשוט בגויעת צמיחה על שהיסוד האנארכיסטי נדחק. היא אינה כנסה להתמודד עם השאלה, אם בכלל היה היסוד האנארכיסטי, או אף היסוד הלא־פוליטי של חוגים כמו ישוב...

בארצותיהם, כדי להיאבק עם על שינוי המשטר ומחברת, הציבת. לפי תפיסה זו, רק תפיסות דעתם כן הצורך בבך, בהראותם להם את הדרך לצלית.

בישותה הכללית של המחברת היא סמאלית, והיינה היא דוחה את הקפיטאליזם ואת עקרונות הסתר שלו...

ראדיו

מאת יוסי ביילין

כלי התקשורת ומות בן־גוריון

טלוויזיה

בעקבות מותו של בן־גוריון יצא בארץ אבל רשמי כראוי, אין זו אשמת אמצעי־התקשורת ...

אך הדברים לא שודרו בזמנם. בן־גוריון היה כאן במלוא כוחו הגדול, ולא היה טוב להזהיר לשדר אליו. הוא גילה סבלנות ברבים רבים, הבין את השאלה לפני שנשאלה, והבהיר בהבעת פנים של הסכמה או אי־הסכמה על פני השואלים (כמו, למשל, אי־שביעות רצונו של רוזנפלד מן הדברים שאמר על דיר יאסין, וכו'). בלשון בהירה דיבר על תפיסתו לגבי הגבולות, על האפשרות ליישב את העם היהודי כולו בגבולות מדינת ישראל שלפני מלחמת ששת הימים ועל הצורך המיוחד בירושלים וברמת הגולן. גם במסגרת של שלום מלא. הוא סיפר כי הגיע להכרה זו בשיח שערך עם לאחר מלחמת ששת הימים בגבול סוריה, כשה שראה למרגלותיו את הגליל כולו, והבין עד כמה מסוכן היה לישראל המצב ששרר עם קודם לכן. משנשאל על־ידי אחד המשתתפים (אגב, פני השלושה לא נראו אלא בסופו של המשדר. ובמשך כל הראיון נראה רק בן־גוריון ב„קלוז־אפים" רבים) האם שונה הדבר ביחס לקלקיליה. השיב בן־גוריון את השואל בשנינה, שבכשיר הוא מדבר על הגולן ולא על קלקיליה...

פרטי משלה. כמעט מבלי להרוש דבר. פרופ' טלמון אמר כי בן־גוריון היה מדינאי. הוזה ובעל אוטוריטה, שאין דומה לו בעם ישראל באלפיים השנה האחרונות. ייחודו הגדול בכך, לדעת טלמון, שהצליח להקים חברה חדשה. מקור ההשראה שלו היה בציונות ובסוציאליזם...

מחפשים ומחפשות

כתבור שאקדמאי יכול להסיב בחורה קיש לה יופי. בחורה שיש לה שלושה־מאות אלף לירות רוצה אקדמאי; אבל בחורה יפה רוצה מהנדס דווקא ואיננה רוצה עורך־דין...

אסטראטגיה צבאית ומדינית

קשה שלא להתקנא בדרך האינטליגנטית שבה מראיין יוסף סרגין את משתתפי תכניתו „עולם המדע" (רשת א')...

עיריית כפר־סבא

מכרז פומבי מס' 463/73

מוזמנים בזה על קבלת הצעות לקניית מכונית גוסטים סרויגה 12 שנת ייצור 1970, רשיון מס' 729—277.
על המציע להביא בחשבון שכל המסים בזמן העברת רשיון הרכב חלים עליו בלבד.
פרטים נוספים אפשר לקבל במשרדי המחלקה לפיתוח ותחבורה בשעות עבודה רגילות.
הצעות בצרוף ערבות בנקאית בגובה 10% מהסכום המוצע יש להכניס לתיבת ההצעות אשר בחדר מזכיר העיר לא יאוחר מיום 16.12 שעה 12.00 בצהריים.
אין העיריה מתחייבת לקבל את ההצעה היקרה ביותר או הצעה שהיא.

זאב גלר, ראש העיריה

הזמנה לקבלת צו קיום צוואה

בבית המשפט המחוזי בתל־אביב—יפו

תיק עזבונות 4531/73

בענין: הצוואה של המנוח ד"ר חיים ניגר ז"ל, שנפטר בתו"ל ביום 2.9.73.

המבקשת: ולה ניגר, ע"י ב"כ עוה"ד מ. י. לישה ו/או ש. גודביץ, מורשים לקבלת כספים ולפעולות הצלי"פ, אשר כתובתם למסירת מסמכים משפטיים היא: — תל־אביב, רחוב לבונטין 13.

להוי ידוע כי המבקשת הנ"ל פנה לבית המשפט בקשה לקיום צוואה של המנוח הנ"ל.

הנני מזמין בזה כל אדם להתייצב בבית המשפט תוך 15 ימים מיום פרסום הזמנה זו, ליתן טעם, מדוע לא הוכח, לא תקויים ולא תירשם הצוואה האחרונה הנדוע לא תינתן תעודת קיום הצוואה למבקשת, שאם לא כן, יעשו בית המשפט ליתן תעודה זו כאמור.

דוד וקד, שופט
רשם בית המשפט המחוזי

שולמית ליבלינג — אמנון גרוסמן

נישאו ביום ד' 5.12.73

החופה התקיימה בחוג המשפחה

דוד ושושנה קסטן	אברהם ורבקה קוטנר
גבעת ברנר	תל־אביב

שמחים להודיע על נשואי בניהם

מנחם ויעל

החופה נערכה בחוג המשפחה

6.12.73 — י"א כסלו תשל"ד

משרד הפיתוח מודיע:

לרגל הנסיבות בטלים המכרזים שמספרם 5/73 ו־6/73 אשר פורסמו בעתונות ב־30.8.73 והמתייחסים להצעות להרחבת רשתות חשמל מתח נמוך ומתח גבוה בכפרים: מגידל שמס, בוקעתה, עין קיניה ורג'ר ברמת הגולן.

דברים

עירנות מחודשת מול מחבלים

התפוצצות הרימון בירושלים ופציעת 21 אנשים מזכירה לתו־שבי המדינה את הצורך בזהירות ובעירנות מפני נסיון מחודש של חוליות מחבלים ערביות לפגוע באזרחים שלווים באמצעים של פצצות וחומרי חבלה.

תנועת המחבלים, אשר פעולו־תיה בישראל ובשטחים הוגברה כמעט כליל על־ידי כוחות הבט־חון, מנסה לחדש את פעילותה בחסות מלחמת יום הכיפורים. ה־מחבלים מניחים כנראה, שכוחות הבטחון עסוקים כל כך במלחמה ובהכנות בגבולות הפסקת האש, עד שלא יתפנו לטפל בהם.

נסיון מחודש זה של המחבלים להטיל רימונים ולכלות מכשפות בפק מחייב את תושבי המדינה ליתר עירנות. יש לשים לב ל־חבילות חשודות ברחובות סואנים, בשווקים ובחנויות כל־בו גדולות. כל אדם חייב לפקוח עין ולהו־דיע על מקרה חשוד או חבילה חשודה למשטרה, כדי למנוע פגי־עה בנפש.

יש לקוות, כי כשם שבעבר הצליחו כוחות הבטחון לשים יד על חוליות המחבלים, כן ייתפסו אלה, אשר חידשו פעילותם או זוממים לחדש אותה, ופעילות חבלנית זו תופסק בעודה באיבה.

דוד מושיוב

ג'. קנאן נגד סחטנות הנפט

בימים אלה, כשכל העולם סובל לנפט הערבי וגם בארה"ב גוברים הקולות התובעים נסיגה ישראלית מרחיקת־לכת לשם הבטחת זרם הנפט הערבי אפשר אולי לשאוב עידוד מעמדתו של הדיפלומט וה־היסטוריון האמריקאי הדגול ג'ורג' קנאן, לשעבר שגריר ארה"ב במוסקווה ובבלגראד, הער־פת בכעכוד האחרון כחבר המכון למחקרים מתקדמים בפרינסטון.

קאנן מעולם לא נמנה עם ידי־די הציונות וישראל, ובשלהי מל־חמת העולם השניה, כאשר היה האיש השני במעלה בשגרירות ארה"ב במוסקווה לימינו של אוו־רל הארימן, הירבה להזהיר את האדמיניסטרציה מפני ויתורים לציו־נים כחשש שברה"מ תנצל ויתו־רים אלה לעשיית נפשות בקרב מדינות ערב ולקידום השפעתה במזרח התיכון. גם בהזדמנויות אחרות שלל קאנן את הלחץ המ־מופעל על־ידי קבוצה אתנית כמו היהודים על הקונגרס ועל עי־צוב מדיניות החוץ האמריקאית, ומעולם לא ראה בכינון ישראל נדבך חיוני למדיניות ארה"ב.

אולם עתה התייצב קאנן בגלוי נגד סחטנות הנפט הערבית. ה־הזהיר מפני להיעשות יותר להירוש מיידי של משלוחי הנפט הסעו־דיים ומפני הערכת כסף רב ל־ידי שליטים, שספק אם יצלדו אר־הו למסורות היהודית. לדעתו של קאנן ברור, כי מדינות ערב תוב־עות מחיר פוליטי על חשבון צד שלישי (קרי: ישראל). וזהו דבר שלילי, שאין לו כל קשר עם ה־בעייה מי צודק ומי אינו צודק בסכסוך הישראלי־ערבי. יתר־על־כן: תשלום מחיר פוליטי כזה פעם אחת לא יהיה בו כל ערך בה. שארה"ב לא תדרש לשלם מחיר פוליטי נוסף לאותם ה־גורמים בהזדמנויות אחרות. מו־טב להם לאמריקאים להשלים עם קיצוצים במשלוחים עד שבבוא ה־יום יוכלו לשאת ולתת עם ה־ערבים על בסיס של שוויון ושל כבוד הדדי. אולם היום הזה עדיין איננו קרוב. יתר של תלות הו־צדדית, המבוצלת על־ידי אחד הצדדים לסחיטה פוליטית מרחי־קות לכת, איננו יכול לשמש בסיס שעליו אפשר לפעול ל־מען עתיד טוב יותר.

דבריו של אדם כקנאן, שאיננו חשוד ברגשות פרו־ישראליים עשויים לסייע להגברת ענוותה של ישראל לגבי סחטנות הנפט יותר בהצהרות של חוגים פרו־ישראליים מובהקים.

ש. שלמה

יחסי מלטה וישראל

בשעה ששורות אלה נכתבות אין עדיין לדעת מה תהיה התו־צאות ביחסי מלטה ישראל. דבר אחד ברור לדעתי: שתי האניות הישראליות, שנכנסו למפרץ ב־מלטה שפלו בהתאם לנוהג הימי ולנוהג הבין־לאומי, הכאפשרים להפס מסתור בשעת סכנה של סערה משתוללת. בכבס היו צרי־כים הסכבי ישראל להביה את דעתה של ממשלת מלטה. יש לשער, שקאדפי שליט לוב, אשר ביקר לאחרונה באי אחרי שחזר מפאריס הפעיל עצה להוץ נוסף. ראש־ממשלת מלטה דום מינטוף „נאחז" בהזדמנות הנראית לו אז כדי להכשיר את הקרקע לניתוק יחסים עם ישראל, או כדי לצאת ידי חובה לגבי לוב. אבל מינטוף רואה את עצמו, כידוע, חבר נאמן באינטרנציונל הסוציאליסטי. הוא נעלב למשל כאשר הגביר לו ש־כפלגת העבודה הצליחה להחזות את כינוס האינטרנציונל בולטה בירת מלטה. הוא מסיב דעת שהאינטרנציונל יראה צעדו של ניתוק יחסים עם ישראל כמעשה פוין חמור.

שתי הסיכויים שקולים להמשך היחסים או לניתוקם. יש לקוות, כי בהתערבות גורמים אשר כש־רד החוץ ומפלגת העבודה יידעו להפעיל בעוד מועד — ייכנע צעד מיותר ומזיק של ניתוק.

ראובן עשור

„אין אלוה מבלעדי הנפט ופייסל הוא נביאו"

כוכבים ולילות

בכורת השבוע: „התאווה לזהב" בקמרי

ההצגה חייבת להימשך, והיא נמשכה על כל הבימות שלנו. את מקומם של המגוייסים — שח־קנים, טכנאים, פרצלי במה — ממלאים איכשהו. ההפאורות כצומ־צמות יותר, שעות ההצגה מות־אמות לשעות התחבורה, אך האו־רות בדלקים ערב־ערב ואם כי האלמות אינם מלאים — יש קהל.

בתיאטרון „הקאמרי" התלו ה־שבוע הצגות „התאווה לזהב" (ה־אלכימאי), מאת בן ג'ונסון, שהוכ־נה עוד לפני המלחמה. החזרות נתקלו אמנם בקשיי השעה. את־דים מהשחקנים גויסו והיה צורך להחליפם, אך המסך עלה על ה־בכורה. את המחזה תירגם דן אל־מגור, ביים אותו ליאונרד שך עם תפאורות של אריה נבון. בצוות מוצאים אבנר את אבנר חזקיהו, אלברט כהן, זהרירה חריפאי, הלל נאמן, סרג'ו מיכאל, שמואל רוד־דנסקי (המתארה, לראשונה, על בימת „הקאמרי") יוסי גרבר, ניסן יתיר, יוסף כרמון, אסי הנגבי, יהודית פוקס ואחרים.

גם „כתוב בעיניהם" ממשיך „לרוץ" בתל־אביב ובחיפה. עם כשמשת ההצגה למבוגרים, את „עוץ לי גוץ לי", שהתיאטרון חידש לקהל הילדים שלו, מציגים בי־מים אלה בתיאטרון ירושלים וי־הוא יוצג שם כ־20 פעם, בכבגע כשותף של עיריית הבירה ותי־אטרון ירושלים.

„הרביזור" בתיאטרון חיפה

בתחילת החודש יעלה התיאט־רון העירוני חיפה את „מבקר המ־דינה" (רביזור), במחזה של ניקו־לאי גוגול, בתרגומו של יעקב שבתאי ובבימויה של עוזנה שביט.

במחזה משתתף כמעט כל צוות השחקנים של התיאטרון. להוציא את המשתתפים במחזה „אנשים קטנים", אשר יוצג במקביל.

בהצגה משתתפים (לפי סדר א"ב): אסי אשר, מרדכי בן־זאב, גדליה בסר, יוסף באשי, שרגא הרפז, שמואל וולף, יוסף ידין, יוסף יכלונקה, מיכאל כפיר, שמו־אל קלדרון, ריבה רוזנבאום, גיורא שכאי.

„בת־שבע ו„בת־דור" משתדלות לחזור לנורמליזציה

„זרמים" מאת אלוין איילי

מאת יהודית ליבנה

מי שנקלע בימים אלה לאולפ־ני הבחול של להקת „בת־שבע" ו„בת דור" ימצא אותן שרויות בעיצומן של הכנות לקראת הי־דוש הופעותיהן. על הבמה נצר־כות הזרות. במחדי הלימוד מת־אמנים רקדנים ידידי התופרות ע־צמפות עבודה. רק הטקס הכ־בד השורר בפרוזדורים הוא עד אילם לסערה המתחוללת בתוך. „משתדלים לחזור לנורמליזציה" אומרו בת־שבע דה־רוטשילד, פני רוניהן של שתי הלהקות. כחי־חיוך עצוב נסוך על פניה. ביסוי לאקוני לבאמצים לעין סיפור ע־הושקעו כדי להוציא כל זאת מן הכוח אל הפועל.

שבחים בחו"ל לבת־דור

ערב מלחמת יום הכיפורים, ש־בה להקת „בת־דור" מסיור ממושך רצוף הצלחות ביבשת הדרום אמ־ריקאית. היא הופיעה בערים הח־שובות של בראזיל, ארגנטינה צ'ילי פרו, ונצואלה ומקסיקו. ה־להקה הביאה עמה כהסיור צרור ברשים של ביקורות נלהבות המ־שבחות את רמתה האמנותית הג־בוהה, הרפרטואר המגוון שלה, הדיסולת האישית המצויינת של רקדניה ומבדירות אותה כ„אחת הבציגות המעולות על הריקוד המ־מודרני".

המלחמה פקדה את הלהקה כש־חלק מרקדניה עדיין בחו"ל, חלק אחר כגויים וכרבית בודה תקוע בניו־יורק. במאמצים רבים הצליחו התארגן ולהתחיל לעבוד כבתוכ־נן. בעיצומם של הקרבות הגיע לארץ הכוריאוגרף הנודע פאול סנסורדו והכין עם הצות שתי יצי־רות חדשות: „צלילים" למוסיקה של סאטי, סקרלאטי ובאך, ו„קרנ־בל" למוסיקה של ויואלדי. כלוה התופעות הראשונות ליצירה כני־סרוה הוקדשו לאגודה למען החייל ובשבועות הקרובים עומדת הלה־קה להציג את הופעותיה בהתאם לתכנית.

יש לציין ש„אולפני בת־דור ל־אמנות המחול", המונים כשש מאות תלמידים, לא שבתו אף יום אחד ובימים אלה ניתן לראות מח־זה יוצא דופן: חייל בחופשה מגיע לאולפן, פושט את מדיו, מגיע את השחור בגד, ומצטרף לכיתת ה־תלמידים כביכם יכיבה.

טאלי ביטי ואנה סוקולוב ב„בת שבע"

בימים אלה התקיימה בבורה ב־„בת־שבע". הכוריאוגרף האמריקאי הנודע טאלי ביטי שוהה עתה בא־רץ הכין עם הלהקה יצירה חד־שה „ביפת השמיים" (מוסיקה — קסטים ביצירתה להקת סאנטנה). יצירתו הקודמת שהעלה עם „בת שבע" „הפנים את הזוהר הלוהט" זכתה כידוע להצלחה רבה. הבכור־ה ליצירתו החדשה תתקיים ב־3 בדצמבר באולם נחמני. כן נכללו בתכנית החדשה יצירותיה החדשות של אנה סוקולוב אתה החשיבות ש־ביוצרות המחול המודרני: „ידידות" (מוסיקה — צבי אבני), „שירי" (מוסיקה — בירלס איבס) „לזכור בספר 52436" (מוסיקה — סדון ביירד) ו„מדבריות" (מוסיקה — אהרן ורנה).

ההכנות לבכורה עמדו בצילו של האבל הכבד שירד על ה־להקה עם נפילתו של יאיר ספ־רא ז"ל, שהיה אחד מרקדניה הצ־עירים והמבטיחים. יאיר, חבר נב־צה עז, לפני ארבע שנים באולפן בתדור ולפני כשנה הצטרף ל־להקה, השתתף בסיור בחו"ל וא־מור היה להופיע בתוכנית הנוכ־חית. בן תשע עשרה היה בנפלו.

מנחם דוד ב„הרפתקה בקרקס"

הצגות חדשות לילדים בתיאטרון לילדים ולנוער

התיאטרון לילדים ולנוער פתח את העונה החדשה ב„הרפתקה ב־קרקס" מאת ג'ימס אמברוז בראון. עיבוד עברי צוה בן־יהודה, תפאורה לידיה פינקוס־גני, בימוי אורנה פורת. המשתתפים (לפי הא"ב): יע־קב אשכנזי, מיכה הרביאן, פנינה וליצר, דוד כנהם, נעמ פלובצקי ודבורה קידר.

בגלל ההלהבה „צלצלי פתאום" שהקיבו ועתלים, אך בכאבן מיותר של כל האנשים השניים עדיין לעבודה בצורת הצליח ה־תיאטרון להוציא את ההצגה. את מקום איש התאורה יחיאל אורנו מילא בן־ציון מוניק, את מקום השחקן יעקב אשכנזי — מוסקי אלקלעי.

את ההחזרה ל„תלתלי כפתן" יתחיל התיאטרון ביום ליהודה ה־שחקים מהצבא הביתה.

„גן הדרור" — בהכנה

ובינתיים הוחלו בחזרות על ה־מחזה „גן הדרור" מאת מיקל פיין בתרגומה של צוה בן־יהודה. ההצגה מבויימת על ידי ליאור ברד כך, צוות תפאורה והתלב־שות — לידיה פינקוס־גני.

בהצגה משתתפים (לפי הא"ב): מוסקו אלקלעי, עזריאל אשרוב, רפי טיילור, דליה כהן, יואל בקוב, מיכה גבע, בלי כיבן, חנה ריבר דוד שליב.

נוקשות מכבידה בשירותי האוטובוסים

מכתבים למערכת

אין סיכוי קרוב לשיפור התחבו־רה בתל־אביב על־ידי הידוש הקו־וים המשובחים והארכת שעות ה־שירות בקווים הפעילים. אך קשה להבין מדוע אין מקלים על התו־שבים ככל האפשר. עם ביטול קו 43 של „דן" חודש קו 31. אך לא באורכו המלא — משפת הים עד דרום גבעתיים — אלא מרו־התנה המרכזית בלבד. הארכת ה־קו לא תאריך הרבה את זמן הנ־סיעה ולעומת זאת תקל הרבה על הנוסעים. קו 30 אמנם מהלך כתו־סיה, אבל הנהגים (לא כולם) אינם עוצרים בכל התחנות ביד אליהו ומבריחים את תושבי השכונה לל־כת ברגל מרחק רב. יתכן כי גם בקווים אחרים יש תקלות שאפשר לתקנן לתועלת הציבור.

ומה נאמר על הקיום הקפדני של התקנה, האוסרת על מכוניות „אגד" בין־עירוניות לקלוט נוס־עים בחלקי הקווים המקבילים ל־קווי „דן" — גם בשעה שקווי „דן" אלה אינם פועלים כלל או לאחר סיום שירותם? אין לא עלה על דעתו של מי כחייב לדאוג לתקנת הציבור — שמן הדין לבטל את התקנה הזו ולאפשר ל„אגד" בש־עה הירוס קליטת נוסעים בכל שיש מקום במכוניות. ואם האח־ראים אינם יודעים היכן מסלולים אלה — שמא יערכו סיור בעיר ובסביבתה וייגלו. אני ציפיתי לשוא ליד „כבודים" בדרך חיפה שמכוניות „אגד" ריקות למחצה יסיעונו לתחנה המרכזית לאחר ש־קווי „דן" סיימו שירותם. בהילים ובתנועות הביטו הנהגים את בצי־רם על צעליהם לאכזב אותנו — מחמת התקנה שהצדקתה מוטלת בספק גם בזמנים כתיקנם אך חו־סר הגיונה ועיוותה בלויים לעין כל בשעת הירום.

ר. צבי

ויכוח מיותר על מחדלים

אילו היה בכולתי להשפיע על כל אלה המנהלים עכשיו מה ש־נקרא „מלחמת יהודים" בכתב, בעל־פה ובכל אמצעי התקשורת, אילו ניתן לי הכוח לשכנעם לח־דול מזאת, הייתי משקיע כל כא־מץ למען מטרה זו.

וכי מה טעמם של ויכוחים אלה? הם אינם מביאים תועלת לכלל האומה והם מכאיבים באופן מיו־חד למשפחות אבלות בכלל ולהו־רים שכולים בפרט.

לגבי עצם ה„מחדל" — אם היה כזה או לא — הרי כבר הובטח, שהגורמים המוסמכים יעסקו ב־נושא הגורלי. אשר לטענות כי צדק מהערכת מצבנו כמדינה בכ־לל באיזור זה, אין אפשרות להי־גיע למסקנות ברורה, עניניות והגיוניות בשום אופן. אף אם הכל ייאמר הכל ייכתב, איש לא יהיה מסוגל לסכם הדברים באורח הד־משמעי.

לכן, רבותי, חדלו מזאת! ועוד הערה: שתי תופעות בולטות ב־תולדות עמנו: מרטירולוגיה ו־פילוגים וחילוקי דעות עד להת־אבדות. השניים תלויים זה בזה. די לחכימא ברמיזא. וזו, הרבי־זה, אולי חשובה מכל הכתוב כאן לעיל.

אב שכול

(השם והכתובת שמורים במערכת)

מתי ינצח ההגיון

הקונפליקט הישראלי־ערבי הוא אחד המסובכים והמסוכנים ביותר בכל העולם. יש חשש שיגרום ל־מלחמת עולם שלישית. אם הצד־דים המעורבים בסכסוך יעמידו להתפשט. צו השעה קורא למנהי־גי האיזור לשקול בשיקול דעת ולהתאזר בסבלנות ולגלות אומץ לב ולשכוח את הלאות העבר, ולפתוח דף חדש ביחסים בין יש־ראל וארצות ערב. האיזור כולו משתוקק ומתגעגע לשלום אמיתי. הבנוי על יסודות איתנים של שלום צדק ובר־קיימא וכל אחד מהמעורבים בסכסוך יקח את הד־מיות הלגיטימיות שלו.

אנחנו בני האיזור נבור עלינו לרגע הגורל שבחיה במצתנו וזאת עובדה קיימת. עלינו לעקור את השנאה המקננת בלב ולשתול את נטע האהבה במקומה.

מוחמד חסן חבריה עבדל קדר כפר טייבה

השבתת הרכב

בדיונים על השבתת כלי רכב לשם חסכון בדלק צריך היה להו־ציא מכלל חשבון את יום השבת. ביום זה צריך היה להשבית את המכוניות בלאו הכי כחוי ידוע שבעלי הרכב משתמשים ברכבם בשבת בעיקר לשם הנעוגות. אין זה בגם כתוה, שהוצאות הנסיעה ביום זה חלוה בדרך כלל על מקום העבודה. מלבד השבתת המכוניות בשבת צריך לאפשר לכל בעל רכב לבחור באחד מימות ימי השב־עה לצורך השבתת מכוניתו יום נוסף. אל נא נשכח שאנו עם מקד־שי שביעי ואין ספק בלבי שהצי־בור הרחב יקבל את הדבר בה־בנה רבה.

א. שרבין

גבעתיים

תגובה על תשבות החיילים

בעלי המכתב למערכת על הש־בות לחיילים שהשתתפו בלהקה כתבקשים להתקשר עם מערכת „דבר".

תחרות

אור מטיק ביו־מטיק ביו־ספיד נמשכת

לרגל המצב הנו מאריכים את מועד משלוח המעטפות לתחרות עד 30.1.74. ההגרלה תערך ב־25.1.74.

בין הפרסים: מכונית פולקסוואגן
4 כרטיסי הפלגה לאתונה (הלוך ושוב) באניות „צליל" או „דן"

בזור שני מכסים עליונים מאריזות אבקות הכביסה הנ"ל ושלח ל"שמן" ת.ד. 1933 חיפה, בציון שמך וכתובתך.

ופרסים רבים אחרים.

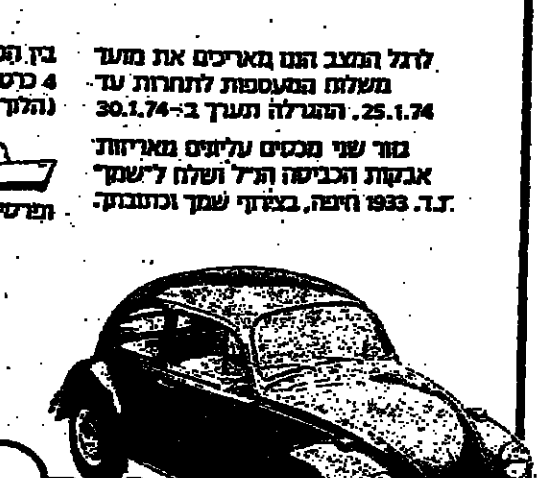

תתרור הפרסית העגקית של שמן

בינג קינג

כן אתה יכול!!!

אתה יכול להביא לשינוי.
אתה תגרום לכך שדברים יזוזו, שדברים ישתנו.
אתנו קולך לא ילך לאיבוד.
תן לנו לייצג אותך בכנסת:

1. שולמית אלוני — עורכת דין, חברת הכנסת השישית ומייסדת המועצה לצרכנות. הגנה על זכויותיהם של אלפי אזרחים באמצעות מאבק ציבורי משפטי.
2. ד"ר בועז מואב — מרצה לביולוגיה באוניברסיטת ת"א. מראשי התנועה לשינוי שיטת הבחירות. חבר בועד המרכזי של מלר"ן.
3. הגב' מרשה פרידמן — מרצה לפילוסופיה באוניברסיטת חיפה. פעילה למען זכויות האשה.
4. אל"מ (מיל.) הם רזן — מוסמך למשפטים, כיום מנהל חברה. לשעבר מפקד הגדנ"ע, ראש מחלקת התכנון במטכ"ל ונספח צה"ל בארה"ב.
5. פרופ' יצחק כצנלסון — איש חינוך, יו"ר המכון למתימטיקה באוניברסיטה העברית.
6. ד"ר דינה גורן — פרשנית מדינית ומרצה לקומוניקציה באוניברסיטה העברית.
7. פרופ' משה היל — מומחה לתכנון סביבתי ואיכות הסביבה — הטכניון חיפה.

מתנדבים בכל הארץ ותרומות בכל סכום יתקבלו בשמחה ובתודה.

רצ בוא איתנו יחד, לשינוי פני המדינה רצ
התנועה לזכויות האזרח

גזור ושלח

לכבי התנועה לזכויות האזרח
רח' הירקון 262, תל־אביב — טל. 451450.

☐ אני מתנדב לפעול כמשקיף בקלפי ביום הבחירות.
☐ אני מתנדב לפעילות (ציין איזו)
☐ רצ"ב המחאה ע"ס ______ לפקודת התנועה לזכויות האזרח.
☐ אני מעוניין בקבלה הכנבע החומר הסברה בכתב.

שם ______ טלפון ______
כתובת ______

התראה לפני ניתוק טלפון

משרד התקשורת מזה

למנויי הטלפון באזורי חיוג ירושלים (02), אשקלון (051), באר־שבע (057), אילת (059), חיפה (04), חדרה (063), עפולה (065), טבריה (067), אשר טרם שלמו חשבון הטלפון לחודשי שרותים יולי ואוגוסט (שנשלח אליהם בסוף ספטמבר) בבקשה לשלם את החשבון מיד.

משרד התקשורת יאלץ להתחיל בניתוק טלפונים ביום ג', 11.12.73, לאלה שלא שילמו חשבון זה.

המשרד מבקש להסב תשומת לב המנויים הנ"ל שבימים אלה נשלח אליהם החשבון נוסף עבור חודשי השירותים ספטמבר אוקטובר 1973, שזמן פרעונו הגיע אף הוא.

מנויים יוכלו להתקשר עד יום ב', ט"ו כסלו התשל"ד, 10.12.73 — בכל יום בשעות העבודה, בקשר לתשלום החשבונות למספרי הטלפון הבאים:

ירושלים:	(02) 227769
אשקלון:	(051) 4040
באר־שבע:	(057) 6156
אילת:	(059) 2448
חיפה רבתי:	(04) 664639
אזורי חיוג עפולה, חדרה, טבריה:	(04) 664638

הכן רכבך לחורף

כדי להיות בטוח כי רכבך תקין לקראת נהיגה בחורף, בדוק 10 פריטים אלה:

1 בלמים
נסה את הבלמים בכביש שקט, כאשר אין רכב אחר נוסע מאחוריך ובדוק, האם הם עוצרים את הרכב ללא סטיות לצדדים ומבלי שהדוושה מגיעה בעת הלחיצה קרוב לרצפה. בדוק גם אם בלם היד במצב תקין?

2 הגה
בדוק את ההגה, עמוד מחוץ לרכב, הכנס ידך דרך החלון הקדמי והנע את ההגה הלוך וחזור — אם הוא נע יותר מ־5—3 ס"מ, מבלי שהגלגלים הקדמיים זזים ממקומם — עליך לדאוג לתיקון הדבר.
בעת בדיקת ההגה בדוק האם ניתן להפעיל את הצופר בקל.

3 מערכת הפליטה
וודא שמערכת הפליטה אטומה, מחוזקת היטב, שקטה וללא דליפות, העלולות לאפשר לאדי הפליטה המכילים הד־תחמוצת הפחמן (גז מסוכן שאינו נראה לעין, שאין לו צבע או ריח) לחדור לתא הנהג ולגרום לטשטוש החושים, עייפות וסחרחורות.

4 צמיגים
כדי לבדוק אם הצמיגים אינם שחוקים, שים מטבע של חצי לירה לתוך החריץ האמצעי ובדוק האם המלה ISRAEL נעלמת כולה בתוכו — ולא, יש להחליף את הצמיג. בדוק, האין בצמיגים סדקים או פגמים כלשהם או שחיקה בלתי שווה, המצביעה על איזון לקוי או הכוונה גרועה. הקפד על לחץ אויר נכון, אותו יש למדוד כאשר הצמיגים קרים.

5 אורות קדמיים ואחוריים
(כולל האורות לחניה הזיהוי)
הפעל תחילה את האורות הצדדיים ולאחר מכן את אורות הדרך והמעבר, ועבור מסביב לרכבך כדי לוודא שכל הנורות מאירות. בעת החלפת האורות ראה האם פועלת גם נורית הבקורת בתא הנהג.

6 פנסי איתות ואורות בלימה
בדוק את תקינות פעולתם של פנסי האיתות, וודא שמתקני הבקורת שלהם בתא הנהג פועלים כסידרם. העזר במישהו כדי לבדוק שאורות הבלימה פועלים.

7 קפיצים
הסתכל מתחת לרכב וודא שהקפיצים והיבר־יהם שלמים. רצוי לבדוק פריט זה במוסך.

8 חגורות בטיחות
בדוק האם התיבורים מחוזקים והחגורות שלמות.

9 מגבי שמשות
הפעל אותם וראה, האם הם פועלים כהלכה ומנגבים את השמשות היטב, האם הגומי של הלהבים עדיין במצב טוב ולא משאיר פסים על גבי הזכוכית. ומה בדבר הלחץ בו מצמיד הקפיץ של הזרוע את הלהב לשמשה? אם אין הוא מספיק, כופף במקצת את הזרוע כלפי השמשה.

10 מראות
וודא שהן מכוונות כהלכה, כך שתוכל לראות את הדרך מאחוריך, ובדוק האם הן מחוזקות היטב ונקיות.

זכור! נהיגה ברכב תקין מונעת תאונה ובמיוחד בחורף

עבור את החורף בשלום

זהיר בשעות — זהיר — לפוניהת

משרד התחבורה · המועצה הלאומית למניעת תאונות